

ΑΝΤΑΙΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'.

ΑΡΙΘ. 10-12

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

1 9 4 7

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ
ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ: ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ—ΣΥΝΤΑΞΗ: Δ. ΜΠΑΤΣΗΣ
ΑΘΗΝΑ, ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ 3 — ΤΗΛΕΦ. 21 - 018

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ
ΔΡΑΧΜΕΣ 2500

ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ

Τραγική είναι σήμερα η θέση του επιστήμονα στη χώρα μας. Σκληρή ή βιοπάλη του. Ή πείνα και ή φτώχεια τόν δέρνουν. Δυσκολοκατόρθωτη ή δημιουργική του δράση. Και από το άλλο μέρος κυνηγημένη ή προοδευτική επιστήμη, άσήμαντη ή αξιοποίησή της, καθυστερημένη ή επιστημονική έρευνα. Λείπουν όλα τα μέσα.

Ή τραγική τούτη κατάσταση έχει βαθιά τις ρίζες της στα περασμένα. Και πριν από τον παγκόσμιο πόλεμο, στα 120 χρόνια της ελεύθερης ζωής από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, φυτοζωούσε ή επιστήμη στον τόπο μας. Φτώχῃ, αν όχι ανύπαρκτη, ή επιστημονική έρευνα και σ' αυτά τα άνώτατα επιστημονικά ιδρύματα. Ο Έλληνας επιστήμονας αντιμετώπιζε την άδιαφορία της κοινωνίας και την έχθρότητα του κράτους. Για να ζήσει, έπρεπε να πνίξει την όρμη του για δημιουργική δράση και να καταντήσει έκμεταλλευτής επαγγελματίας, μεταπράτης των γνώσεων, που αποκόμιζε από τα φοιτητικά του χρόνια. Λιγοστές οι εξαιρέσεις. Όποιος ήθελε, πιστός στο χρέος του, να γίνει ιεροφάντης της αλήθειας, καλλιέργητης της αληθινής επιστήμης για το καλό του λαού, έπρεπε να καταναλώσει πολύτιμη δύναμη για να υπερνικήσει τα μύρια ύλικά και πολιτικά έμπόδια, που συναντούσε σέ κάθε του βήμα. Πόσοι δέν άνθεξαν στα χτυπήματα! Και απ' όσους νίκησαν, οι περισσότεροι βγήκαν συντρίμια.

Και δέν μπορούσε να είναι διαφορετικά. Σε μιá χώρα, όπως ή Ελλάδα, όπου ή ανάπτυξη της έθνικης οικονομίας ήταν τόσο καθυστερημένη, όπου έμεναν άνεκμετάλλευτοι οι πλουτοπαραγωγικοί πόροι, όπου οι ιδινούσες τάξεις δέν ανέπτυξαν οικονομικά τη χώρα σε μιá γερή και ανεξάρτητη έθνικη βάση, όπου ο λαός ήταν βυθισμένος στην ύλική εξαθλίωση και στο πνευματικό σκοτάδι, δέν μπορούσε παρά να είναι καθυστερημένη και άτροφική και ή επιστήμη, και βιοπαλαιστής επαγγελματίας, με κομένα τα φτερά ό επιστήμονας.

Και ήρθε ή τετράχρονη μαύρη σκλαβιά. Πρωτοπόροι βάδισαν οι Έλληνες προοδευτικοί επιστήμονες στον ήρωϊκό άγώνα του ελληνικού λαού για το δίκαιο του βαρβαρικού κατακτητή και από τη χώρα μας. Αμέτρητα τα

θύματα που πρόσφεραν στο βωμό της ελευθερίας. Καί λαχταρούν να σταθούν στο πλευρό του λαού και να χτίσουν μαζί του την καινούργια Ελλάδα μέσα από τα έρείπια. Φλογίζονται από τον ιερό πόθο να θεμελιώσουν τον ύλικό και πνευματικό νεοελληνικό πολιτισμό. Και αγωνίζονται να λυτρώσουν την επιστήμη και ελεύθερα ν' ανοίξουν το δρόμο, να φέρουν την επιστήμη στον αληθινό προορισμό της, να γίνουν σκαπανείς της προόδου. Οι έλπίδες τους δέν πραγματοποιήθηκαν ακόμη. Ή κατάσταση τους χειροτέρεψε. Άλυτα παραμένουν τα προβλήματά τους, και το βιωτικό και το επιστημονικό.

ΤΟ ΒΙΩΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Μεστοί επιστήμονες στερούνται και το ψωμί τους. Έλπιδοφόρα βλαστάρια της επιστήμης βρίσκονται στο δίλημμα ή να πεινάσουν ή να καταπατήσουν το χρέος τους. Ή σκληρή βιοπάλη παραλύει την επιστημονική δράση του Έλληνα επιστήμονα, ελαττώνει την αποδοτικότητα του. Όξύτατο το βιωτικό του πρόβλημα. Πρώτα, γιατί μέσα στη γενική πτώση του βιωτικού επιπέδου, φυσικό είναι να υποφέρουν και να άγκομαχούν και οι Έλληνες επιστήμονες. Είναι κι' αυτοί κομμάτι του δουλευτή λαού και βυθίζονται μαζί του στην εξαθλίωση. Μά υπάρχουν και ιδιαίτεροι λόγοι, που κάνουν άφάνταστα δραματική τη θέση του Έλληνα εργάτη της επιστήμης.

Από το ένα μέρος τό σημερινό κράτος δείχνει με τα μέτρα του πώς βάλθηκε να καταδιώξει κάθε επιστήμονα που τυχόν φαίνεται αντίθετος με τη πολιτική γραμμή της κάθε φορά κυβέρνησης. Φοβάται την πρόοδο. Θέλει συντηρητική την επιστήμη, παραστρατημένη από τον αληθινό προορισμό της, και πειθήνιο όργανό του των επιστήμονα. Και χρησιμοποιεί όλα τα μέσα: τον έξοντωτικό διαγισμό, την «έξυγιανση». Χιλιάδες οι λειτουργοί της παιδείας, χιλιάδες οι γεωπόνοι και οι άλλοι δημόσιοι υπάλληλοι, που καταδιώχτηκαν, «έξυγιάνθηκαν» και πετάχτηκαν στο δρόμο χωρίς ή με μηδαμινή σύνταξη.

Και από το άλλο μέρος στενεύει όλοένα και περισσότερο ο κύκλος για την εξάσκηση του επαγγέλματος. Έκα-

τοντόδες τεχνικοί και γεωπόνους άνεργοι. Η ανασυγκρότηση δεν άρχισε ακόμη. Η παραγωγική μηχανή δε λειτουργεί. Η οικονομική δραστηριότητα εξακολουθεί να πέφτει, βρίσκεται πολύ κάτω από το προπολεμικό επίπεδο. Όλοι οι παραγωγικοί επιστημονικοί κλάδοι νεκρωμένοι. Και τέλος εκατοντάδες άλλοι επιστήμονες ξεριζώθηκαν από τον τόπο της επαγγελματικής τους δράσης και συγκεντρώθηκαν πρόσφυγες στη πρωτεύουσα χωρίς δυνατότητα να ασκήσουν το επάγγελμά τους για να μπορέσουν να εξοικονομήσουν και αυτά ακόμα τα πιο στοιχειώδη μέσα για τη συντήρησή τους.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Τα άνωτατα επιστημονικά ιδρύματα εξακολουθούν την αντιπροσωπευτική πολιτική τους. Δε θέλουν την επιστήμη όργανο για την υλική και πνευματική ανύψωση του λαού. Δεν ένωσαν τις ανάγκες του. Δε συγκινούνται με την εξαθλίωσή του. Δεν καταπιάνονται με τα άλλα ακόμη νεοελληνικά προβλήματα. Στην Ακαδημία των Αθηνών σκούζουν οι κουκουβάγιες. Στα πανεπιστήμια και τις άλλες ανώτερες σχολές μουχλιασμένη ή ατμόσφαιρα. Έχουν θρονιαστεί ο σχολαστικός, ο στείρος έγκυκλοπαιδισμός, ή άγονη ποσοτική μάθηση. Δεν καλλιεργείται το επιστημονικό πνεύμα. Καμιά επιστημονική έρευνα. Οι ακαδημαϊκοί, οι πανεπιστημιακοί καθηγητές, οι περισσότεροι τους μικρόψυχοι, άνάξιοι πνευματικοί ήγέτες, αναρχημένοι στην έδρα τους με τη μικροπολιτική συναλλαγή, έξυπνη δουλικά τις φατρίες, βεβηλώνουν το ναό της επιστήμης. Κλεισμένοι στα μεσαιωνικά τους φρούρια, άνίκανοι να συλλάβουν το νόημα της σημερινής ζωής, φοβούνται να κάνουν χτήμα του λαού την επιστήμη, και προσπαθούν με τα παραπλανητικά τους φιλοσοφικά και κοινωνικά συνθήματα να τρομοκρατήσουν και να πνίξουν κάθε επιστημονική πρόοδο στη χώρα μας. Οπαδοί της «καθαρής επιστήμης» άγνοούν τις πιο γόνιμες επιστημονικές και φιλοσοφικές θεωρίες, ή τις παραμορφώνουν και τις συκοφαντούν.

Η κατάσταση χειρότερη φριχτά τα τελευταία τρία χρόνια. Καθηγητές Πανεπιστημίου ήσαν οι πρώτοι ύπουργοί στο μεταδεκεμβριανό κράτος, που πέρασαν τη θηλιά στο λαιμό της παιδείας. Η μικροπολιτική όργιάζει σήμερα. Θέλει με το τελευταίο νόμο που ψηφίστηκε να εξαγοράσει καινούργιους μισθοφόρους και σπεύδει να «πληρώσει όλες τις κενές έδρες» στα Πανεπιστήμια με πειθήνια όργανά της. Στα άνωτατα εκπαιδευτικά μας ιδρύματα δεν καλλιεργείται ή επιστήμη. Δε διδάσκεται ή επιστημονική μέθοδος. Τα εργαστήρια λιγοστά και τα περισσότερα κλειστά. Τα φροντιστήρια σωστή κωμωδία. Οι σπουδαστές δοχεία της κούφιας πολλές φορές σοφίας των καθηγητών. Καμιά έλευθερία στη σκέψη. Και αντί το κράτος ν' ανοίξει διάπλατα τις πόρτες της ανώτερης παιδείας στα παιδιά του λαού και να καταρτίσει τους επιστημονικούς εργάτες για την ανοικοδόμηση, τις κλείνει έρμητικά. Πολλαπλασιάζει τα δίδακτρα, περιορίζει τον αριθμό των «είσακτών» και διαλαλεί με το

στόμα του πρύτανη, πως έχουμε πληθωρισμό σε επιστήμονες, τη στιγμή που ή Ελλάδα χρειάζεται στρατό εργάτες της επιστήμης, για να ξαναγεννηθεί από τα έρείπια. Βαθεία ή ήθική κρίση της επίσημης ελληνικής επιστήμης. Ο κίνδυνος εθνικός.

Μέσα σ' αυτή την κατάσταση, με αυτές τις πολιτικές συνθήκες, πολύ δύσκολο να προκόψει ή επιστημονική έρευνα. Στο σημείο τουτο υπενθυμίζουμε τη περίπτωση γνωστού καθηγητή του Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης που παρεμποδίστηκε να συνεχίσει μετά την παύση του ταπειράματα του για την πενικιλίνη στο εργαστήριο που ο ίδιος είχε ιδρύσει (*). Είναι αλήθεια, πως τον τελευταίο καιρό διάφοροι ξένοι και ντόπιοι τεχνικοί όργανισμοί, ή Ούνρα, το Υπουργείο Άνοικοδόμησης και το συμβούλιο Άνασυγκρότησης καταπιάστηκαν με προβλήματα της ανασυγκρότησης κ.ά. και δημοσίευσαν σχετικές μελέτες και εργασίες. Όλες όμως αυτές οι εργασίες, αξιόλογες στην εμφάνισή τους, δεν έδωσαν κανένα θετικό και γόνιμο αποτέλεσμα από επιστημονική και κοινωνική άποψη. Τα πολυάριθμα στοιχεία που προσφέρουν, όσο κι αν φαίνονται χρήσιμα, δεν πλαισιώνουν ένα αληθινά εθνικό σχέδιο για την ανοικοδόμηση στα άλλεπάλληλα στάδια της, που με βάση τη συμμετοχή του δουλευτή λαού θα αξιοποιούσε όρθολογιστικά τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους του τόπου και θα δραστηριοποιούσε όλους τους ειδικούς επιστήμονες. Κι' ακόμα το βασικότερο έλάττωμά τους είναι ότι ή καιροσκοπική και άσταθής πολιτική των κυβερνήσεων που κалοούνται να εφαρμόσουν τις πιο πάνω μελέτες με τη ξένη πολιτικοοικονομική κηδεμονία, έμποδίζει την εφαρμογή όχι μόνο ενός οποιουδήποτε συστηματικού σχεδίου ανασυγκρότησης, παρά κι' ενός στοιχειώδους προγράμματος παραγωγικής δραστηριοποίησης της οικονομίας.

Αξιόμητο παράδειγμα μας δίνουν σήμερα οι διαλεχτοί εκείνοι επιστήμονες που εξακολουθούν μέσα σε αφάνταστες δυσκολίες να εργάζονται επιστημονικά με άφοιασση και καρτερικότητα, έρευνουν χωρίς καμμία κρατική ύποστήριξη, με τα φτωχικά μέσα που διαθέτουν, τα νεοελληνικά προβλήματα και προσπαθούν να κάνουν τις επιστημονικές λύσεις που προτείνουν χτήμα του εργαζόμενου λαού.

Τέτοια επιστημονικά δημοσιεύματα μακριά από τον αντιδραστικό και στείρο καθιερωμένο ακαδημαϊσμό, ανοίγουν καινούργιους δρόμους στην ελληνική επιστήμη.

Η φιλότιμη όμως τούτη προσπάθεια, όσο κι αν είναι παρήγορη, δεν είναι αρκετή.

Η επιστήμη και οι εργάτες της εξακολουθούν να βρίσκονται σε δραματική κατάσταση. Έπιτακτική ή ανάγκη να λυθούν τα προβλήματα τους.

Η πάλη για την επιβίωσή τους και ο πόθος τους για επιστημονική δράση πρέπει να τους ενώσουν για να διεκδικήσουν το ίερό δικαίωμα της ανεμπόδιστης άσκησης του κοινωνικού τους λειτουργήματος.

Ο "ΑΝΤΑΙΟΣ",

(1) Βλ. «Ανταίο», άριθ. 5-6 1947 σελ. 188.

ΑΝΔΡ. Α. ΖΑΚΚΑ, πρώην Υπουργού Έργασίας

ΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η συλλογική σύμβασις εργασίας εινε ο πιο δημοκρατικός τρόπος διακανονισμοϋ των σχέσεων που συνδέουν τους μισθωτοϋς και τοϋς εργοδότης. Προϋποθέτει ότι αι συνδικαλιστικά έλευθερία εινε σεβαστά και όπου συμβάλνει τοϋτο, εκεί το πολιτικόν καθεστώς εινε οϋσιαστικά δημοκρατικόν. Θεωρείται ως απόδειξις τοϋ ότι αι επαγγελματικά εργατικά ενώσεις ήμποϋν να διαπραγματεύωνται τοϋς όρους της εργασίας με ίσοτιμίαν πρὸς τοϋς εργοδότης ή τας επαγγελματικάς εργοδοτικάς ενώσεις. Καί συντελεί εις το να εξελίσσεται το εργατικόν Δίκαιον πολλὰς φορὲς με τὴν στενήν σύμπραξιν τοϋ οργανωμένου μισθωτοϋ και όχι σπάνια με τὴν συνδρομήν και τῶν εργοδοτῶν. Η γέννησις της οφείλεται εις τὴν αδυναμίαν τῶν μισθωτῶν να καλλιτερεύουν τὴν θέσιν των με τὰς ατομικὰς των προσπάθειαις. Σύμφωνά με τὴν νομοθεσίαν τῶν πρώτων δεκαετηρίδων της βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως ή εργατικὴ σχέσις δὲν ἐπετρέπετο να διακανονίζεται κατ' ἄλλον τρόπον παρὰ μόνον με ατομικὰς συμφωνίας τοϋ εργοδότη πρὸς ἕκαστον τῶν μισθωτῶν του. Αἱ συμφωνίαι τοϋ εἶδους αὐτοϋ ἐχαρακτηρίζοντο ως «ἐλεύθερα» συναπτόμενα συμβόλαια εργασίας. Παρὰ τὴν ὀνομασίαν των αὐτῶν δὲν ἦσαν εις τὴν οὐσίαν των παρὰ το μέσον τοϋ ἐκάλυπτε τὴς περισσότερες φορὲς τὴν χωρὶς καμμίαν συζήτησιν ὑποταγὴν τοϋ μισθωτοϋ εις τὴν θέλησιν τοϋ εργοδότη. Καί τοϋτο διότι κατὰ κανόνα ο μὲν εργοδότης ήμπορεῖ ν' ἀναβάλλῃ τὴν πρόσληψιν τοϋ μισθωτοϋ χωρὶς να δυσχερανθῇ καθόλου ή διαβίωσις του, ἐν δὲ ο μισθωτός, ἂν δὲν θέλῃ να δυστυχῇ με τὴν οἰκογένειαν του, οφείλει να ἐξεύρῃ το ταχύτερον ἀπασχόλησιν με μισθόν.

Αἱ πρῶται ὁμαδικαὶ προσπάθειαι τῶν μισθωτῶν, διὰ τὴν καλλιτέρευσιν της θέσεώς των ἐξεδηλώνοντο με αὐθόρμητους συνασπισμοϋς των, ἦσαν παράνομοι και ἀπέβλεπαν εις ὠρισμένον σκοπὸν, συνήθως εις τὸ να πείσουν ή να ἐξαναγκάσουν τὸν εργοδότην των ν' αὐξήσῃ τὴν ἀμοιβήν των ή να ἐλαττώσῃ τὴν ἡμερησίαν ἐργασίαν, ποϋ ἐφθανε τότε τὰς 17 ὥρας! Με τὸν καιρὸν οἱ ἐφήμεροι αὐτοὶ συνασπισμοὶ ἀπὸ τὴν δύναμιν των πραγμάτων ἐπήραν μόνιμον χαρακτήρα, διότι ἔπρεπε να ὑπερασπίζοντα τὰ κερτήμενα, ποϋ τ' ἀπειλοῦσαν αἱ περιοδικαὶ οικονομικαὶ κρίσεις και να ἐπιδιώκουν περαιτέρω ἱκανοποίησιν των εργατικῶν διεκδικήσεων. Η ἀνανύφρισις εις τοϋς μισθωτοϋς τοϋ δικαιώματος να σχηματίζουν ἐπαγγελματικάς οργανώσεις και ή κατάργησις των νόμων, ποϋ ἀπαγόρευαν τὴν συνδικαλιστικὴν δράσιν και το σπουδαιότερον ή μάλλον τὸ μοναδικὸν ὄπλον της, τὴν ἀπεργίαν, εὐνόησαν τὴν γοργήν ἀνάπτυξιν τοϋ συνδικαλισμοϋ. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὰ συνδικάτα και αἱ ενώσεις των ἐφθασαν να διαπραγματεύωντα αὐταί. ἀντὶ των μεμονωμένων και ἀνισχυρῶν ατόμων, τοϋς όρους της εργασίας με τοϋς εργοδότης και τὰς Ἀρχὰς και — βαθμιαία ἀλλὰ σταθερά—να ἐπιτυχαίνουν τὴν κατοχύρωσιν των εργατικῶν συμφερόντων με συλλογικοϋ χαρακτήρος συμφωνίας, συναπτόμενας με τὰς εργοδοτικάς ενώσεις ή διὰ διαιτητικῶν ἀποφάσεων ή διὰ κανονισμῶν ἐγκρινομένων ἀπὸ το Κράτος.

Εἰς τὰς συλλογικάς συμβάσεις εργασίας οἱ συμβαλλόμενοι ήμποϋν να εἶναι ἀπὸ εργατικῆς πλευρᾶς αἱ ἐπαγγελματικάς ενώσεις των μισθωτῶν ή και ὁμάδες ἀνοργανῶτων μισθωτῶν, ἀπὸ εργοδοτικῆς δὲ πλευρᾶς ἕνας ή περισσότεροι εργοδότη ή μία ή περισσότεραι εργοδοτικάς ενώσεις. Η σύναψις των συλλογικῶν συμβάσεων εινε ή κατάλληλη διαπραγματεύσεων και συνεννοήσεων των ενδιαφερομένων μερῶν ή ή κατῆχουσις της ἀπεργίας ή της ἀνταπεργίας. Ἀλλὰ και ή διαδικασία της Συνδιαλλαγῆς και της Διαιτησίας—προαιρετικῆς ή ὑποχρεωτικῆς—ἐπὶ των διενέξεων Κεφαλαίου και Ἑργασίας, εἴτε ἔχει ως σκοπὸν τὴν ρύθμισιν ἀμφισβητήσεων ποϋ προκύπτουν κατὰ τὴν ἐφαρ-

μογήν ὕφισταμένων συλλογικῶν συμβάσεων, εἴτε ἐπιζητεῖ τὴν ἐπίλυσιν ὁμαδικῶν διαφορῶν μεταξϋ εργοδοτῶν και μισθωτῶν, εινε ή ἄλλη μέθοδος ὁμαδικῶν διακανονισμῶν των εργατικῶν ζητημάτων. Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις ήμποϋν ν' ἀφορῶν μίαν ή περισσότεράς ἐπιχειρήσεις ή ὅλες τὴς ἐπιχειρήσεις ποϋ λειτουργοῦν εις ὠρισμένην περιφέρειαν ή ποϋ ἀπαρτίζουν ὠρισμένον παραγωγικόν κλάδον ή οικονομικόν τομέα, εἴτε ὅλες τὰς ἐπιχειρήσεις δεδομένης χώρας, ἀφ' ἐνός, και τοϋς ἀντιστοίχους μισθωτοϋς ἀφ' ἑτέρου. Η ἐλευθερία των μετ' αὐτῆς συμβαλλομένων περιλαμβάνει ὅλα τὰ ζητήματα ποϋ ἐνδιαφέρουν τοϋς μισθωτοϋς, περιορίζεται ὅμως ἀπὸ τὰς διατάξεις της εργατικῆς νομοθεσίας. Δηλαδή με τὰς συλλογικάς συμβάσεις δὲν συγχωρεῖται να περιστέλλεται ὁπωσδήποτε ή προστασία ποϋ προβλέπεται διὰ τοϋς μισθωτοϋς ἀπὸ τοϋς διαφόρους νόμους ποϋ ἀφορῶν τὸ ατομικὸν συμβόλαιον της εργασίας, τὴν μαθητείαν, τὴν πρόσληψιν εις ἐργασίας, τὴν διάρκειαν της εργασίας, τὴν ἐβδομαδιαίαν και τὴν κατ' ἔτος ἀνάπαυσιν, τοϋς ἐλαχίστους μισθοϋς, τὰς ἐγγυήσεις της πληρωμῆς τοϋ μισθοϋ, τοϋς κανονισμοϋς των τόπων όπου ἐκτελεῖται ή εργασία, τὴν προειδοποίησιν προκειμένου περὶ καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας, τὴν ὑπαγωγὴν εις τὰς κοινὰς ἀσφαλίσεις κλπ.

Αἱ συλλογικαὶ συμβάσεις εργασίας ἀποσκοποῦν ἀφ' ἐνός να ρυθμίζουν τὰς σχέσεις μεταξϋ ἐκείνων ποϋ τὰς ὑπογράφουν, ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων ή ὁμάδων και ἀφ' ἑτέρου διακανονίζουν τοϋς όρους εργασίας, χάριν των προσώπων ποϋ ἐκπροσωποῦνται ἀπὸ τὰς ἐν λόγω ὁργανώσεις ή ὁμάδας. Η ρύθμιση των σχέσεων μεταξϋ των συμβαλλομένων ὁργανώσεων ή ὁμάδων προβλέπει κυρίως τὰ μέσα ἐφαρμογῆς των συμφωνηθέντων ἀπὸ τὰς ποινικὰς ρήτρας και τὰς ἄλλας κυρώσεις, ποϋ θὰ ἐπιβάλλωνται εις περίπτωσιν ἀθετήσεων των ὁρων της συλλ. συμβάσεως. Με τὸν διακανονισμὸν των ὁρων εργασίας, χάριν των προσώπων ποϋ ἐκπροσωποῦνται ἀπὸ τοϋς συμβαλλομένους, καθορίζονται το πόες πρέπει να καταρτίζονται τὰ ατομικά συμβόλαια εργασίας τοϋ καθενός ἀπὸ τὰ πρόσωπα αὐτὰ και ποῖον πρέπει να εἶναι τὸ περιεχόμενον αὐτῶν των συμβολαίων, ἀπὸ το ὁποῖον δὲν ἐπιτρέπεται παρέκκλισις παρὰ μόνον ὑπὲρ των μισθωτῶν ή εις ἄλλας περιπτώσεις, προβλεφθεῖσας ἀπὸ τοϋς συμβαλλομένους. Διὰ ν' ἀσφαλίζεται ή ἱκανοποίησις ἐκτέλεσις των συμφωνημένων ως πρὸς τοϋς όρους της εργασίας πολλὰι συλλογικαὶ συμβάσεις και σχετικαὶ νομοθεσίαι προβλέπουν να ἐφαρμόζωνται τὰ συμφωνημένα και ὑπὲρ των προσώπων, τὰ ποῖα χωρὶς να εἶναι μέλη των ὁργανώσεων ή των ὁμάδων ποϋ συνελήθησαν, προσλαμβάνονται ως μισθωτοὶ ἀπὸ εργοδότης ποϋ δεσμεῦνται ἀπὸ τὰς συλλ. συμβάσεις. Αἱ πολλὰι ὅμως ἀμφισβητήσεις περὶ τοϋ ἂν ή συλλ. σύμβασις γεννᾷ ὑποχρεώσεις εις βάρος τόσοσιν των εργοδοτῶν ὥσαν και των μισθωτῶν, ποϋ τεκμαίρονται δεσμευόμενοι ἀπὸ τὰς διατάξεις της, ἂν και δὲν τὴν ἔχουν ὑπογράψῃ ή δὲν ἔδωκαν ρητῶς τὴν συνκατάθεσιν των διὰ τὴν σύναψιν της ή περὶ τοϋ ἂν δεσμεῦνται ἀπὸ τὰς διατάξεις της οἱ τρίτοι και τὰ ἐκ των ἀμφισβητήσεων αὐτῶν προκύπτοντα λεπτὰ νομικά ζητήματα ήμποϋν ν' ἀποφεύγωνται διὰ της ἐνωματώσεως των διατάξεων της εις ὑποχρεωτικὸν χαρακτήρος κανονισμοϋ ἐκδιδομένου ἀπὸ τὴν Ἀρχήν. Με τὸν τρόπον αὐτὸν αἱ διατάξεις των συλλ. συμβάσεων ποϋ ὑπερβάλλουν, εις προστασίαν των μισθωτῶν, τὴν εργατικὴν νομοθεσίαν θὰ ταχῶν εις τμήμα αὐτῆς, καθ' ὅσον το χρονικὸν διάστημα κατὰ το ὁποῖον θὰ ισχύουν αἱ συλλ. συμβάσεις.

Η νομοθεσία μας περὶ των συλλογικῶν συμβάσεων ἔχει ληφθῇ κατὰ το πλεῖστον ἀπὸ τὴν σχετικὴν γαλλικὴν νομοθεσίαν. Ἐκκακοπήθη ὅμως φρικτὰ ἀπὸ τὴν Δικτατορίαν, ἰδιαίτερα δὲ εις τὰς διατάξεις της ποϋ καθόριζαν

τάς οργανώσεις που δικαιούνται να διαπραγματευθούν και να καταρτίσουν τας συμβάσεις αυτές. Κατά την τότε δικτατορικήν θέλησιν, τας γενικωτέρας σημασίας συλλογικές συμβάσεις έπρεπε να καταρτίζουν διά μέν τους εργοδότης αι εργοδοτικά οργανώσεις, τας οποίας ο τότε Υφυπουργός Εργασίας ήθελε χαρακτηρίσει ως τας πλέον εκπροσωπούσας του οργανωμένου εργοδοτικού κόσμου, διά δε τους μισθωτούς ή Γενική Συνομοσπονδία των Εργατών της Ελλάδος, της οποίας αυτός ήτο Γενικός Γραμματέας ή αι υπ' αυτής — κατά κυριολεξίαν υπό του αυτού Υφυπουργού — όριζόμεναι έκάστοτε επαγγελματικά οργανώσεις. Κατά την ιδίαν δικτατορικήν θέλησιν, όσαι συλλογικαί συμβάσεις υπεγράφοντο ενώπιον του έν λόγω παντοδυνάμου Υφυπουργού ή ενώπιον του υπ' αυτού όρισμένου δημοσίου όργάνου, έγινοντο ικαναί να δεσμεύουν όλους τους εργοδότης και όλους τους μισθωτούς της Χώρας! Ασφαλώς, ποτέ και πουθενά δεν έζηυτελίσθη τώσον χονδροειδής ή επαγγελματική όργάνωσις και εκπροσώπησις. Την οίκτηράν αυτήν τακτικήν, τότε καθεστώς με τό εύπρεπές ένδυμα των ελεύθερα καταρτιζόμενων συλλογικών συμφωνιών, την επάνεφεραν από του βυθού της άνυποληψίας εις την νύνην μας αι πρόσφατοι «συλλογικαί συμβάσεις» του Υπουργείου της Εργασίας, που τώσον διευτυπανίσθησαν ως σπουδαία κατάκτησις της εργατικής τάξεως. Παρισταμένων δύο έκτακτων της εργατικής τάξεως. Παρισταμένων δύο έκτακτων της Χώρας και έπτά άλλων προσώπων, που δεν είχαν καμμίαν ειδικήν έξουσιοδότησιν από τας άρμοδίας εργοδοτικάς ενώσεις διά να δεσμεύσουν τους εργοδότης της Χώρας με συλλογικάς συμβάσεις, κατεσκευάσθησαν δύο περίεργα κείμενα, που έστολίσθησαν με τας υπογρα-

φάς των άνωτέρω και άλλων τινών δημοσίων λειτουργών. Η καλή διάθεσις του Υπουργείου της Εργασίας να όνομάση τα κείμενα αυτά «συλλογικάς συμβάσεις» δεν εινε άρκετή διά να τα καταστήση πραγματικάς συλλογικας συμβάσεις εργασίας. Η δικτατορική γοητεία που έδιδε εις τον ολονδήποτε την ικανότητα να δεσμεύη με την υπογραφήν του την πάσαν εργαζομένην Ελλάδα, δεν ισχύει πλέον. Με την άποκατάστασιν των συνδικαλιστικών ελευθεριών — άτυχώς μόνον θεωρητικά — διά του νόμου 3127 που έδημοσιεύθη τον Μάιον του 1945 ή διαπραγματεύσις και ή υπογραφή των συλλογικών συμβάσεων πρέπει να γίνεται από πρόσωπα, όριζόμενα ad hoc από τας συνελεύσεις των οργανώσεων εργοδοτών — μισθωτών, όπως όρίζει το άρθρον 43 του Β. Δ. της 15 Μαΐου του 1920 «περί των επαγγελματικών σωματείων». Το Διάταγμα αυτό ισχύει εις όλας του τας διατάξεις, διότι έτσι όρίζουν ο έν λόγω νόμος 3127 και το άρθρον 12 του είσαγωγικού νόμου του Αστ. Κώδικος. Κάθε άλλη έρμηνευτική προσπάθεια δεν έχει νομικήν βάσιν και προδίδει μόνον θλιβεράν νοσταλγίαν διά την εύκολίαν, με την οποίαν ή Δικτατορία έπλαστογραφούσε την θέλησιν των εργαζομένων και έκσκοποιεί τα συμφέροντά των και τους ειλικρινείς προαπιστάς των. Είνε άλλως τε άσολάρευτον, ίνα μη τι χειρόν ειπω, να επιχειρούμεν να πείσωμεν τους μισθωτούς και την κοινήν γνώμην της χώρας μας και του έξωτερικού, ότι ρυθμιζόμεν τας σχέσεις του Κεφαλαίου και της Εργασίας με την δημοκρατικήν μέθοδον των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, εις περίοδον που ή εργατική τάξις μας ούτε τας συνδικαλιστικές της ελευθερίας ήμπορεί ν' άσκήση εις την πράξιν, ούτε έχει πλέον το δικαίωμα να υποστηρίξη τας διεκδικήσεις της με την άπειλήν ή και με την πραγματοποίησιν της άπεργίας.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

«Ο Θεός άριθμεϊ»

Του Κ. Δ. ΚΑΛΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗ, Καθηγητού
Ανωτάτης Σχολής Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών

Την σπουδαιότητα της στατιστικής, για κάθε επιστήμη και ιδιαιτέρα για την Οικονομική, όλοι την γνωρίζομε. Καμμίαν μεγάλη κοινωνική μεταρρύθμιση δεν έγινε πουθενά, χωρίς να προηγηθούν ευρείας έκτάσεως στατιστικαί έρευνες. Γνωστή είναι ή μεγάλη στατιστική έρευνα του 1894 για τις συνθήκες της εργασίας στην Αγγλία που δημοσιεύθηκε σε 68 τόμους. Στην Αμερική, μετά τον πρώτο παγκόσμιον πόλεμο, καλλιεργήθηκαν οι στατιστικαί έρευνες και από τα επιστημονικά ιδρύματα και προήγαγε άκόμη, από ιδιωτικά γραφεία οικονομικών πληροφοριών. Το οικονομικό όχρόμετρο του Πανεπιστημίου του Harvard έκαμε χρήςιν δεκάδων όλων στατιστικών δεικτών διά τις τρεις του καμπύλες: της κερδοσκοπίας, των συναλλαγών, του χρήματος. Όσο δε και αν όλη αυτή ή κίνηση της οικονομικής προγνώσεως, που έστηρίχθηκε φυσικά, άπάνω στα στατιστικά δεδομένα, όσο λέγω και αν δεν απέδωσε τους καρπούς που έλπισαμεν από αυτήν, όμως διεμορφώθη εις πρώτης τάξεως όργανον, διά την κατά το δυνατόν άμβλυνσιν των τρομερών συνεπειών των οικονομικών κρίσεων.

Στην Ελλάδα ανέκαθεν συμπεριφερθήκαμε στη Στατιστική, σαν προς θεόν τέκνον. Ο μακαρίτης Ανδρέας, αν και ή έδρα του ήταν της «Δημοσίας Οικονομικής

αίας πάλι διεσκορπίσθησαν εδώ και εκεί και τώρα και πολλοί ιδιώτες κάνουν δικές τους στατιστικές και τιμαρίθμους κλπ. («Νέα Οικονομία», «Βήμα» κλπ.), που υποψιάζεται κανείς πως σαν πολύ εύκολο πράγμα να θεωρήθηκε ή συγκέντρωση, ή επεξεργασία και ή κατάρτιση στατιστικών δεικτών στη χώρα μας. Γιαυτό δεν έχομε και ένα τιμάριθμο γενικά άναγνωρισμένο, γιαυτό δεν μπορούμε, όχι σήμερα, αλλά και παλαιότερα να καταλήξωμε σε ένα άληθοφανε έτήσιο έθνικό εισόδημα, και συζητά σήμερα μια μεγάλη επιτροπή, ένα άναγνωρισμένο τρόπο καταρτίσεως μιας στατιστικής του έθνικου εισοδήματος και του έθνικου πλούτου.

Και για να μη μείνη ή κριτική αυτή άρνηση μόνον, αλλά και να προτείνη κάτι θετικό πρέπει, μου φαίνεται, δύο τινά να γίνοντο στη χώρα μας, για καλύτερηση των στατιστικών έρευνών μας και για να μη παρυσιάζωμε το θέμα που παρουσιάσαμε τώρα μεταπολεμικά, να μη μπορούμε πουθενά να δώσωμε στατιστικά δεδομένα όμοιόμορφα, άληθοφανε και συστηματικά.

Πρέπει λοιπόν κάπου στις διάφορες άνώτερες έμπορικες, διομηχανικές, πολιτικές κλπ. σχολές που έχομε να καλλιεργηθή συστηματικά ή στατιστική έρευνα και

διδασκαλία με ξεχωριστή έδρα στατιστική. Μάλιστα θα μπορούσε στις Πάτρεις, αντί Ανωτάτης Εμπορικής Σχολής να ιδρυόντανε ένα ειδικό Στατιστικό Ίνστιτούτο, που θα εξέλισετο σιγά-σιγά σε γενικό Ίδρυμα Οικονομικών έρευνών. Έτσι θα μεταλαμπαδευθούν οι νεώτερες στατιστικές μέθοδοι και έρευνες και στη χώρα μας και θα γενικευθούν και δεύτερο θα ξανασυστηματοποιήσωμε τη Γενική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος και θα συγκεντρώσωμε πάλι τις κατεσπαρμένες εδώ και εκεί στατιστικές και θα φροντίσωμε να κυκλοφορούν και να γίνονται γνωστά τα στατιστικά δεδομένα γρηγορότερα για να έχομε κάποια αξίαν. Αν το προσωπικό της δεν έξαρκει για ένα τέτοιο ρυθμό, το κράτος δεσ θα παρήσχη ό,τι χρειάζεται για ανακαίνιση και του εμφύχου όλικο (υποτροφίες στατιστικές) και του άψύχου μηχανικού. Σκοπιμώτερη δαπάνη και περισσότερο άποδοτική από αυτή δεν θα μπορούσε νομίζω να φαντασθή κανείς καμμίαν άλλη. Άνοιχοδόμηση οικονομική και κάθε άλλη προσπάθεια έξυγιάνσεως και συστηματικής έρευνας προϋποθέτει πρωτα-πρωτα στατιστική άνασυγκρότηση και συγχρονισμό επιστημονικό στις στατιστικές προόδους που έχομε ήδη πραγματοποιηθή σε όλες τις πολιτισμένες χώρες.

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Του Κ. Κ. ΜΑΚΡΗ, Δρος Χημικού

Η έρευνα, ή αναζήτηση δηλαδή του τρόπου και των μέσων που μπορούν να συντελέσουν στην ίκανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών, είναι στενά συνδεδεμένη με αυτή την ίδια την ζωή και την επιδίωξη του ανθρώπου. Μπορεί μάλιστα άδίσταχτα να θεβαιώσει κανείς πως ή προσπάθεια χρονολογείται από την εμφάνισή του ανθρώπινου γένους στη γή.

Ο άνθρωπος αυξανοντας καθημερινά την πείρα του και συστηματοποιώντας τις γνώσεις του, θεμελίωσε το οίκοδόμημα των τεχνών και των επιστημών και κατόρθωσε να άναγνώσει και να τελειοποιεί συνεχώς τα βοηθητικά μέσα και όργανα που χρησιμοποιεί στην προσπάθεια αυτή. Έτσι, από την πρωτόγονη έρευνητική προσπάθεια, με διάφορους σταθμούς, έφθασε στη σημερινή πολυσύνθετη μορφή της επιστημονικής έρευνας, άνοίγοντας συνεχώς νέους δρόμους που οδηγούν όλο και σε λαμπρότερες επιστημονικές και τεχνικές κατακτήσεις.

Ο σκοπός όμως της έρευνητικής του προσπάθειας από τις πιο πρωτόγονες μορφές της, ως τη σημερινή θεωρητική και πρακτική έρευνα, που ο ρυθμός της γίνεται όλοένα γοργότερος, βασικά αποβλέπει στην έξοικονόμηση και βελτίωση των όλικων μέσων που απαιτούν οι αντίστοιχα συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες του ανθρώπου.

Ός τόσο, θα μπορούσε πιθανόν κανείς να αντιπαρατάξει, στο σημείο αυτό, πολλά παραδείγματα σοφών που κατηνάλωσαν τη ζωή τους, έρευνώντας επιστημονικά ζητήματα, από τα όποια, οι ίδιοι τουλάχιστον, δεν προσδοκούσαν ότι τα πορίσματα των εργασιών τους θα έδιναν κάποια συμβολή σε εφαρμοσμένους και πρακτικούς σκοπούς.

Ακριβώς μάλιστα ο αυτή την παρατήρηση προσπαθούν να έδραιώσουν τον έρσιτικό διαχωρισμό σε δύο κατηγορίες έρευνας: δηλαδή τη θεωρητική ή όπως λέγε-

ται σήμερα τη βασική έρευνα και την πρακτική ή εφαρμοσμένη έρευνα.

Ένα τέτοιο διαχωριστικό σχήμα με το πνεύμα μάλιστα ένός άφορισμού που οδηγεί στην αναζήτηση του άφηρημένου και του άσχετου με την ανθρώπινη ζωή και τις ανάγκες της, καταλήγει στο γνωστό δογματισμό «ή επιστήμη διά την επιστήμην». Οδηγεί δηλαδή στην όριστική απομάκρυνση και τον τέλειο ξεχωρισμό της επιστήμης από τη ζωή.

Όπως δεν είναι δυνατόν ή επιστημονική έρευνα να επιδίδαται αποκλειστικά στην παρακολούθηση αυτού ή εκείνου του επιστημονικού κλάδου στους διαδοχικούς σταθμούς που πιστεύει ο έρευνητής ότι μπορεί να καθορίσει στην όργανική του εξέλιξη, άνάλογα δεν μπορεί να σταθεί ή αντίληψη, ότι είναι δυνατόν ή επιστημονική έρευνα να μην έχει άλλο πρόγραμμα παρά μόνον να άπαντά στις άμεσες ανάγκες που προβάλλει μια κοινωνία στην ανάπτυξή της.

Και οι δύο αυτές άκραίες αντίληψεις είναι άδόσμες και άπαράδεκτες από κάθε ζωντανό και συγχρονισμένο έργα της επιστημονικής έρευνας. Μπορεί ή ξεθωριασμένη πινακίδα «της καθαρής επιστήμης» να μένει άντεχεισμένη ίκόμα σε Πανεπιστήμια και άλλα μορφωτικά ιδρύματα. Έκείνο όμως που όνομάζουν «καθαρά επιστήμη», ένα επιστημονικό σύστημα αποκομμένο από κάθε πρακτική εφαρμογή, ποτέ δεν υπήρξε στην πραγματικότητα. Και αν ως τόσο εμφανιζόταν, ή στείρότητά του θα το άνάγκαιε σε άμεση έξαφάνιση. Κάθε επιστήμη που άναπτύσσεται κατά τρόπο συνεχή είναι άποτέλεσμα της ανάγκης της ανθρώπινης κοινωνίας.

1. Βλ. La Pensée No 13, 1947. S. Vavilov. La Science Soviétique.

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ

Δυο βασικά προβλήματα

1° Η ΚΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ

Του κ. Κ. ΒΡΑΝΑ

Το έλλειμμα που παρουσίαζε και προπολεμικά το έμπορικό μας ισοζύγιο, είναι η αντανάκλαση μιας όργανικής αρρώστειας που συγκλονίζει την οικονομική μας ζωή από το 1821 ως σήμερα.

Λόγοι ανεξάρτητοι από το γεωφυσικό μας πλούτο, οι οποίοι οφείλονται αποκλειστικά στην έλλειψη προγράμματος όρθολογικής εκμετάλλευσης και αξιοποίησης των πλουτοπαραγωγικών μας πηγών, καθώς και η παρεμπόδιση οποιασδήποτε προσπάθειας, που θα άποσκοπούσε την εκβιομηχάνιση και την επίλυση όρισμένων βασικών κοινωνικοοικονομικών μας ζητημάτων—που εξακολουθούν να επιδρούν άνασταλτικά στην προοδευτική μετατροπή της σημερινής διάρθρωσης της οικονομίας μας—δημιούργησαν το κατάλληλο κλίμα, για να καταστεί χρόνιο το έλλειμμα στις εξωτερικές μας συναλλαγές.

Αλλά, αν προπολεμικά (1935—38) το σκέλος των εξαγωγών κάλυπτε τα 62,2% περίπου του ύψους των εισαγωγών μας, οι βαθιές μεταβολές που συντελέστηκαν στην οικονομία μας την τελευταία επταετία, άλλαξαν τόσο ριζικά τη σύνθεση του φεινου έμπορικού μας ισοζυγίου, ώστε κάθε προσπάθεια για ισοσκελίση του, χωρίς να μεσολαβήσουν σημαντικές πιστωτικές εύκολιες, να θεωρείται εκ των προτέρων καταδικασμένη.

Μια ενδιαφέρουσα εικόνα της σημαντικής πτώσης του εξωτερικού μας εμπορίου δίνει ο παρακάτω συγκριτικός πίνακας του τμήματος Μελετών και Στατιστικής του Ο.Λ.Π. (Όργ. Λιμ. Πειραιώς) για την κίνηση πλοίων, επιβατών και εμπορευμάτων στους πρώτους 9 μήνες του 1947, σε σύγκριση με τα αντίστοιχα εννιάμηνα του 1938 και 1946.

	1938	1946	1947
Σύνολο πλοίων έσω- τερικού — εξωτερικού	9.755	12.445	10.973
Χωρητικότης καθαρή	5.600.478	2.970.401	3.065.896
Αναλογία τοίς εκατό	100%	53%	55%

Πρέπει να σημειωθεί ότι η ποσοστική αναλογία που παρουσιάζει η κίνηση του λιμενός κατά το 1946 και ιδιαίτερα το 1947, δεν αντιπροσωπεύει την εμπορική καθαρά κίνηση, αλλά και σημαντικές ποσότητες στρατιωτικών εφοδίων και άλλου υλικού, που καταφθάνουν συνεχώς από το εξωτερικό στη χώρα μας.

Το ποσοστό αυτό (55%), σε σχέση με τη συνολική έμπορική κίνηση της χώρας, είναι ακόμα μικρότερο αν λάβωμε υπόψη πως η εμπορική κίνηση στους άλλους λιμένες έχει σχεδόν νεκρωθεί και ότι ο Πειραιάς αποτελεί σήμερα το μοναδικό έμπορικό λιμάνι (ή Θεσσαλονίκη έχει ελάχιστη κίνηση).

Βασική αίτια της φθίνουσας αυτής καμπύλης που ακολουθεί μεταπολεμικά το εξωτερικό μας εμπόριο, είναι η επικίνδυνη πτώση της παραγωγικής μας δραστηριότητας που έφθασε τελευταία σε επίπεδα αυτόχρημα καταθλιπτικά και η οποία προσλαμβάνει απειλητικότερες διαστάσεις, με τη συνεχιζόμενη διάθεση τεράστιων πραγματικά ποσών, για την εξυπηρέτηση καθαρά εξωπαραγωγικών σκοπών.

Εξ ίσου σοβαρός παράγων για τη δυσμενέστατη σύνθεση του έμπορικού ισοζυγίου 1947—48, είναι και η πλασματική ισοτιμία της δραχμής απέναντι στο δολλάριο και τη στερλίνα, που ενώ καθιστά από τη μια άπρόσιτα τα εγχώρια μας προϊόντα στη διεθνή αγορά, καθιστά παράλληλα, λόγω και του ύψηλού κόστους που υφίσταται στην Ελλάδα, ασύμφορη την τοποθέτησή τους στο εξωτερικό, για την πλειοψηφία των Ελλήνων παραγωγών.

Το σύστημα των «άποδεικτικών» συναλλάγματος» αντί να ρυθμίσει την ανωμαλία αυτή, την ενέτεινε περισσότερο, γιατί οι εισαγωγείς με την έλλειψη ελέγχου στις τιμές, επιρρίπτουν το αντίτιμο των «άποδεικτικών» στα εισαγόμενα είδη, δημιουργώντας έτσι μια άμεση ανατίμηση των ειδών.

Από την άλλη πλευρά το «πρίμ», με τον τρόπο που ρυθμίστηκε, δεν καταβάλλεται κατ'εὐθεϊαν στον άμεσο παραγωγό, αλλά με την πλήρη εγκατάλειψη του αγροτικού πληθυσμού από το κράτος και με τον καθορισμό των τιμών ασφαλείας, περιέρχεται με την μεγαλύτερη εύκολια στα χέρια των μεγαλεμπόρων και των τραπεζιτικών οργανισμών.

Τέλος ο σοβαρότερος αν όχι ο αποφασιστικός παράγων για τη σημαντική αυτή μείωση, είναι η κρίση αγορών, ή μάλλον η κρίση προανατολισμού, που διατρέχει μεταπολεμικά το εξωτερικό μας εμπόριο.

Υστερα από τα όσα έκθεσαμε παραπάνω τα οποία αποτελούν την άμεση συνέπεια του οικονομικού σχήματος που επικράτησε στην Ελλάδα από το 1945, ως σήμερα, διασαλεύθηκε ανεπανόρθωτα η σχετική ισορροπία που παρουσίαζε το έμπορικό μας ισοζύγιο, κατά τα τέσσερα τελευταία προπολεμικά χρόνια.

	Εισαγωγές σε εκατομμύρια χρυσές δραχμές	Εξαγωγές
1935	305.2	202.9
1936	338.7	209.0
1937	420.9	264.5
1938	410.4	282.1

Από τον πίνακα αυτόν προκύπτει ότι ο χρονιάτικος μέσος όρος των εισαγωγών για την τετραετία 1935—1938 φθάνει τα 368,8 εκατομ. χρ. δραχμές, ενώ ο μέσος όρος εξαγωγών είναι 239,6 εκ. χρ. δρχ. Κάλυπταν δηλαδή τότε οι εξαγωγές μας τα 62,2% του συνόλου των εισαγωγικών μας αναγκών.

Έντελός διαφορετική παρουσιάζεται η σύνθεση του έμπορικού ισοζυγίου 1947—48.

Σε ύψος εισαγωγών 470.000.000 δολ. που υπελόγιζε συντηρητικότερα η υπό τον κ. Διομήδη επιτροπή του «σχεδίου Μάρσαλ», σαν τα απολύτως αναγκαία κεφαλαιουχικά και καταναλωτικά αγαθά που επιβάλλεται να εισαχθούν στην Ελλάδα για να εξασφαλισθεί το πενιχρό σιτηρέσιο των 2.500 θερμίδων τη μέρα στον κάθε Έλληνα, μόλις 174 δισ. δραχμές, δηλαδή 35.000.000 περίπου δολάρια, υπολογίζει το υπουργείο Έθνικης Οικονομίας, το σύνολο των εξαγωγών μας κατά το πρώτο εξάμηνο του 1947. Αν οι εξαγωγές και το δεύτερο εξάμηνο συνεχισθούν με τον ίδιο ρυθμό, γεγονός αρκετά άπιθανο, είναι ζήτημα αν θα κατορθώσουμε να πραγματοποιήσουμε τελικά εξαγωγές ανώτερες των 70.000.000 δολαρίων.

Έτσι αν παίρναμε σαν βάση των υπολογισμών μας τις υποδείξεις της επιτροπής του «Σχεδίου Μάρσαλ»—υποδείξεις άλλωστε που αν συγκριθούν από την άποψη των πρόσθετων υγιεινών και επισιτιστικών αναγκών που απαιτεί ο κλονισμένος οργανισμός της συντριπτικής πλειοψηφίας των Ελλήνων, δίκαια μπορεί να θεωρηθούν ότι απέχουν πολύ από το να καλύπτουν έστω και τις στοιχειώδεις μας ανάγκες—το πραγματικό έλλειμμα του εμπορικού μας ισοζυγίου θα κυμαίνονταν στα 400.000.000 δολάρια.

Αλλά οι υπολογισμοί για τη διαμόρφωση του φεινου έμπορικού ισοζυγίου δεν έγιναν με βάση τέτοια κρι-

Στην ιστορική της πορεία η επιστημονική έρευνα άντε-
μετώπισε και αντιμετώπιζε ακόμη καθυστερημένες αντιλή-
ψεις περί «καθαρής επιστήμης» και δογματισμούς, όπως «η
επιστήμη διὰ την επιστήμην» και «η έρευνα διὰ την έ-
ρευναν». Όλα όμως αυτά δεν μπορούν να έχουν καμμία
απήχηση και καμμία θέση σε μια προοδευτική κοινωνία.

Η «καθαρά επιστήμη» βρίσκει ένα νόημα στους σο-
φοί. Έμφανίζεται με την τάση εκείνη που εκδηλώνουν
μερικοί έρευνήτες να απομονωθούν στις έργασίες τους,
δραπετεύοντας από τις απαιτήσεις της ζωής, της πρακτι-
κής και της τεχνικής. Αυτοί κλείνονται στο δόγμα τους
«η επιστήμη διὰ την επιστήμην» σαν μέσα σ'ένα δστρακο.
Η επιστήμη όμως προβάλλει καθημερινά απειράριθμα
προβλήματα. Μερικά από τα προβλήματα αυτά αποκτούν
σε δοσμένη στιγμή αποφασιστική σημασία για την ανά-
πτυξη της κοινωνίας, της τεχνικής και της οικονομίας της.
"Αλλά πάλι προβλήματα βρίσκονται μακρύτερα απ' τις ά-
παιτήσεις της επικαιρότητας. Έμπρός στα πολυάριθμα αυ-
τά προβλήματα πως να προσανατολίσουν τις έργασίες τους;

Μόνο με ακούσια ή ακούσια καθυστερημένη θεώρηση
της ζωής και της κοινωνίας, που φυσικά βρίσκεται έξω
από κάθε πρόοδο και οδηγεί στο μαρasmus και στην απο-
νέκρωση της επιστήμης, μπορεί να υποβάλει και να
ευνόησει αντίστοιχα καθυστερημένες αντιλήψεις για την
επιστημονική έρευνα.

Είναι όχι μόνο νοσητό, αλλά και απαιτητό στον έρευ-
νητή ή περιέργεια να γεννά την περιέργεια και η επί-
λυση ενός προβλήματος να του προκαθορίζει ένα και-
νούργιο πρόβλημα. Όπως όμως τονίστηκε στις παραπάνω
γραμμές, δεν πρέπει ο έρευνητής για να βρίσκεται συνδε-
μένος με τη ζωή και τις ανάγκες της κοινωνίας να
προσπαθεί να κάνει επιλογή στην έρευνα και να εξετά-
ζει μόνο εκείνο που κατά την κρίση του έχει την δε-
βαιότητα ή την πιθανότητα ότι μπορεί να φθάσει σε
πρακτικές εφαρμογές. Μια τέτοια σκέψη θα οδηγούσε
αναπόφευκτα την επιστήμη σε μια στατική κατάσταση.
Η επιστημονική έρευνα θα σταματούσε σε μια συνθετική
έργασία, αποκτώντας σαν αποκλειστικό σκοπό τη σύν-
θεση των αποκτημένων γνώσεων για την επίλυση πρα-
κτικών και τεχνικών ζητημάτων.

Η προώθηση όμως της εφαρμοσμένης έρευνας χρειά-
ζεται αντίστοιχα πολύ προχωρημένες επιστημονικές
κατακτήσεις και γνώσεις. Χρειάζεται το κατάλληλο
υπόστρωμα στο οποίο θα καλλιεργείται και θα αναπτύ-
σσεται η εφαρμοσμένη έρευνα. Τότε δε και μόνον έχει
τη δυνατότητα ή τεχνική πρόοδο να αποδίδει σε πε-
ρισσότερες και καταπληκτικότερες κατακτήσεις.

Σήμερα ο έρευνητής είναι απαραίτητο να έχει προ-
χωρημένη μόρφωση στα μαθηματικά και στον ιδιαίτερο
κλάδο της επιστήμης του για να έχει τη δυνατότητα
κάποιας αξιόλογης συμβολής στην εφαρμοσμένη έρευνα.
Πέρασε η εποχή όπου απομονωμένοι αμόρφωτοι και
ακατάρτιστοι έφευρτές είχαν την πιθανότητα να τους
ευνόησει η τύχη με κάποια αξιόλογη ανακάλυψη. Η
προώθηση συνεπώς και η συνεχής εξέλιξη των επιστη-
μονικών γνώσεων αποτελεί τη βασική προϋπόθεση για
την πρόοδο όχι μόνο αυτής της ίδιας της επιστήμης, αλλά
και της τεχνικής και της οικονομίας μιας κοινωνίας.

Η ανάπτυξη της πρακτικής έρευνας αντίστοιχα συμ-
βάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη της επιστήμης, στο
έγνατο και αδιαίρετο σύνολό της, με τα τελευταία και
αφρονότερα βοηθητικά μέσα και όργανα που παρέχει η τε-

χνική πρόοδος. Ένα από τα προχειρότερα παραδείγματα
της σημαντικής αυτής συμβολής της εφαρμοσμένης έρευνας
στην επιστημονική ανάπτυξη μας δίνει το μικροσκόπιο.
Δεν έχει παρά να παραβάλει κανείς το πρωτόγονο
μικροσκόπιο που χρησιμοποιήθηκε σε έρευνητικούς σκο-
πούς με το σημερινό πολυσύνθετο και ακριβολογημένο
οπτικό συγκρότημα που χρησιμοποιείται στην επιστη-
μονική έρευνα. Χωρίς να αναφέρουμε ακόμη το ηλεκ-
τρονικό μικροσκόπιο, που είναι μια από τις σύγχρονες
κατακτήσεις της επιστήμης και της πρακτικής.

Μερικά παραδείγματα μπορούν να μας δείξουν ακόμα
πόσο στενός και αναπόσπαστος είναι ο σύνδεσμος της
βασικής με την πρακτική έρευνα.

Ο Oosterd κατά τύχη παρατήρησε το 1820 την
απόκλιση που προκαλεί στη μαγνητική δελόνη ή
δίοδος του ηλεκτρικού ρεύματος. Τέ φαινόμενο χαρακτη-
ρίστηκε την εποχή εκείνη σαν ένα από τα «περίεργα
της φύσεως». Μπορούσε να κινήσει το ενδιαφέρον ενός
σοφού, ήταν όμως μακριά τότε από το να παρουσιάζει
κάποιο τεχνικό ενδιαφέρον. Ως τόσο βραδύτερα το φαι-
νόμενο αυτό έγινε το θεμέλιο όλκληρης της νεότερης
ηλεκτροτεχνικής. Το σύστημα της περιοδικής ταξινόμη-
σης των στοιχείων του Μεντελεγιέφ στην εποχή του
πέρασε σαν μια θεωρητική ανακάλυψη, απομακρυσμένη
από κάθε πρακτική εφαρμογή. Σήμερα στο σύστημα
αυτό είναι θεμελιωμένη όχι μόνο όλκληρη η χημική
επιστήμη, αλλά και η χημική τεχνολογία. Η ανακάλυψη
της ραδιενέργειας στα τέλη του περασμένου αιώνα θεω-
ρήθηκε «παραμελητέα». Στο αποτέλεσμα όμως αυτό θε-
μελιώνεται στις ημέρες μας η χρησιμοποίηση των κο-
λοσιαίων αποθεμάτων της ατομικής ενέργειας.

Πρό εκατό χρόνων περίπου έπρεπε να περάσουν 10
ως 50 χρόνια από την ανακάλυψη μιας νέας επιστημο-
νικής αρχής μέχρι την ημέρα που θα μπορούσε να
να βρει πρακτικές εφαρμογές. Έτσι η πρώτη πειραμα-
τική γεννήτρια εμφανίστηκε το 1831 από το Φαραντέυ,
χρειάστηκαν δε τριάντα χρόνια όστος το «πατινιτάκι»
αυτό αποδείξει μια αναγνωρισμένη πηγή ηλεκτρικής ενέρ-
γειας. Στις ημέρες μας, με την ανάπτυξη των επιστημονι-
κών γνώσεων ο χρόνος από της ανακάλυψης μιας ιδέας
μέχρι της εφαρμογής της σε πρακτικούς σκοπούς συντομεύ-
θηκε τόσο πολύ, ώστε σήμερα η τεχνική να αποδίδει με
ξεχωριστό ενδιαφέρον και πίστη στα έρευνητικά έργαστή-
ρια για την ανάπτυξη και την προώθηση της βιομηχανίας.

Ένα άλλθινδ Πανεπιστήμιο ή ένα ανώτερο μορφω-
τικό ίδρυμα δε μπορεί σήμερα να είναι μια στατική συλ-
λογή βιβλίων και οργάνων φυλαγμένων από καθηγητές,
που με φωνογραφική πιστότητα επαναλαμβάνουν τη δι-
δασκαλία τους. Πρέπει να αποτελεί ένα δυναμικό συ-
γκρότημα από δραστηριοποιημένους σπουδαστές με άκα-
τάπυστη περιέργεια και ζήλο, προετοιμασμένους να
αφομοιώσουν και να χρησιμοποιήσουν έπωφελέστερα τη
ζωντανή επιστημονική διδασκαλία που δέ βάζει διαχω-
ριστικά δρια σε θεωρητική και πρακτική έρευνα, ξεκό-
δοντας την επιστήμη από τη ζωή. Τα έρευνητικά έρ-
γαστήρια πρέπει να αποτελούν τους τόπους της συνεχούς
δημιουργίας όπου ελεύθερα να αναρρώνεται και να ένι-
σχύεται η έρευνητική προσπάθεια της ενιαίας και συνε-
χούς επιστήμης.

Το δένδρο της επιστημονικής έρευνας πρέπει να εινε βα-
θειά ριζωμένο στις κοινωνικές ανάγκες για να μπορεί να
εξήσει ως τα ακρότατα σημεία της επιστημονικής γνώσης.

τήρια. Η εξασφάλιση έστω και ενός μινιμουμ σιτηρεσίου στον κάθε Έλληνα και ο έπαρκής εφοδιασμός σε πρώτες ύλες της βιομηχανικής και γεωργικής μας παραγωγής ήταν πράγματα που άγνοήθηκαν απόλυτα κατά τον υπολογισμό του σκέλους των εισαγωγών.

Κριτήριο στη διαμόρφωση του ύψους των εισαγωγών θεωρήθηκαν, ύστερα από ρητή απαίτηση των αμερικανών, οι συναλλαγματικοί πόροι που θα έχουμε στη διάθεσή μας από το σχετικό κονδύλι της Α.Μ.Α.Γ., καθώς και εκείνοι που θα προκύψουν από τις εξαγωγές.

Με τον τρόπο αυτό οι εισαγωγές υπολογίστηκαν αρχικά σε 280.000.000 δολάρια, τελευταία δε διαφαίνεται ότι δεχθήκαν οι αρμόδιοι να πλησιάσουν τα 310.000.000 δολάρια.

Αλλά και το ποσό αυτό είναι βέβαιο ότι δεν πρόκειται να προσεγγίσουν οι εισαγωγές, γιατί όπως αναφέραμε οι εξαγωγές μας στην καλλίτερη περίπτωση δεν θα φθάσουν τα 70.000.000 δολάρια. Τα δε κονδύλια της Α.Μ.Α.Γ. για να διατεθούν τελικά χρειάζεται να εκπληρωθούν προηγουμένως μια σειρά όροι. Από τα 70.000.000 δολάρια που όπως ανακοινώθηκε θα διαθέσει η αμερικανική αποστολή για εισαγωγές, τα 50.000.000 δολ. για να μείνουν αποδοθούν, χρειάζεται να αρχίσουν προηγουμένως τα έργα για τα οποία και προορίζονται. Γιατί το ποσό αυτό αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του κονδυλίου των 82.400.000 δολ. που έχουν διατεθεί για τα διάφορα έργα, και το οποίο αντί να μετατραπεί άμέσως σε δραχμές για τη χρηματοδότησή τους, θα διατεθεί προηγουμένως στην Ουάσιγκτον για την αγορά τροφίμων και πρώτων υλών, τα οποία θα πουληθούν στην Ελλάδα και το προϊόν τους σε δραχμές θα αποτελέσει το κεφάλαιο χρηματοδότησης των έργων. Κατά συνέπεια τα 50.000.000 δολ. δεν πρόκειται να διατεθούν άμέσως αλλά όταν οι γενικότερες συνθήκες επιτρέψουν την εκτέλεση

του αμερικανικού προγράμματος. Τα υπόλοιπα 58.700.000 δολ. που θα διατεθούν για την κάλυψη των εισαγωγικών μας αναγκών προέρχονται τα μὲν 38.700.000 από την «μετασυγκριτική βοήθεια» που μειώθηκε στο ποσό αυτό από το αρχικό ποσό των 50 εκατομ. δολларίων, τα δε άλλα 20.000.000 δολ. από την Α.Μ.Α.Γ.

Έτσι οι συναλλαγματικοί μας πόροι από τις εξαγωγές, την Α.Μ.Α.Γ. και την Ούγγρα δεν πρόκειται να ξεπεράσουν συνολικά τα 178.700.000 δολάρια, γεγονός που δημιουργεί καθαρό έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου 1947—48 περί τα 131.000.000 δολ. Αν δεχθούμε έστω και τους υπερβολικά αισιόδοξους υπολογισμούς των αμερικανών για το μέγεθος του ξένου συναλλαγματός που θα προκύψει από τους άδηλους πόρους σε 45.000.000 δολ. τότε το έλλειμμα θα κυμαίνεται στα 90.000.000 περίπου δολάρια.

Το έλλειμμα αυτό δεν θα συμπεριλαμβάνει τις τεράστιες ανάγκες μας σε δημητριακά, που η εγχώρια παραγωγή τους παρουσιάζεται κατά 30% μειωμένη σε σύγκριση με την περσινή παραγωγή, ούτε τις ανάγκες σε βιομηχανικό και αγροτικό εξοπλισμό και πρώτες ύλες που είναι απαραίτητες για να αυξηθεί ή τόσο αναγκαία για τις σημερινές στιγμές παραγωγική και οικονομική μας δραστηριότητα.

Ας σημειωθεί ότι το έλλειμμα των 90.000.000 δολларίων θα προκύψει, αν πραγματοποιήσουμε τελικά εισαγωγές αξίας 310.000.000 δολларίων, που αντιστοιχούν με 1.660 θερμίδες ήμερησίως στο κάθε άτομο, και οι οποίες (θερμίδες) θα κατέλθουν και κάτω από το καταθλιπτικό αυτό επίπεδο, αν όρισμένα κονδύλια του ισοζυγίου των πληρωμών επιδράσουν μειωτικά στην τελική διαμόρφωση του ύψους των εισαγωγών.

Θεωρούμε περικό να υπογραμμίσουμε τον άμεσο δυσμενή αντίκτυπο που θα έχει το έλλειμμα αυτό, τόσο πάνω στην νομισματική κυκλοφορία όσο και στην παραγωγική δραστηριότητα του τόπου.

2° Ο ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ 1946 — 1947 ΚΙ' Ο ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Του κ. Ι. Τ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗ

Τις πρώτες μέρες του Νοεμβρίου δημοσιεύθηκαν στον καθημερινό τύπο επίσημες ανακοινώσεις της Κυβέρνησης σχετικά με τα στοιχεία του ετοιμαζόμενου νέου προϋπολογισμού. Τα στοιχεία αυτά (1) δίνονται αναλυτικά σε άλλη στήλη του περιοδικού. Λίγο νωρίτερα, είχαν δημοσιευθεί οι μακροσκελέστερες ανακοινώσεις του Υπουργού των Οικονομικών κ. Χέλμη, με τις οποίες συνόδεψε την κατάθεση στο Προεδρείο της Βουλής του απολογισμού του περασμένου οικονομικού έτους 1946—47.

Τα δυο αυτά επίσημα ντοκουμέντα μας δίνουν την ευκαιρία μιας ανασκόπησης της δημοσιονομικής μας κατάστασης, που η εξέλιξη της εύλογα προκαλεί το ενδιαφέρον και τις ανησυχίες του λαού.

Όποιος διεξέλθει τις ανακοινώσεις του κ. Χέλμη για τα αποτελέσματα της χρήσεως 1946—47, δε μπορεί παρά να γεμίσει από αισιοδοξία για την εξέλιξη των δημοσίων οικονομικών μας, αφού, κατά τις διαπιστώσεις του κ. Υπουργού, επιτεύχθηκαν δυο αξιόλογα φαινόμενα που θεωρούνται σαν αναμφισβήτητες ενδείξεις δημοσιονομικής υγείας: «πλήρης σταθερότητα του τιμαρίθμου», που επέτρεψε μάλιστα την παραγωγική εκκίνηση της χώρας και «πλήρης, επίσης, σταθερότης εν τη δημοσίαι διαχειρίσει». Τα δυο αυτά αγαθά συντελέσανε ώστε ο προϋπολογισμός όχι μονάχα ν' ανταποκριθεί στις τρέχουσες ανάγκες, αλλά και να διαθέσει αξιόλογα ποσά για την ανασυγκρότηση, που άλλες χώρες, όσες δεν έχουν την ευτυχία να διαθέτουν τόσο γερούς οικονομολόγους, μόνο με έξω-τερικό δανεισμό μπορούν ν' αντιμετωπίσουν. Τώρα, πώς, παρά όλα αυτά τα ευόωια αποτελέσματα, στο 12μηνο αυτό χρονικό διάστημα κατορθώθηκε να φαγωθούν, σχε-

δόν εξ ολοκλήρου, τα αποθέματα της χώρας σε χρυσό και σε συναλλάγμα (από 190 εκατομμύρια δολάρια) κι' οι συναλλαγματικοί πόροι του 1946 (άλλα 90 εκατομμύρια δολάρια), ν' αυξηθεί το χρέος του Δημοσίου προς την Τράπεζα της Ελλάδος από 313 δις σε 670, να διπλασιασθεί το χαρτονόμισμα που κυκλοφορούσε, να φτάσει η Ελλάδα στο χείλος της άβυσσου (έκθεση Πόρτερ) και να εκπέμψει Σ.Ο.Σ. στις Ηνωμένες Πολιτείες, είναι έρωτήματα που μάλλον δεν θα πρέπει να τ' απευθύνει κανείς στον κ. Υπουργό των Οικονομικών, που, όπως φαίνεται, είναι περισσότερο συνθησιόμενος στους αυτοεπαίνους παρά στην αυτοκριτική... Θα μπορούσε όμως κανείς να παραθέσει ένα μικρό κομμάτι από μια κριτική της οικονομικής πολιτικής που ακολουθήθηκε στο διάστημα αυτό, κριτική που οφείλεται σ' έναν προκάτοχο του κ. Χέλμη και καθηγητή των οικονομικών επιστημών: «Επί του οικονομικού πεδίου (ή Κυβέρνησις) εγκατέλειψε τον λαόν εις την τύχην του. Η Κυβέρνησις εξήντησε εντός έτους πάντας τους πόρους της χώρας, χωρίς να δυννηθί παρά ταύτα να επιφέρει ουσιαστικήν τινά βελτίωσιν της οικονομικής καταστάσεως. Παρημέλησε το έργον της οικονομικής ανασυγκροτήσεως και έστρεψε την προσοχήν της μόνον εις την αύξησιν της προμηθείας καταναλωτικών αγαθών, χωρίς αυτά να διατεθούν προς βελτιώσιν των συνθηκών της ζωής της μεγάλης μάζης του πληθυσμού. Αφήκε πλήρη άσυδοσίαν εις τους πλουσίους και τους έκμεταλλευστάς... Ούτως ή Κυβέρνησις πολιτευέισα, ήγαγε τα πράγματα εις τοιοῦτον σημείον, ώστε, άνευ της αμερικανικής βοήθειας, ή οικονομία ήμων θα κατέρρεε». Πόσο διαφορετική εικόνα από κείνην που παρουσίασε ο κ. Χέλμης! Ποιά απ' τις δυο βρίσκεται κοντά στην πραγ-

ματικότητα, το δείχνει ή σημερινή οικονομική και δημοσιονομική κατάσταση του τόπου...

Όσο για τον προϋπολογισμό του 1947—48, ή κατά-θεσή του στη Βουλή δεν πραγματοποιήθηκε ακόμα, αν και βρισκόμαστε στον ένατο μήνα της εφαρμογής του. Η ιστορία του προϋπολογισμού αυτού είναι γεμάτη περιπέτειες: Απ' άφορμή την προσαρμογή με την αμερικανική βοήθεια, που αρχικά είχε αναγγελθεί για 15μηνη διάρκεια, ή δωδεκάμηνη χρήση επέκτάθηκε σε δεκαπεντάμηνη, αρχίζοντας απ' την 1 Απρίλη 1947 και τελειώνοντας στις 30 Ιουνίου 1948. Στο μεταξύ σειρά άλλων αναπροσαρμογών και ανεπισημών ανακοινώσεων έφερε το ύψος του τότε στα 2½, τότε στα 3 και τότε στα 3½ τρισεκατομμύρια. Στις επίσημες δηλώσεις του για τα οικονομικά ζητήματα που άπαγγειλε απ' το ραδιόφωνο το βράδυ της 13 Οκτωβρίου, ο Πρωθυπουργός κ. Σοφούλης καθώρισε πώς τα έξοδα του 15μήνου θα φτάσουν τα 3.748 δισεκατομμύρια δραχ. και πώς το έλλειμμα θάναι σημαντικότατο, γιατί τα έξοδα όχι μονάχα δεν ξεπερνάνε, αλλά πέφτουν κάτω απ' τα αντίστοιχα περσινά. Μεσολάβησε όμως ή έπιστολή, τελειόγραφο του κ. Γκριγούλντ και σε λίγες μέρες τα έξοδα έπεσαν στα 2.960 δισεκατομμύρια, ενώ τα έξοδα, ενισχυμένα απ' τις καινούργιες βαρύνουσες φορολογίες, με και φουσκωμένα από άνεμο αισιοδοξίας έφτασαν τα 2.753 δισεκατομμύρια, ρίχνοντας έτσι το προβλεπόμενο πριν τεράστιο έλλειμμα στα 207 δισεκατομμύρια. Ας δοίμε όμως που οδηγούν αυτές οι άλληλεις.

Από άποψη εξωτερικής μορφής το σχέδιο του καινούργιου προϋπολογισμού διαιρείται σε τρία τμήματα ή τρεις ξεχωριστούς προϋπολογισμούς, κατά το σύστημα Βαρβούτη: τον τακτικό, τον έκτακτο, που άφορα κυρίως τις στρατιωτικές δαπάνες και γενικά τα έξοδα του έμφυλου πόλεμου και εκείνον της ανασυγκροτήσεως, που είναι υπολογισμένος σε δολάρια και θα χρηματοδοτηθεί, θεωρητικά τουλάχιστον, απ' την αμερικανική βοήθεια. Για τον τελευταίο αυτό, τα πράγματα παρουσιάζονται μέχρι την ώρα μάλλον άοριστα, γιατί, με την εξακολούθηση και ένταση του έμφυλου πολέμου υπάρχει πιθανότητα διαρκώς μεγαλείτερα κονδύλια απ' την αμερικανική βοήθεια να περνάν απ' τον προϋπολογισμό ανασυγκροτήσεως στον έκτακτο, χωρίς να πάρουμε υπόψη πώς και μέσα στον προϋπολογισμό της ανασυγκροτήσεως είναι κιόλας, όπως γράφκε στον τύπο, όρισμένα κονδύλια, όπως για έπισκευές άεροδρομίων, δρόμων στρατιωτικής σημασίας κλπ. που ανήκουν περισσότερο στο στρατιωτικό προϋπολογισμό. Γι' αυτό, με τον προϋπολογισμό της ανασυγκροτήσεως δεν κρίνομε σκόπιμο ν' ασχοληθούμε σήμερα.

Όσο για το περιεχόμενο του προϋπολογισμού, εκείνο που κάνει από πρώτη ματιά έντύπωση είναι το σημαντικά άνωτερο ύψος του σε σχέση με τον περσινό. Η διαφορά, παίρνοντας υπόψη και τους τρεις επί πλέον μήνες, φτάνει σχεδόν τα 50%, προέρχεται δε κατά ένα μέρος απ' τις αύξεις στους μισθούς και τις συντάξεις που έκανε αναγκαίες ή σημαντική αύξηση των τιμών, αλλά και κύριο λόγο στη διόγκωση των στρατιωτικών δαπανών και των άλλων άμεσων ή έμμεσων έξοδων του έμφυλου πολέμου.

Κι' αυτό αποδειχνεται με μια απλή μελέτη των κονδυλίων του: «Αν απ' το σύνολο των 2960 δις. αφαιρέσουμε τα 68 περίπου δις. του αποθεματικού, που δεν έξομο απ' τα τώρα πώς θα διατεθούν, στο υπόλοιπο από 2892 δις. οι άμεσα στρατιωτικές δαπάνες (πολεμικά ύπουργεία και δημόσια ασφάλεια) φτάνουν τα 1083,5 δις., δηλ. τα 37% του συνόλου. Αν προσθέσουμε και το μεγαλύτερο μέρος του κονδυλίου για κοινωνική πρόνοια που πηγαίνει για την περίθαλψη των άπομακρυσμένων απ' τα μέρη τους πληθυσμών (έχει γίνει λόγος για ποσά 300 δις. δραχ. πάνω κάτω) κι' ένα μέρος απ' το κονδύλι των συντάξεων για τα θύματα του έμφυλου πολέμου, βλέπομε πώς πάνω απ' τα μισά δόκκληρου του τακτικού και έκτακτου προϋπολογισμού πηγαίνει στον έμφυλο πόλεμο. Δεν υπολογίζομε, φυσικά, εδώ τις δαπάνες εφοδιασμού και εξοπλισμού των ενόπλων δυνάμεων που έχει αναλάβει ή αμερικανική κυβέρνηση και που πληρώνονται απ' το ποσό

της βοήθειας (υπολογίζονται σε άλλα 159 εκατομμύρια δολάρια).

Το υπόλοιπο του προϋπολογισμού των έξοδων μοιράζεται ανάμεσα σε μισθούς δημοσίων υπαλλήλων και άλλων κρατικών όργάνων (458 δις.), σε συντάξεις κρατικών όργάνων και θυμάτων πολέμου (441 δις.), στις δαπάνες για την προμήθεια και διάθεση των εφοδίων, που τη διαχείρισή τους έχει αναλάβει το Κράτος και στις άλλες τρέχουσες κρατικές ανάγκες (υγεία, παιδεία, ένίσχυση της παραγωγής κλπ.), που όμως έχουν ύποστει τρομακτική συμπίεση για να χωρέσουν στα πλαίσια ενός πολεμικού προϋπολογισμού.

Αν στον τομέα των έξοδων διαπιστώνομε τον αντιπαραγωγικό και αντίλαϊκό χαρακτήρα του νέου προϋπολογισμού, το τελευταίο αυτό στοιχείο κυριαρχεί ζωηρότερα στον τομέα των έσοδων. Έτσι, σε σύνολο έσοδων, τακτικών και έκτακτων από 2753 δις., οι τελων. δασμοί, οι φόροι καταναλώσεως, τα μονοπώλια και τα τέλη, που βαρύνουν κατά κύριο λόγο τις λαϊκές τάξεις φτάνουν τα 1170 δις. περίπου, οι τυπικά εμφανιζόμενοι σαν άμεσοι φόροι τα 702,7 δις. και τα άλλα έσοδα τα 880,8 δις.

Στην πραγματικότητα όμως, μέσα στους άμεσους φόρους είναι ο φόρος κύκλου εργασιών που στην ουσία είναι έμμεσος φόρος, αφού θετικά πληρώνεται απ' τον καταναλωτή, κι' ακόμα μια σειρά φόροι, όπως οι έγγειοι κτηνιοί, λαθιοί, σταφίδας, σύκων κλπ., ο φόρος μισθωτών ύπηρεσιών, ο φόρος επιτηδεύματος των μικροεπαγγελματιών και βιοτεχνών κ.ά. που πραγματικά βαρύνουν τα μικροεισοδήματα των φτωχών λαϊκών στρωμάτων. Τους φόρους αυτούς θα πρέπει να τους υπολογίσουμε σε 300 περίπου δις. δρχ. Έτσι, οι φόροι που βαρύνουν το λαϊκό εισόδημα άνεβαίνουν σε 1470 δις. δρχ. απέναντι σε 400 δις. που μένουν σαν καθαρά άμεσοι φόροι, απ' τους οποίους ένα σημαντικό ποσοστό είναι έκτακτοι (όπως ο φόρος των εισαγωγών 1944—47, ο φόρος των πιστώσεων έμποροβιομηχανών και καπνεμπορίων, το έσοδο απ' την αναπροσαρμογή των κεφαλαίων των άνων, εταιριών κ.ά.) πράμα, που σημαίνει πώς το κεφάλαιο δεν πρόκειται να επιβαρυνθεί μ' αυτούς και για το έπόμενο οίκον. έτος. Με τον τρόπο όμως αυτό, καλείται και πάλι ο λαός να εισφέρει τα 79% των φορολογικών έσοδων του Κράτους, ενώ οι εύπορες τάξεις θα πληρώσουν τα 21%.

Μια τέτοια όμως επιβάρυνση είναι εξαιρετικά δυσβάστακτη, αν πάρουμε μάλιστα υπόψη πώς πολύ μικρό μέρος της λαϊκής εισφοράς επιστρέφει στα στρώματα που την καταβάλουν, με μορφή δαπανών για τη λαϊκή υγεία, την πολιτιστική ανάπτυξη, την ένίσχυση της παραγωγής κλπ. Πραγματικά, όπως είπαμε κιόλας πιο πάνω, όλοκληρος ο έκτακτος προϋπολογισμός των δαπανών από 1083 δις. και ένα σημαντικό μέρος του τακτικού προϋπολογισμού απορροφάται από τους μισθούς και άλλες δαπάνες των πολεμικών ύπουργείων και των Σωμάτων Ασφαλείας, ενώ ένα άλλο επίσης σημαντικό ποσοστό, σχεδόν ίσο με το πιο πάνω, διατίθεται για τους μισθούς, τις συντάξεις και τις δαπάνες λειτουργίας της Διοικήσεως.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε πώς τρία χρόνια μετά την άποχώρηση των έθνικών στρατευμάτων απ' τη χώρα μας τα δημόσια οικονομικά, που καθρόφτης τους είναι ο κρατικός προϋπολογισμός, δε μπορούν να βρουν ούτε μια σχετική ισορροπία πολύ δε λιγότερο και να εξασφαλίσουν δίκαιη κατανομή των βαρών. Αυτό βγαίνει απ' τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Ο προϋπολογισμός εξακολουθεί να στηρίζεται σε εξαιρετικά μεγάλο ποσοστό σε έκτακτους πόρους.

β) Η φορολογία, με καταθλιπτική όπεροχή των έμμεσων φόρων και άλλων που βαρύνουν το λαϊκό εισόδημα, είναι σε σχέση με το σημερινό ύψος του έθνικού εισοδήματος και του επιπέδου απολαύων των λαϊκών τάξεων πολύ βαρεία.

γ) Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών πηγαίνει άμεσα ή έμμεσα στις στρατιωτικές ανάγκες, δηλαδή τον έμφυλο πόλεμο.

δ) Η κυβέρνηση, δημιουργώντας ειδικό προϋπολογισμό για τις δαπάνες της ανασυγκροτήσεως, που θα τροφοδοτείται όμως μόνο απ' την αμερικανική βοήθεια, αφή-

ρίας και της επιστημονικής γνώσης αν είναι χρήσιμη στην πράξη, αλλά αν έχει πάρα πέρα γονιμότητα. Ο όμιλητής έχει ιδιαίτερα θεωρητικά και πειραματικά ασχοληθεί με την κατάλυση. Έχει δηλαδή πραγματικά ζήσει το θέμα αυτό και η διάλεξή του από κάθε πλευρά μπορεί να θεωρηθεί απόλυτα ικανοποιητική, είτε σαν διάλεξη, είτε ακόμα και σαν ελεύθερο μάθημα. Αφού έδωσε καθαρή την εικόνα για την έρευνα που έχει γίνει στην ομογενή κατάλυση με την οποία ερμηνεύονται ικανοποιητικά τα ζητήματα, γιατί το φαινόμενο καθορίζεται και με ποσοτικές σχέσεις, πέρασε στην ετερογενή κατάλυση. Στην κατάλυση αυτή που γίνεται με την παρουσία στερεού σώματος, ανέφερε το άμεσα συνδεμένο μ' αυτήν φαινόμενο της προσρόφησης, την περίπτωση της χημορρόφησης και την ερμηνεία του LONDON με την κυματομηχανική για την κατανάλωση μικρότερης ενέργειας ενεργοποιήσεως στις αντιδράσεις με καταλύτη από τις αντιδράσεις που γίνονται χωρίς την παρουσία καταλύτη. Ο όμιλητής αφού μίλησε για τα ενεργά κέντρα έφθασε στις δυνατότητες υπολογισμού ποσοτικών σχέσεων στην ετερογενή κατάλυση. Το φαινόμενο αυτό που δε θεωρείται αναπαραγωγίσιμο εξαρτάται από διάφορους παράγοντες και φυσικά παρουσιάζει μεγάλες αδυναμίες στο ζήτημα των ποσοτικών σχέσεων. Τελικά ανέφερε ο όμιλητής πως για πρώτη φορά κατορθώθηκε τελευταία να καθορισθεί ποσοτικός νόμος για

το ποσοστό των ενεργών κέντρων που δίνει την ελπίδα, ότι θα είναι δυνατή η μέτρηση της ταχύτητας στις ετερογενείς καταλυτικές αντιδράσεις. Ακόμα ανέφερε ο όμιλητής για τους μικτούς καταλύτες που χρησιμοποιούνται σε βιομηχανικούς σκοπούς για την περίπτωση δηλαδή που έχουμε τον καταλύτην εις τον καταλύτην και την κατάλυση της κατάλυσης.

Μετά την παραπάνω πρόχειρη και σύντομη ανασκόπηση των έφετεινών διαλέξεων γίνεται άμεσα αντιληπτό, ότι δεν έχει ξεκαθαρισθεί ο σκοπός για τον οποίον πραγματοποιούνται. Αν οι διαλέξεις αυτές δεν γίνονται παρά μόνο για επίδειξη γνώσης και σε συγκεντρώσεις περισσότερο κοσμικές, όπου πολλοί σπεύδουν να εμφανισθούν για να δείξουν ότι καταλαβαίνουν κι αυτοί από βαθειά επιστήμη, θα πρέπει να οργανωθούν με συστηματικότερο τρόπο και προπαντός να καθορισθεί ο σκοπός τους. Νομίζουμε ότι σκοπιμότερο θα ήταν ο καθηγητής κ. Αλεξόπουλος που είχε την πρωτοβουλία των διαλέξεων αυτών να σχηματίσει κάποια επιστημονική επιτροπή που θα μελετήσει καλά το ζήτημα και ύστερα από ώριμη μελέτη θα καθορίσει ένα σχέδιο για διαλέξεις που θα προσφέρουν μεγάλη πραγματικά υπηρεσία στο μέσο Έλληνα επιστήμονα που πραγματικά διψά για επιστημονική γνώση.

Κ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

«Παιδεία και κόμμα»

Όμιλητής ο κ. Αλέκος Δελμούζος

Με το θέμα τούτο επιχείρησε να ασχοληθεί ο παιδαγωγός Αλέκος Δελμούζος στη δημόσια όμιλία του, που οργανώσε τον περασμένο μήνα η Πολιτική Δέσχη «Τρικούπης».

Αντί όμως να αναπτύξει το σπουδαίο τούτο θέμα με την επιστημονική σοβαρότητα, που έπρεπε, χρησιμοποίησε το βήμα για δυο άλλους σκοπούς. Πρώτα για να απολογηθεί για την πτωχευτική πορεία που βάδισε με γοργό ρυθμό από τη διάσπαση του «Εκπαιδευτικού Όμιλου» που ο ίδιος προκάλεσε. Και έπειτα για να δικαιολογήσει τη γνώση του, πως η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση μπορεί να πραγματοποιηθεί και να ριζώσει στη χώρα μας, μόλις άμα σταθεί πάνω από τα κόμματα και τους κοινωνικούς αγώνες.

Υποστήριξε πως στην Ελλάδα ως τα 1922 δεν είχε μπει το κόμμα στην παιδεία. Το κόμμα, είπε, μπορεί να την επηρέασε έμμεσα, μόνο για να βολέψει με τη φανλοκρατική διοίκηση τους φίλους του δασκάλους. Το κόμμα πρωτοπαλνεί στην παιδεία έπειτα από τη μικρασιατική καταστροφή. Το έμπασαν οι άριστοι εκπαιδευτικοί, που πλήθαιναν μέρα με τη μέρα. Αυτοί λησμονήσαν την καθαρά εκπαιδευτική αποστολή τους, και άρχισαν να προπαγανδίζουν μέσα στα σχολεία ολόενα και έντονότερα την κοσμοθεωρία και

το πολιτικό πρόγραμμα του κομμουνιστικού κόμματος. Από τον κίνδυνο τούτον αγωνίστηκε, είπε, να προφυλάξει τον «Εκπαιδευτικό Όμιλο», δεν το κατάφερε όμως, γιατί υπερίσχυαν οι άριστοι εκπαιδευτικοί. Δεν πρέπει, λοιπόν, τόνισε, να παραπονούνται για το διωγμό τους και δίκαια σήμερα «έξυγναιούνται». Και κατάληξε κάνοντας έκκληση σ' όλα τα νόμιμα κόμματα, να καθορίσουν όλα μαζί σε κοινή σύσκεψη το κοινό εκπαιδευτικό τους πρόγραμμα, και να αναλάβουν αλληλέγγυα την υποχρέωση να το σεβαστούν και να το εφαρμόσουν.

Είναι, αλήθεια, λυπηρό, να βλέπουμε έναν παιδαγωγό, που τόσο ψηλά είχε ανεβάσει στη συνείδησή του ο εκπαιδευτικός κλάδος, από ουτοπιστής σοσιαλιστής που ήταν, όταν ξεκίνησε, να καταντήσει στυλοβάτης της αντίδρασης. Είναι ακόμη πιο λυπηρό να τον βλέπουμε, να μην είναι σε θέση να ερμηνεύει και να κατανοήσει πρόσφατα ιστορικά γεγονότα και να δικαιώνει τους αλληλέγγυους διαγικούς των εκπαιδευτικών τα τελευταία τριάντα χρόνια και τη σημερινή πρωτάκουστη «έξυγνισή» τους. Είναι ακόμη πιο λυπηρό, να τον βλέπουμε να πιστεύει και έπειτα από το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, πως υπάρχουν αιώνες και ακατάλυτες αξίες, και ενώ κηρύχνει πως θέλει την παιδεία υπεραξική, υπερχομωτική, να καλεί όλα τα σημερινά νόμιμα κόμματα να κάνουν όργανό τους την Παιδεία, για να αναστηλώσουν την κυριαρχία τους και να σταματήσουν την πρόοδο της κοινωνίας.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΑ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

«Νεοελληνικά Γεωπολιτικά Προβλήματα»

Όμιλητής ο κ. Δ. Δανιηλίδης

Αυτό ήταν το θέμα που απασχόλησε τον κ. Δ. Δανιηλίδη δυο Σάββατα στο «Αθήναιο». Ο όμιλητής χειρίστηκε το θέμα του εντελώς σύμφωνα με το πνεύμα που απαιτούσε το περιβάλλον, δίνοντας χαρακτηρισμό πού πολύ φιλόλογα. Ξεκίνησε από «τον τραγικό αγώνα του ανθρώπου με το περιβάλλον, αγώνα της εσωτερικής ελευθερίας στην εξωτερική φυσικομηχανική αναγκαιότητα» και μίλησε για το άρχαιο ελληνικό πνεύμα που «εξεχωρίζει με την ελευθερία, απέναντι στην υποταγή στη δύναμη που χαρακτηρίζει την Ανατολή». Έκανε μια σύντομη επισκόπηση της εξέλιξης της μεθόδου του όρθου λόγου, να πούμε, και των ξεχώρισε από τις σκοτεινές δυνάμεις που κυβερνούν τον άνθρωπο και προσδιορίζουν τη μοίρα του. Ένα τέτοιο «μοιραίο στοιχείο» είναι, λέει, ο χώρος, που διαμορφώνει το έθνος, με

κράτος, το λαό και αυτό αποτελεί το «γεωγραφικό ντετερμινισμό».

Μίλησε για την εμφάνιση του όρου «γεωπολιτική» πρώτη φορά από τον Σουηδό Kjellén και την διάδοσή του στη γερμανική επιστήμη για λόγους πολιτικούς. Σήμερα, είπε, εξακολουθεί η Γεωπολιτική να δίνει όπλα στις εθνικές διεκδικήσεις που συγκρούονται ή μιά με την άλλη. Τέτοιος ήρθε ο όρος και στην Ελλάδα «Μά η Ελλάδα δεν έχει λείει, ανάγκη από τέτοια επιχειρήματα, γιατί, δ,τι διεκδικεί ήταν από χιλιετηρίδες ελληνικό, ξυμωμένο με ελληνική ζωή και σκέψη». Είναι κι αυτό μια νεοελληνική γεωπολιτική άποψη. Ετόνισε πως δεν μελετήσαμε ωστόσο την ελληνική γη.

Το δεύτερο Σάββατο (6-12-47) έκανε ανάλυση του βιβλίου του Kjellén που χαρακτηρίζει το Κράτος ζωντανή μορφή βιολογική με δική του ζωή, ανάγκες, αισθήματα κλπ. και την αξία του γεωγραφικού χώρου για τη ζωτικότητα του κράτους. Η έντυπωση είχε πως τα δέχεται αυτά όλα ο

όμιλητής, μ' όλο που έτονισε πως όλες αυτές οι θεωρίες «δεν είναι άμετοχες Ιμπεριαλισμού». Δεν εξέγησε όμως πού βρίσκεται το στοιχείο αυτό του Ιμπεριαλισμού και αναγνώρισε ακόμα πως η γεωπολιτική είναι «δυνατό όπλο για την διακαία κατανομή του ζωτικού χώρου, σύμφωνα με την ικανότητα των λαών». Ίσως δεν θυμάται πως και ο Χίτλερ πάνω στην «ικανότητα» του «νεαρού» γερμανικού λαού έστήριξε τις αξιώσεις του να υποδουλώσει τους άλλους λαούς. Δεν ξέχασε ο όμιλητής να πει, πως η Γεωπολιτική στην Ελλάδα δεν είναι επιστήμη και τα επιχειρήματά της είνε τα άθλια γερμανικά επιχειρήματα.

Ζήτησε ύστερα να καθορίσει με κάποιο τρόπο τις σχέσεις ανάμεσα στα στοιχεία άνθρωπος, κράτος, χώρος και έβγαλε το συμπέρασμα πως το προσδιοριστικό στοιχείο είναι

ο «άνθρωπος», με κάποια ιδεαλιστική-μεταφυσική θέση. Όσα έδινε ο όμιλητής ήταν κάπως άτακτα και θολά και προπάντων έδειχναν πως ο ίδιος δεν είχε ξεκαθαρισμένη ολόενα θέση. Την πρώτη προσδιοριστική θέση την έδινε στο στοιχείο «πολιτισμός», που ωστόσο δεν καθόρισε από τι προσδιορίζεται κι έκλεισε μιλώντας για τις γνώμες που είχαν οι άρχαιοι για τα γεωπολιτικά ζητήματα και τον τρόπο που τα αντιμετώπιζαν εκείνοι. Όπως και νάναι ο τρόπος που διάλεξε ο όμιλητής δεν ήταν ίσως ο κατάλληλος για να χειριστεί ένα τέτοιο θέμα. Τόκανε πού πολύ ίσως για να ευχαριστήσει το διαλεχτό του ακροατήριο και να το κάνει να περάσει μια ευχάριστη ώρα το Σάββατο του, όπως γίνεται και με τους άλλους όμιλητές του «Αθηναίου».

Ηπς

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Η σειρά διαλέξεων της «ΕΠ-ΑΝ»

Η «Εταιρία «Επιστήμη - Ανοικοδόμηση» θέλοντας να δώσει στο ελληνικό κοινό μια ιδέα για τα σύγχρονα προβλήματα που απασχολούν σήμερα τον άνθρωπο γενικά και για κείνα που ενδιαφέρουν ειδικότερα τον τόπο μας κατάρτισε ένα πρόγραμμα από τις παρακάτω διαλέξεις. Οι χρονολογίες θα αναγγελθούν από τον τύπο.

- 1) Οι σύγχρονες μορφές άρνησης της αξίας της επιστήμης. (Οι καινούργιες θεωρίες για τον Ιντερνισμισμό - μυστικισμό - υπαρξισμό). Όμιλητής Ηλ. Ηλιόπουλος.
- 2) Επιδημικές νόσοι και οι δυνατότητες πρόληψης σε σχέση με την οργάνωση της δημόσιας υγιεινής στην Ελλάδα. Όμιλητής Κ. Δημησάκης.
- 3) Έργασια και Παιδεία. Όμιλητής Ρόζα Ιμβριώτου.
- 4) Το σχέδιο Μάρσαλ για την ευρωπαϊκή οικονομία και οι προτάσεις της ελληνικής επιτροπής. Όμιλητής Γιάνν. Εύαγγελίδης.
- 5) Οι βασικές αρχές των Συμμαχικών διακηρύξεων. (Ατλαντικός Τεχνόλη - Γιάλα - Χάρτης του Ο.Η.Ε.). Όμιλητής Γ. Τενεσίδης.
- 6) Βιομηχανική προοπτική από την ατομική ενέργεια. Όμιλητής Σ. Σταυρόπουλος.
- 7) Ορθολογική οργάνωση των εκμεταλλεύσεων στη σοσιαλιστική οικονομία. Όμιλητής Μ. Τσιμπίρας.
- 8) Σύγχρονα συνταγματικά προβλήματα - προτάσεις για ένα νέο Σύνταγμα. Όμιλητής Κ. Δημάκης.
- 9) Ο κατοχικός πληθωρισμός και η συγκέντρωση του πλούτου. Όμιλητής Αλ. Αμπατζής.
- 10) Η ατομική ενέργεια. Κοινωνική και πολιτική σημασία. Όμιλητής Ι. Τομπογιάννης.
- 11) Υγιονομικά προβλήματα σε σχέση με το βιοτικό επίπεδο του Ελληνικού Λαού. Όμιλητής Γ. Σπηλιόπουλος.
- 12) Η εξωτερική οικονομική πολιτική της Ελλάδας. Όμιλητής Δ. Καλλιτσίου.
- 13) Η σχεδιασμένη οικονομία ύστερα από το δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο στις ευρωπαϊκές χώρες. Όμιλητής Δ. Μπάτσος.
- 14) Οι σύγχρονες κατευθύνσεις στην κοινωνική πολιτική. (Απασχόληση - συνδικαλισμός - κοινωνική ασφάλεια). Όμιλητής Χ. Αγαλόπουλος.
- 15) Θέματα από τη βιολογία. Όμιλητής Κ. Γεωργίου.
- 16) Συνοπτική έρευνα των προτάσεων μιας πνευματικής για την βιομηχανική ανάπτυξη και την αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πηγών της χώρας - Ιστορική και κριτική ανασκόπηση. Όμιλητής Κ. Μακρής.
- 17) Η σημερινή θέση της ψυχολογίας. Όμιλητής Κ. Σωτηρίου.
- 18) Το λιμάνι του Πειραιά. Σύγκριση των διαφόρων μελετών, ανέκδοτες για το μέλλον του. Όμιλητής Ν. Κιτσιάκης.
- 19) Εξέλιξη και χρωματισμοματική υπόθεση της κληρονομικότητας. Όμιλητής Δ. Καραβιάς.
- 20) Ο ρόλος των συνεταιρισμών στην γεωργική ανασυγκρότηση - ανοικοδόμηση. Όμιλητής Χ. Παπάξογλου.
- 21) Τα σχέδια Marshall για την Ευρωπαϊκή οικονομία και η επίδρασή τους στην αγροτική οικονομία της Ελλάδας. Όμιλητής Θ. Γιαννόπουλος.

Η εταιρία «Επιστήμη - Ανοικοδόμηση»

Ο Οικονομικός τομέας σύστησε ένα γραφείο στατιστικής και οικονομικών πληροφοριών, που μαζί με άλλα θα καταπιαστεί να βγάλει και τον τιμάρημο του κόστους ζωής. Την εποπτεία του γραφείου έχουν οι οικονομολόγοι καθηγητές κ. κ. Καλλιτσίου και Ταμάριας.

Ο Υγιονομικός τομέας ασχολήθηκε πού έντατικά με τα λοιμώδη νοσήματα γενικά και ειδικότερα με τη χολέρα και τα μέτρα που θάπρεπε να παρθούν για να μην προχωρήσει το κακό αυτό και στόν τόπο μας.

Ο Εκπαιδευτικός τομέας συνεχίζει την επιστημονική έρευνα επάνω στα ακόλουθα εκπαιδευτικά προβλήματα:

- 1) Η αγωγή της προσχολικής ηλικίας.
- 2) Οι αιτίες και η καταπολέμηση του αναλφαριθτισμού.
- 3) Η δημοτική παιδεία.
- 4) Η μέση παιδεία.
- 5) Η διοίκηση της παιδείας.
- 6) Η κοινωνική και ήθικη διαπαιδαγώγηση της νεολαίας.
- 7) Η μαθητική πρόνοια.
- 8) Η μόρφωση του διδαχτικού προσωπικού.
- 9) Τα σχολικά χτήρια.
- 10) Το παιδικό και σχολικό βιβλίο.
- 11) Τα άμεσα αιτήματα για την λειτουργία της παιδείας.
- 12) Λοιπά διαφώτιση και λαϊκές βιβλιοθήκες.

Ός τώρα έχει επεξεργαστεί, τις θέσεις για όλα σχεδόν τα παραπάνω εκπαιδευτικά προβλήματα, και έχει ολοκληρώσει τη μελέτη για μερικά απ' αυτά. Η μελέτη μάλιστα για την καταπολέμηση και τις αιτίες του αναλφαριθτισμού τυπώνεται.

Και οι άλλοι τομείς εξέτασαν διάφορα ενδιαφέροντα ζητήματα που πέφτουν στην αρμοδιότητά τους.

Ο Εκπαιδευτικός Όμιλος

Ο Εκπαιδευτικός Όμιλος συνεχίζει και φέτος τις εκπαιδευτικές συγκεντρώσεις του κάθε Δευτέρα στην αίθουσα του «Συλλόγου των Εμποροπαλλήλων». Το Διοικητικό Συμβούλιο του Όμιλου κατάρτισε δυο σειρές θέματα για το πεντάμηνο Νοέμβριο - Μάρτη.

Πρώτη κατηγορία: 1) Η διοίκηση της παιδείας 2) Η προστασία του παιδιού 3) Η διδασκαλία των Νέων Ελληνικών 4) το παιδικό βιβλίο.

Δεύτερη κατηγορία: 1) Πώς είδα το δάσκαλο και το σχολείο στη Γαλλία και στην Αμερική 2) Η δημοτική γλώσσα στην εφημερίδα 3) Η μορφή και το περιεχόμενο στη λογοτεχνία 4) εργασία και παιδεία και 5) Τα περιοδικά της παιδείας κυκλοφορίας.

Τα θέματα της πρώτης κατηγορίας θα εναλλάσσονται με τα θέματα της δεύτερης. Για τα θέματα της πρώτης κατηγορίας θα γίνεται εισήγηση και θα ακολουθεί συζήτηση. Για τα θέματα της δεύτερης κατηγορίας θα γίνεται απλή ανάπτυξη, χωρίς συζήτηση.

Οι φετινές συγκεντρώσεις του Εκπαιδευτικού Όμιλου άρχισαν τη Δευτέρα, 7 του Νοέμβρη με την εισήγηση στο θέμα «Η διοίκηση της παιδείας». Η συζήτηση που ακολούθησε στάθηκε στο επιστημονικό ύψος που έπρεπε, και κατέληξε σε γόνιμα πορίσματα για τη δημοκρατική οργάνωση της διοίκησης της παιδείας.

Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΜΑΡΑΣΜΟΣ

Στην περίοδο των τριών τελευταίων ετών έχουν εκπονηθεί μελέτες, εκθέσεις, προγράμματα και σχέδια για την αποκατάσταση, την ανασυγκρότηση και την ανάπτυξη της εθνικής μας οικονομίας, που από άποψη δγκου έργασις, προσώπων ειδικών κλπ. και ξένων οργανισμών δι, ασυμμάχικων, ιδιωτικών και κρατικών, που πήραν μέρος στην εργασία, επέρασαν κάθε προηγούμενο στην εκδήλωση έρευνητικού ενδιαφέροντος για τη δυνατότητα οικονομικής ανάπτυξης και αξιοποίησης του τόπου.

Όστόσο, ενώ θα περίμενε κανένας πως παράλληλα με τις μελέτες των κυβερνητικών οργανισμών, των ξένων αποστολών κλπ. μέσα στα τρία χρόνια που πέρασαν, θα άρχιζε παράλληλα και κάποια πρακτική εργασία έστω και κατά στάδια, ακόμα και με βραδύ ρυθμό, παρατηρήθηκε μια βασική αντίφαση ανάμεσα στα εξαγγελόμενα προγράμματα και στην πραγματοποίηση των προτάσεων που περικλείονταν, μέσα σ' αυτά. 'Ανεξάρτητα από την αξία αυτών καθ'αυτών των σχεδίων, που είναι χωριστό θέμα, ή αίτια πρέπει να αναζητηθεί στην έλλειψη μιάς βασικής προϋπόθεσης για την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας. 'Η προϋπόθεση αυτή είναι η έσωτερική παραγωγική δραστηριοποίηση. 'Η ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας έχει πρωταρχική σημασία για την πύο πέρα παραγωγική ανάπτυξη της οικονομίας. Γιατί δεν είναι δυνατό να εφαρμοσθεί οποιοδήποτε σχέδιο αξιοποίησης σε μίαν οικονομία που δεν έχει ακόμα ανασυνταχθεί οργανικά.

Παρ' όλο που η ελληνική οικονομία παρουσιάζει και στην προπολεμική της διάρθρωση βαθιές οργανικές ανωμαλίες, ανωμαλίες που οφείλονται στην άσθενη ανάπτυξη των παραγωγικών της δυνάμεων, γενικά, και στη μονόπλευρη βιομηχανική της ανάπτυξη ιδιαίτερα, που έντεινεται από τη σημαντική εξάρτησή της από το ξένο κεφάλαιο, το ξεκίνημα για τη μετατροπή της διάρθρωσης αυτής πρέπει να στηρίζεται, εκτός από όρισμένα απαραίτητα οικονομικοκοινωνικά μέτρα, στη ξανάδραστηριοποίηση των οικονομικών κλάδων με κατεύθυνση να φτασθούν και να ξεπεραστούν τα προπολεμικά επίπεδα.

Τό σημερινό κράτος, φυσικά, δεν είναι εκείνο, που θα μπορούσε να πάρει τα βασικά αυτά οικονομικά μέτρα για την προοδευτική μετατροπή της οικονομίας. 'Όστόσο θα έπρεπε, σύμφωνα και με τις εξαγγελίες των μετεκλογικών κυβερνήσεων, να είχε τουλάχιστο κινηθεί ικανοποιητικά ο παραγωγικός μηχανισμός για την αντιμετώπιση του άμεσου προβλήματος της συντήρησης και της επιβίωσης των πλατειών εργαζομένων λαϊκών μαζών. Πολύ περισσότερο, αφού μέσα σ' αυτά τα τρία χρόνια η ελληνική οικονομία είχε συνολική έπικουρική βοήθεια ενός δισεκατομμυρίου δολαρίων από τις ενισχύσεις της ΟΥΝΡΑ και από άλλες πηγές του εξωτερικού.

Τό σημερινό κράτος, λοιπόν, ανίκανο να συλλάβει και να εφαρμόσει σχέδιο αξιοποίησης δε μπόρεσε ούτε καν να δραστηριοποιήσει την οικονομία σε βαθμό που να πλησιάζει ή παραγωγή, τα προπολεμικά έστω επίπεδα.

Οι ξένοι οικονομικοί πόροι που μαζί με τους έσωτερικούς, έφταναν στο μέγεθος σχεδόν του προπολεμικού εθνικού εισοδήματος, δεν αξιοποιήθηκαν παραγωγικά. 'Η καλλιεργούμενη έκταση μικραίνει αντί να μεγαλώνει, οι βασικοί βιομηχανικοί κλάδοι σημειώνουν χαμηλούς σταθμικούς δείκτες, τό εμπόριο περνά κρίση χωρίς προηγούμενο.

Ο πληθωρισμός είναι «έπί θύραις». Τό έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου και του προϋπολογισμού, ή έκδοση χαρτονομίσματος και οι τεράστιες πιστώσεις του

Δημοσίου για έξωπαραγωγικές δαπάνες, φέρνουν τό φάσμα της πληθωρικής κυκλοφορίας μέρα με τη μέρα κοντύτερα.

Οι πόροι της ελληνικής οικονομίας, όπως και πριν από αρκετό καιρό με βασικής αξίας στοιχεία απέδειξε ο πρώην ύπουργός κ. Βαρθολομαίος, από τό ένα μέρος χρησίμευσαν στην ολιγαρχία του πλούτου για συσσώρευση καινούργιων υπέργων κερδών και για την κεφαλαιοποίηση των κερδών αυτών σε χρυσό, σε συνάλλαγμα κλπ. Τελευταία ή έξαγωγή κεφαλαίων έγινε με τό σκοπό της ίδρυσης βιομηχανιών στο έξωτερικό.

Έτσι, αντί να μεγαλώνουν, ελαττώνονται συνεχώς οι παραγωγικές επενδύσεις, και ο κύκλος της οικονομικής δραστηριότητας στενεύει. Οι οικονομικοί διευθυντικοί κύκλοι αφού κατέφαγαν πιστώσεις, πρώτες ύλες και καύσιμα βρίσκουν τώρα «έπισφαλή» την επέκταση των παραγωγικών επενδύσεων. Λίγο, πολύ ζητούν να φυγαδεύσουν στο έξωτερικό και αυτά τα κεφάλαια που είναι απαραίτητα για την κίνηση της οικονομίας. Και είναι εκείνοι που διακήρυσσαν πως ή «ιδιωτική πρωτοβουλία» θα ανοικοδομήσει την Ελλάδα, ενισχυμένη με τη συνδρομή του ξένου κεφαλαίου. Στα τρία τελευταία χρόνια χρεωκόπησαν ανεπανόρθωτα απέναντι στον ελληνικό λαό.

Κι' έφτασε ή ημέρα που δεν μπορούν να εξασφαλιστούν ούτε κι αυτές οι απαραίτητες εισαγωγές ειδών για τη λαϊκή κατανάλωση και για τη παραγωγική δραστηριότητα.

Τά 300 εκατομμύρια δολάρια είναι πιά όμολογημένο κι' από τους ίδιους τους αμερικάνους πως δεν φτάνουν για τό ατζανόμμένο πρόγραμμα των στρατιωτικών δαπανών και φυσικά δεν αφήνουν περισσευμα ικανό για την κάλυψη του ισοζυγίου πληρωμών έστω αν συμπεριληφθεί και ή μειωμένη στα 38 εκατομμύρια δολάρια περίπου μεταουρική βοήθεια.

Και οι έλπίδες στρέφονται κι' όλες σε νέα ένίσχυση και σε χρησιμοποίηση της προκαταβολής από την ένίσχυση του σχεδίου Μάρσαλ.

Αόριστες και σκοτεινές προοπτικές, ή στιγμή που απευθύνονται αγωνιώδεις εκκλήσεις στους αμερικάνους και στη Φέντεράλ Ρηζέρβ Μπάνκ για την εξεύρεση των μέσων για τη συγκράτηση της χρυσής λίρας.

Οι αμερικάνοι απάντησαν χαρακτηριστικά πως ή άρρώστια τό μικρό παιδιό δε θεραπεύεται με κατευναστικά φάρμακα για τά κλάμματά του.

Βλέπουν πως ή έλλειψη μέσων για την οικονομική δραστηριοποίηση (εισαγωγές—παραγωγική κίνηση) είναι ή βασική παθολόγος αίτια.

Πώς όμως θα θεραπεύσουν ή «νόσο», όταν ή οικονομική τους πολιτική διεξάγεται μέσα στους ίδιους και χειρότερους δρους, με την πολιτική των πρό του Μαρτίου 1947 κυβερνήσεων;

Εκεί που δεν επάρκεσε τό 18ος δολλάρια, τί θα κάνει ή συμπληρωματική ένίσχυση στο ποσό των 300 εκατ. δολαρίων και ή προκαταβολή του σχεδίου Μάρσαλ;

Η χολάν των έξωπαραγωγικών δαπανών δε θ' άποροφήσει τό σημαντικότερο μέρος από τις συμπληρωματικές ένισχύσεις;

Τό οικονομικό χάος, είναι έξ άλλου αναμφίβολο ότι προκαλεί συνθήκες άφύρητες για τό βιωτικό επίπεδο των εργαζομένων. Πρόβλημα επιβίωσης που γίνεται μέρα με τη μέρα όξύτερο. Οι παραπάνω διαπιστώσεις δίνονται σάν εισαγωγή στην οικονομική και κοινωνική επιθεώρηση που ακολουθεί.

M.

Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η άγροτική παραγωγή που στη σημερινή διάρθρωση της οικονομίας μας αποτελεί τον κυριότερο συντελεστή στην ποσοτική διαμόρφωση του εθνικού μας εισοδήματος, ακολουθήσε μιά επικίνδυνη φθίνουσα καμπύλη, που εμφανίζεται παραστατικά με τους πύο κάτω στατιστικούς πίνακες.

Μέσος όρος της γεωργικής μας παραγωγής (σε τόννους) (1)	1935—39	1946	1947
Στάρι	798.880	729.000	500.000
Καπνός	60.461	23.000	45.000
Σταφίδα	188.418	74.000	112.000
Λάδι	112.688	85.000	145.000
Κριθάρι	194.224	162.900	100.000
Σιμός	41.832	33.500	24.000
Αραβόσιτος	254.801	190.000	210.000
Σίκαλη	54.053	57.200	35.000
Βρώμη	118.126	89.200	70.000
Σύνολο	1.824.178 (2)	1.443.800	1.251.000

Συγκρινόμενη με τό χρονιάτικο μέσο όρο 1935—39 ή φειντή παραγωγή δημητριακών βρίσκεται στα δύο τρίτα περίπου του προπολεμικού της επιπέδου, ενώ σε σχέση με την περσινή παρουσιάζει πτώση περί τά 30%.

Οι βασικές αιτίες που συντέλεσαν στην ελάττωση της παραγωγικής δραστηριότητας στην άγροτική οικονομία είναι:

α) Η σημαντική ελάττωση του παραγωγικού πληθυσμού της υπαίθρου.

β) Η έλλειψη παραγωγικών μέσων και ή σε μεγάλη έκταση καταστροφή του ζωικού κεφαλαίου.

γ) Ο δυσμενής ρόλος που διαδραματίζουν οι τραπεζιτικοί οργανισμοί και τό εμπορικό κεφάλαιο στις συναλλαγές τους με τον παραγωγό.

δ) Η κρίση προσανατολισμού που διατρέχει μεταπολεμικά τό έξωτερικό μας εμπόριο.

ε) Η γενική οικονομική κρίση που επιδεινώνει τη θέση ιδιαίτερα του άγροτή, γιατί ή ψαλλίδα ανάμεσα στα άγροτικά και βιομηχανικά προϊόντα αυξάνει συνεχώς εις βάρος των πρώτων.

Όσον άφορά τη βιομηχανική και τη μεταλλευτική παρα-

γωγή, οι σταθμικοί δείκτες του «Συνδέσμου Βιομηχανών Ελλάδος», που τους δημοσιεύουμε με τις επιβαλλόμενες επιφυλάξεις, μας δίνουν την εξής αναλογία για τον Οκτώβριο 1947, με έτος βάσεως τό 1939 (100).

Α' Βιομηχανική παραγωγή

1) Μεταλλουργικές βιομηχανίες	54
2) Μηχανολογικές βιομηχανίες	45
3) Οικοδομικές βιομηχανίες	73
4) Κλωστοϋφαντουργικές βιομηχανίες	74
5) Βιομηχανίες ειδών διατροφής	78
6) Χημικές βιομηχανίες	60
7) Βιομηχανίες δέρματος	55
8) Βιομηχανίες χαρτου	65
9) Βιομηχανίες ειδών λιανισμού	15
10) Βιομηχανίες ξύλου	60
11) Βιομηχανίες τοιγάρων	153
12) Βιομηχανίες ηλεκτρισμού :	
α) Παραγωγής και διανομής ηλεκτρε ρεύματος (3)	129
β) Έφαρμογής ηλεκτρισμού	75

Β' Μεταλλευτική παραγωγή

Μεταλλεία — Λιγνιτωρυχεία 18

Από τους πύο πάνω σταθμικούς δείκτες προκύπτει :

α) Ότι ο σταθμικός δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής για τό μήνα Οκτώβριο βρίσκεται στα 74,4% του προπολεμικού, ενώ της μεταλλευτικής παραγωγής μόλις στα 18%.

β) Ότι διατηρείται και έντεινεται ο μονόπλευρος χαρακτήρας που είχε ή άσθενηκή ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων της βιομηχανίας και πριν από τον πόλεμο στη χώρα μας.

γ) Ότι άνοδο παρουσιάζουν οι κλάδοι ειδών πολυτελείας, όπως ή καπνοβιομηχανία, στις κλωστοϋφαντουργικές ή βιομηχανία τεχνητής μετάξας κλπ., ενώ οι κλάδοι λαϊκής και παραγωγικής κατανάλωσης ύστερούν καταπληκτικά σε σύγκριση με την προπολεμική τους απόδοση.

δ) Ότι παρά τις σχετικές μελέτες της Φ.Α.Ο. και της Ούνρα για την αξιοποίηση των ύδατοπτώσεων και του λιγνίτη μας δεν έγινε, ούτε και πρόκειται να γίνει τίποτα.

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Βασική αίτια της σημαντικής πτώσης που σημείωσε φέτος ή γεωργική παραγωγή είναι ή αισθητή ελάττωση του παραγωγικού άσχολουμένου πληθυσμού της υπαίθρου. Ένώ προπολεμικά ο άσχολούμενος γεωργικός πληθυσμός έφθανε τό 1.682.000 άτομα, σήμερα σύμφωνα με τους έπίσημους ύ-

πολογισμούς ελαττώθηκε κατά 600.000 τουλάχιστο (έπιστροφή, εκείνοι που κατέφυγαν στις πόλεις κλπ.). Όσον άφορά την άνεργία στις πόλεις, τό ύπουργείο Έργασίας την ανεβάζει κατά τους ύπολογισμούς του μόλις στις 82.000 περίπου άτομα.

ΕΜΠΟΡΙΟ

Η εμπορική δραστηριότητα, όπως ήταν έόμενο, περιορίστηκε σοβαρά ύστερα από τη φθίνουσα καμπύλη που παραγωγής. Οι εμπορικές μας συναλλαγές με τό έξωτερικό εξακολουθούν να αντιμετώπιζουν δύο άνυπέρβλητα εμπόδια. Τό ύψηλό κόστος που τά καθιστά άπρόσιτα στη διεθνή αγορά και την κρίση άγορών που προκάλεσε ο με έξωοικονομικά κριτήρια προσανατολισμός του έξωτερικού μας εμπορίου, σε άγορές άγνωστες μέχρι σήμερα, αλλά και άσύμφορες για μιά γρήγορη και προοδευτική ανάπτυξη της σημερινής διάθεσης της οικονομίας μας. Οι περιορισμένες κλίμακας εμπορικές συμφωνίες που κλείστηκαν με την Τσεχοσλοβακία

και Γερμανία έδειξαν ότι ή αναζήτηση των προπολεμικών πελατών μας άποτελεί ή μοναδική ύγιη κατεύθυνση που πρέπει ν' ακολουθήσουμε για να διοχετευθούν εύκολα τα εύγη κυρίως προϊόντα μας στο έξωτερικό. Ένώ οι όροι του έλληνοτσεχοσλοβακικού κληρίχου είναι σε σημαντικό βαθμό έπαφελείς για την Ελλάδα, αντίθετα ή έλληνογερμανική συμφωνία μας δείχνει ότι εξακολουθεί ή άσυνείδητη έκείνη πολιτική, χάρη στην οποία βγαίνουν αλογάριαστα από τά σπλάχνα της ελληνικής γης πολύτιμα μέταλλα, τά οποία στέλνονται έναντι έξευτελιστικών τιμών στο έξωτερικό κι' αυτό σε βάρος της Έθνικής μας Οικονομίας γενικά και του ύπεδαφικού μας πλούτου ιδιαίτερα.

ΝΟΜΙΣΜΑ

Άμεση συνέπεια της φθίνουσας παραγωγικής και εμπορικής μας δραστηριότητας, άποτελεί ή ραγδαία αύξηση του κυκλοφορούντος χαρτονομίσματος που προσλαμβάνει

(1) Χρ. Εσπρίδη : «Η Γεωργία της Ελλάδας».
(2) Δέν ύπολογίζονται όλα τά άγροτικά μας προϊόντα. Λέπουν τά σόκα, τό ρύζι και μερικά άλλα.
(3) Αθήνα—Πειραιάς 146, Έπαρχίες 90.

τους τελευταίους μήνες άπειλητικές διαστάσεις. Έκτός όμως από την ανεξέλεγκτη λειτουργία της έκδοτικής μηχανής—που παραμένει ή μοναδική λύση για την αντιμετώπιση των τακτικών και έκτάκτων δαπανών—έπνευγον έπιζίνδυνα για την όριστική πιά έκμνηδένιση της δραχμής και οι άλλοι αύξητικοί παράγοντες της κυκλοφορίας, όπως τό Χρέος του Δημοσίου και οι πιστώσεις προς ιδιώτες, που έρχονται να επιδει-

νώσουν στο έπακρο, την ύποσταση του εθνικού μας νομίσματος.

Μία εικόνα της επικίνδυνης πορείας που ακολούθησαν τα νομισματικά μας πράγματα στους τελευταίους 9 μήνες, μας δίνει ο ακόλουθος πίνακας που δανειζόμαστε από την κατάσταση της Τραπεζικής της Ελλάδος.

Από τον πίνακα αυτόν προκύπτει ότι στο διάστημα από 31 Δεκεμβρίου 1945 ως τις 15 Νοεμβρίου 1947, ο όγκος του χαρτονομίσματος που κυκλοφορεί αυξήθηκε κατά 816 % ή κατά 8 φορές. Από δε το Μάρτιο 1947 ως τις 15 Νοεμβρίου ο ρυθμός με τον οποίον λειτουργούσε η εκδοτική μηχανή, αντιστοιχούσε με την έκδοση 1,2 δισ. νέων δραχμών την ημέρα. Η αναλογία αυτή αυξάνει για τους τελευταίους 3,5 μήνες, κατά μέσο όρο σε 1,4 δισ. δραχμές τη μέρα. Παράλληλα σε 23 περίπου μήνες, το χρέος του Δημοσίου αυξήθηκε κατά 863 %, δηλαδή 8,5 φορές, οι δε πιστώσεις σε ιδιώτες περί τις 35,6 φορές, δηλαδή κατά 3560 %. Έτσι διαπιστώνουμε ότι οι λογαριασμοί που είναι συνακόλουθοι με την αύξηση της κυκλοφορίας, αυξάνουν και αυτοί με γοργό ρυθ-

μό και τίποτε δεν δείχνει ότι θα αναχαιτισθεί έστω και προσωρινά η καταστρεπτική αυτή πληθωρική πλημμυρίδα.

Η διόγκωση της νομισματικής κυκλοφορίας

Χρονολογία	Δραχμές (σε δισ. α.)	Πιστώσεις Δημοσίου	Πιστώσεις Ιδιωτών
31 Δεκεμβρίου 1939	9,5	18,3	3,9
31 Ιανουαρίου 1945	2,3		
31 Δεκεμβρίου 1945	104,0	85	30.
31 Δεκεμβρίου 1946	537,4	599.—	644.—
31 Μαρτίου 1947 (Δόγμα Τρούμαν)	559,8		
30 Απριλίου 1947	656,9		
31 Μαΐου 1947	676,1		
30 Ιουνίου 1947	690,4	679.	860.—
31 Ιουλίου 1947	691,9	674.	963.—
31 Αυγούστου 1947	731,8		
30 Σεπτεμβρίου 1947	764.	734.—	1 016.—
31 Οκτωβρίου 1947	822,2	734	1 068.—
15 Νοβρίου 1947	845,2		

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Βασικό χαρακτηριστικό του προϋπολογισμού της οικονομικής χρήσης 1947—48 είναι το δυσανάλογο ύψος που παρουσιάζει το σκέλος των εσόδων, σε σχέση με την αίσθητη μείωση της παραγωγικής δραστηριότητας και την παρατηρούμενη ανεπάρκεια καταναλωτικών αγαθών.

Τα συνολικά έσοδα του νέου προϋπολογισμού, ανέρχον-

ται σε 2.753 δισεκατομμύρια δραχμές και τα έξοδα σε 2.960 δισ. δραχ., παρουσιάζοντας έτσι κατά τους επίσημους υπολογισμούς έλλειμμα 207 δισ. δραχ. Ο προϋπολογισμός 1947—48 χωρίστηκε σε τρεις ιδιαίτερους προϋπολογισμούς που παρουσιάζονται και σε ενιαίο σύνολο ως εξής:

1) Προϋπολογισμός 1947—48.

Τακτικά Έσοδα	Τακτικά Έξοδα
Από άμεσους φόρους 406,6 δις	Δαπάνες πολιτικών υπηρεσιών (μισθοί, συντάξεις και λοιπές δαπάνες διοικήσεως). 1 348,8 δις
Από δασμούς 360,5 »	Κοινωνική Πρόνοια 466.
Από φόρους καταναλώσεως καπνού 340,1 »	
Από φόρους καταναλώσεως οίνου, πνεύματος και οινόπνευματωδων ποτών 53,3 »	
Από λοιπούς έμμεσους φόρους 41,5 »	
Από Μονοπώλια 72,3 »	
» χαρτόσημα 147,5 »	
» Τέλη μεταφορ. 22,2 »	
» Τέλη ψυχαγωγ. 52,9 »	
» Τ.Τ.Τ. τέλη 82,5 »	
» Άλλα τακτικά έσοδα 35,9 »	
1 615,3 έλ.	1 809,8 έλ.

2) Προϋπολογισμός έκτακτων εσόδων και εξόδων

Έκτακτα Έσοδα	Έκτακτα Έξοδα
Έκτακτοι φόροι και εισφορές 296.—	Πολεμικά Έγγραφα και Δημόσια Ασφάλεια 673.—
Έσοδα εκ συμμαχικής βοήθειας 557.—	Άλλες δαπάνες που απορρέουν από την συνέχιση του εμφυλίου πολέμου 374.—
Έσοδα εκ πολεμικής αιτίας 35.—	Έκτακτες δαπάνες για κοινωνική πρόνοια 36.—
Έσοδα εκ πωλήσεως έφοδίων και κρατικών παραγγελιών 65.—	
Διάφορα έκτακτα έσοδα 184,7	
Σύνολο 1 187,7	Σύνολο 1 083.—
Τακτικών και έκτακτων εσόδων 2 753.—	Τακτικών και έκτακτων εξόδων 2 892.—
Έλλειμμα 207.—	Αποθεματικό 68.—
Γενικό σύνολο 2 960.—	Γενικό σύνολο 2 960.—

3) Προϋπολογισμός άνασυγκρότησης

Από άμερικανική άποστολή 145,2	Δαπάνες 145,2
--------------------------------	---------------

(1.083 δισ.) καλύπτουν τα 36, 58 % του συνόλου των τακτικών και έκτακτων δαπανών. Άς σημειωθεί ότι η αναλογία αυτή για τον προϋπολογισμό 1946—47 ήταν μόνο 24,2 %.

Παραθέτουμε αυτούσιο το σχετικό μέρος της περιληπτικής έκθεσης του κ. Χέλημη ή όποια συνοδεύει τον προϋπολογισμό χρήσεως 1947-48 που κατατέθηκε στη Βουλή.

Αναλογία επί τοις εκατό των διαφόρων δαπανών του προϋπολογισμού.

Δαπάναι Πολιτικών Έγγραφων και Εμπορικής Ναυτιλίας 1 808,1 ήτοι 61,08 %	
» Πολεμικών Έγγραφων και Δημοσίας Ασφαλείας 1 083,4 » 36,60 %	
Αποθεματικό 68,4 » 2,32 %	
Κ. Βρ.	

ΤΙΜΑΡΙΘΜΟΣ, ΚΟΣΤΟΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΒΙΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η πτώση του βιωτικού επιπέδου είναι συνάρτηση της φθίνουσας παραγωγικής δραστηριότητας και της ελάττωσης, για τους λόγους που αναφέραμε σε προηγούμενη σελίδα, του παραγωγικά απασχολούμενου πληθυσμού. Η πτώση του βιωτικού επιπέδου εκφράζεται με την άμηση και, την έμμεση ελάττωση του πραγματικού μισθού και του λαϊκού εισοδήματος γενικότερα. Άμηση είναι η ελάττωση που προκαλείται από το κράτημα των μισθών σε χαμηλό επίπεδο, σε σύγκριση με το ύψος των τιμών και ή περικοπή του εισοδήματος με τη φορολογική επιβάρυνση. Έμμεση είναι η ελάττωση του με την νομισματική υποτίμηση και την άνοδο του τιμαριθμού. Για τον παραγωγικό μαρασμό της οικονομίας μας, για τη βαρεία φορολογική επιβάρυνση του εργαζόμενου λαού και για την πτώση της αξίας της δραχμής, δώσαμε χαρακτηριστικά στοιχεία παραπάνω.

Για την ελάττωση του πραγματικού μισθού δεν έχει γίνει ως τη στιγμή καμιά συστηματική στατιστική έρευνα. Από τα γενικής όμως αξίας στοιχεία που δημοσιεύτηκαν μπορούμε να θεωρήσουμε πως τόσο οι μισθοί όσο και τα ήμερομίσθια (άκόμα κι ύστερα από την «αναπροσαρμογή» των τελευταίων συλλογικών συμβάσεων) δεν ξεπερνούν κατά μέσον όρο το 40-45 οο της προπολεμικής αγοραστικής ικανότητας. Είναι

άπαραίτητη μία ειδική έρευνα για τους μισθούς και τα ήμερομίσθια ώστε το ζήτημα να φωτιστεί περισσότερο και από τη στατιστική του πλευρά. Ο α' Άνταϊος που έδωσε στο αριθ. 5-6 τεύχος του εξαιρετικά ενδιαφέροντα στοιχεία (σελ. 181), θα προσπαθήσει σε προσεχή τεύχη να παρουσιάσει με συστηματική μορφή νεότερα στοιχεία και οικονομικές πληροφορίες σχετικά με το βασικό αυτό θέμα για την επίβωση των εργαζομένων.

Για την αύξηση των τιμών και για την αύξηση του κόστους ζωής υπάρχουν ορισμένα πιο ειδικά δεδομένα.

Η «Νέα Οικονομία» δημοσιεύει τιμαριθμούς λιανικής πωλήσεως, με τις εξής υποδιαίρεσεις: γενικός τιμαριθμός, τιμαριθμός διατροφής, τιμαριθμός εισαγομένων και έγχωριων ειδών διατροφής, τιμαριθμός λιπασμού και τιμαριθμός διαφόρων.

Με βάση τα στοιχεία του τιμαριθμού αυτού της «Νέας Οικονομίας» θα κάνουμε μερικές κριτικές παρατηρήσεις και ιδιαίτερα για την περίοδο των μηνών Απριλίου-Οκτωβρίου 1947, σε σύγκριση με τη προηγούμενη περίοδο Σεπτεμβρίου 1946-Απριλίου 1947.

Η διάταξη των στοιχείων είναι ή ακόλουθη:

Μήνες	Έτη	Γενικός τιμαριθμός	Διατροφής	Διατροφής εισαγομένων	Διατροφής έγχωριων	Λιπασμού	Διαφόρων
—	1939	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Σεπτέμβριος	1946	192,86	177,35	228,35	165,40	291,87	127,96
Απρίλιος	1947	208,27	196,80	260,29	182,64	291,56	142,96
Οκτώβριος	1947	244,69	238,09	378,42	210,28	302,22	185,37
Νοέμβριος	1947	272,80	280,88	487,89	242,25	317,95	185,37

Ποσοστά αύξησης τιμαριθμού λιανικής πωλήσεως από Οκτώβριο έως Νοέμβριο 1947 σε σύγκριση με την αύξηση από Σεπτέμβριο έως Οκτώβριο 1947

Σεπτέμβριος—Οκτώβριος	Οκτώβριος—Νοέμβριος
Γενικός 3,4 %	11,5 %
Διατροφής 3,0 %	18,0 %
α) Εισαγομένα 1,0 %	28,9 %
β) Έγχωρια 3,5 %	11,5 %
Λιπασμού 0,6 %	5,2 %

Από τα στοιχεία του πίνακα αυτού: α) Διαπιστώνουμε τη γοργή αύξηση του τιμαριθμού πρώτ' απ' όλα σε σύγκριση με το επίπεδο του 1939, που παίρ-

νει επιταχυνόμενο ρυθμό στο διάστημα του τελευταίου έτους. Για το μήνα Νοέμβριο 1947 ο τιμαριθμός φτάνει 272, 80 σε σύγκριση με το έτος 1939. Η αύξηση για όλες τις κατηγορίες ειδών μέσα στο τελευταίο μήνα είναι σημαντική. Το ποσοστό έμφωσης του τιμαριθμού είναι το μεγαλύτερο που σημειώθηκε μέσα στο διάστημα ενός μηνός.

β) Διαπιστώνουμε συγκρίνοντας τη περίοδο Σεπτεμβρίου 1946—Απριλίου 1947, με τη περίοδο Απριλίου 1947—Οκτωβρίου 1947 μέσα στην όποια εφαρμόστηκε το «συντονισμένο πρόγραμμα της άμερικανικής βοήθειας διά την Ελλάδα», μία πολύ ταχύτερη έμφωση του τιμαριθμού για την τελευταία αυτή περίοδο.

Ειδικότερα παρατηρούμε τις εξής διαφορές σε τιμαριθμικές μονάδες ανάμεσα στις δυο περιόδους:

α) Περίοδος Σεπτεμβρίου 1946—Απριλίου 1947	Αύξηση γεν. τιμαρ.	Αύξηση τιμ. διατρ.	Αύξ. τιμ. διατρ. εισαγομένων	Αύξ. τιμ. διατρ. έγχωριων
— Απριλίου 1947	15,41	19,45	31,94	17,24
β) Περίοδος Απριλίου 1947—Οκτωβρίου 1947	36,32	41,29	118,13	27,64
Διαφορά + ή — δευτέρας περιόδου σε σύγκριση με πρώτη περίοδο	+20,91	+21,84	+86,19	+10,40

Βλέπουμε λοιπόν πως ή αύξηση του γενικού τιμαριθμού είναι υπερεκπλάσια στην περίοδο Απριλίου—Σεπτεμβρίου 1947 σε σύγκριση με την περίοδο Σεπτεμβρίου 1946—Απριλίου 1947. Παρόμοια αύξηση παρουσιάζει και ο τιμαριθμός διατροφής. Πρέπει να υπογραμμιστεί για το πρόσφατο εξάμηνο και ή λιγγυγώδης έμφωση του τιμαριθμού εισαγομένων ειδών διατροφής, όπου ή αύξηση σε τιμαριθμικές μονάδες είναι τετραπλάσια σχεδόν.

Μετά τη δημοσίευση τιμαριθμού του Νοεμβρίου ή αύξηση του γενικού τιμαριθμού είναι υπερεκπλάσια και του τιμαριθμού εισαγομένων ειδών διατροφής έπταπλάσια στη σύγκριση πάντα των δυο πιο πάνω περιόδων.

Η ελάττωση των εισαγωγών βλέπουμε πως έπιδρα άνατιμητικά κατά κύριο λόγο στα είδη διατροφής, που άποτελούν σημαντικό ποσοστό του συνολικού όγκου των εισαγω-

γών, ιδιαίτερα στις σημερινές συνθήκες όπου κι αυτό το φαινόμενο και τα στοιχειώδη τρόφιμα λείπουν από την έσωτερική αγορά και που σε όρισμένο βαθμό παρατηρείται στις αγγλοσαξονικές αγορές σοβαρή ανατίμηση τους. Η αύξηση της τιμής του ψωμιού είναι χαρακτηριστική ένδειξη της έμφωσης του τιμαριθμού ειδών διατροφής στη περίπτωση αυτή.

Ακόμα και για τον τιμαριθμό λιπασμού που είναι δυσκίνητος εξ αιτίας της μη ελαστικότητας στη ζήτηση ειδών λιπασμού που κατέστησαν άπρόσιτα για την σημερινή αγοραστική ικανότητα της πλατειάς μάζας των εργαζομένων, παρατηρούμε μία σχετικά άνοδο. Ένώ δηλ. από το Σεπτέμβριο 1946 ως τον Απρίλιο 1947 έπεσε κατά 13 εκατοστά της τιμαριθμικής μονάδας, από τον Απρίλιο 1947 ως τον Οκτώβριο 1947 ανέβηκε κατά 1100 εκατοστά, ή κατά 11 περίπου τιμαριθμικές μονάδες. Με τα στοιχεία τιμαριθμού μηνός Νοεμβρίου ή αύξησης φτάνει τις 27 μονάδες περίπου!

Όσοι η ύψωση του τιμαρίθμου θα φαινόταν πολύ καλύτερα αν δεν επρόκειτο για τιμαρίθμο λιανικής πώλησης που συντάσσεται — αναγκαστικά βέβαια — πάνω σε αναλογίες προπολεμικών σχέσεων για τους διάφορους δείκτες ειδών καταναλώσεως. Είναι ανάγκη λοιπόν να καταρτισθεί ένας τιμαρίθμος κόστους ζωής με βάση τα σημερινά δεδομένα.

Άλλα στοιχεία για την ύψωση του τιμαρίθμου παίρνουμε από τον εβδομαδιαίο τιμαρίθμο λιανικής πώλησης που δίνει η εφημερίδα «Βήμα». Ο τιμαρίθμος αυτός είναι πολύ συντηρητικότερος. Για το μήνα Οκτώβριο φτάνει μόλις 215,1 και για τις 28 Νοεμβρίου 1947 φτάνει 240,5, ενώ της «Νέας Οικονομίας» για τον Οκτώβριο ήταν καθώς είδαμε κατά τέσσερες μονάδες και για το Νοέμβριο 32 μονάδες υψηλότερος.

Ο τιμαρίθμος αυτός είναι πιο αναλυτικός από την άποψη των κατηγοριών ειδών στις οποίες αναφέρεται. Είναι τιμαρίθμος γενικός, διατροφής, ενδυμασίας, φωτισμού, θέρμανσης, λοιπών ειδών και επίσης τιμαρίθμος βιομηχανικών προϊόντων, γεωργικών προϊόντων, λοιπών προϊόντων, εισαγόμενων και εγχωρίων ειδών.

Στο σύντομο αυτό σημείωμα θα περιοριστούμε στη σύγκριση των τιμών βιομηχανικών και γεωργικών προϊόντων που γίνεται με βάση τους πιο πάνω τιμαρίθμους.

Διαπιστώνουμε πως υπάρχει μία διαφορά 26 μονάδων, δηλαδή 10% περίπου, ανάμεσα στο τιμαρίθμο βιομηχανικών προϊόντων που είναι 267,2 στις 14/11/47 και στο τιμαρίθμο γεωργικών προϊόντων που είναι 241,9 για την ίδια ημερομηνία. Η διαφορά αυτή στους προηγούμενους μήνες ήταν μεγαλύτερη (τον Ιούλιο 60 μονάδες περίπου). Η μείωση οφείλεται κυρίως στην ύψωση των τιμών των γεωργικών προϊόντων που εισάγονται σε μεγάλο ποσοστό από τη ξένη αγορά, ύστερα από την ελάττωση της εφτερινής εσοδείας, και όχι στη καλύτερη των συνθηκών της γεωργικής παραγωγής.

Για τη διαφορά τιμών εσωτερικού-έξωτερικού παραθέτουμε σε σύγκριση με το έτος 1939 τα ακόλουθα στοιχεία από το «Βήμα» της 30/11/47.

Σίτες Ζάχαρις Καφές Πατρίαιον
(Τιμή εις δραχμάς κατ' όκτω)

Ιούλιος 1939				
Ην. Πολιτεία (Χονδρ. πώλ.)	4,40	10,10	25,70	2
Αθήνα (Λιαν. πώλ.)	9	24	110	19
Οκτώβριος 1947				
Ην. Πολιτεία (Χονδρ. πώλ.)	1150	1430	6125	290
Αθήνα (Λιαν. πώλ.)	2600	10100	40000	3500
Δείκτης Οκτωβρίου 1947 (Ιούλιος 1939 = 1)				
Ην. Πολιτεία (Χονδρ. πώλ.)	261	142	238	145
Αθήνα (Λιαν. πώλ.)	289	421	364	184

Διαπιστώνουμε από τα πιο πάνω στοιχεία πως παρ' όλο που η δασμολογική επιβάρυνση για το μήνα Οκτώβριο 1947 είναι αισθητά μειωμένη σε σύγκριση με το 1939 (είναι κατά το ένα πέμπτο ως το ένα δέκατο μειωμένη), οι τιμές λιανικής πώλησης Αθηνών παρουσιάζονται σε σημαντικά υψηλότερο επίπεδο από τις τιμές Νέας Υόρκης.

Έχουμε στην αγορά Αθηνών για το σάρι 2,26 φορές τιμή μεγαλύτερη από τη τιμή του σταριού στην αγορά Νέας Υόρκης αντί 2,05 φορές το 1939. Για τη ζάχαρη 7,06 φορές το 1947, αντί 2,38 το 1939. Για τον καφέ 6,53 φορές το 1947 αντί 4,28 το 1939. Για το πετρέλαιο 12,07 φορές σήμερα αντί 9,50 φορές το 1939.

Το συμπέρασμα από τις συγκρίσεις αυτές είναι πως η αύξηση του τιμαρίθμου για τα παραπάνω είδη επιτείνεται από τη διόγκωση των κερδών του μεγαλύτερου κεφαλαίου, που καρπώνεται τόσο τη διαφορά που είδαμε ότι προκύπτει ανάμεσα στις τιμές εσωτερικής και αμερικανικής αγοράς, όσο και τη διαφορά που προκύπτει από τη μείωση της δασμολογικής επιβάρυνσης κατά το μήνα Οκτώβριο 1947 σε σύγκριση με το 1939.

Τιμαρίθμος κόστους ζωής, όπως τονίσαμε και παραπάνω δεν δίνεται στη δημοσιότητα. Ούτε η Τράπεζα Ελλάδος, ούτε το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας δημοσιεύουν τέτοιο τιμαρίθμο.

Παραθέτουμε ένα μάλλον πρόχειρο υπολογισμό μηνιαίων δαπανών συντήρησης για μία τετραμελής αστική οικογένεια που δημοσιεύτηκε στο «Βήμα» της 26/10/47.

Κατηγορία δαπανών	Δαπάνη εις δραχμάς 1938	Οκτώβρ. 1947	Δείκτης (1938 = 1) Οκτώβρ. 1947
Διατροφή	1.910	422.200	221,1
Τραπεζισμός	381	96.375	258
Φωτισμός — Θέρμανσις	280	57.225	204,4
Διάφορα	599	79.650	183
Ενοίκιον (ένοικιοστάσιον)	1.000	25.000	25
Σύνολον	4.170	680.450	163,2
Σύνολον (εκτός ένοικιοστα- σίου, ενοίκιον 1947: 300.000)	4.170	955.450	229,1

Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα αυτού το κόστος ζωής αυξήθηκε 163,2 φορές, και αν προστεθεί και δαπάνη ένοικιου στη περίπτωση που δεν υπάρχει ένοικιοστασιακή προστασία έχουμε αύξηση του κόστους ζωής 229,1 φορές. Ο συντάκτης του πίνακα παρατηρεί, πως αν λάβουμε υπόψη ότι ο ονομαστικός μισθός δημοσίου υπαλλήλου αυξήθηκε 99 φορές σε σύγκριση με το προπολεμικό, τότε έχουμε μείωση του πραγματικού μισθού του δημοσίου υπαλλήλου σε 61% του προπολεμικού στη περίπτωση της ένοικιοστασιακής προστασίας και σε 43% στη περίπτωση που η τετραμελής οικογένεια πληρώνει νοίκι χωρίς τη προστασία του ένοικιοστασίου.

Παρατηρούμε πως η αύξηση του κόστους ζωής υπολογίζεται σε πολύ μικρότερους αριθμούς από τους πραγματικούς στον πιο πάνω πίνακα.

Το κοντόλι της διατροφής των 422 χιλ. δρχ. το μήνα για μία τετραμελής οικογένεια είναι κάτω από το ελάχιστο δριο συντήρησης. Το ίδιο λίγο πολύ και τα υπόλοιπα κοντόλια. Είναι διαφορετικό το ζήτημα του ποιός είναι οι ελάχιστες αναγκαίες δαπάνες από το ζήτημα του σε ποιο βαθμό αναγκαστικά συμπίπτουν με τους σημερινούς εξευτελιστικούς μισθούς.

Νομίζουμε πως το συνολικό ποσό δαπανών συντήρησης που δίνει ο πίνακας θα έπρεπε να αυξηθεί κατά 60% το λιγότερο, για να πλησιάσει το ελάχιστο δριο συντήρησης της τετραμελούς οικογένειας. Το ποσό αυτό ασφαλώς — ύστερα από πάντως από την τελευταία άλματική ύψωση των τιμών — είναι άνωτερο από το 1,08 έκατομ. δραχμής κατά μήνα που προκύπτει με την προσθήκη του ποσοστού 60% στο ποσό των 680 χιλ. δρχ. του πίνακα.

Από όλες τις πιο πάνω παρατηρήσεις γύρω από το ζήτημα της ύψωσης των τιμών και της αύξησης του κόστους ζωής που εκφράζουν — παράλληλα με τους λοιπούς παράγοντες που αναφέραμε — τη πτώση του βιωτικού επιπέδου του εργαζόμενου λαού σε εξαιρετικά επικίνδυνο σημείο για την ίδια του τη συντήρηση και την επιβίωση καταλήγουμε στα εξής συμπεράσματα:

α) Παρ' όλη την ατέλεια των στατιστικών δεδομένων φαίνεται καθαρά η ολοένα επιταχυνόμενη αύξηση του τιμαρίθμου που αποτελεί βασικό παράγοντα αντίστοιχης μείωσης του βιωτικού επιπέδου των εργαζομένων επ' όσον παράλληλα ο πραγματικός μισθός και το ήμερομισθίο όχι μόνον μένουν στο ίδιο επίπεδο αλλά και μειώνονται.

β) Η αύξηση του τιμαρίθμου είναι σημαντικά ταχύτερη, με όλες τις παραπάνω δυσμενείς συνέπειες για το βιωτικό επίπεδο του λαού, στο διάστημα των τελευταίων μηνών, που σημαίνει πως στην περίοδο της εφαρμογής του σχεδίου για την «αμερικανική βοήθεια στην Ελλάδα» η κατάσταση χειροτέρεψε σημαντικά.

Τά πιο πάνω συμπεράσματα θα μπορούσαν να πλαισιωθούν με βασικής σημασίας στατιστικά στοιχεία αν καταρτιζόταν ένας τιμαρίθμος κόστους ζωής που να εκφράζει πιστά τη σημερινή διαμόρφωση των γενικών και των ειδικών, κατά κατηγορίες οικογενειών, οικονομικών συνθηκών.

M.

Η ΙΔΡΥΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Είναι αλήθεια πως για το ελληνικό βιομηχανικό κεφάλαιο, το τόσο περιορισμένο στις προοπτικές της παραγωγής του δράσης και της οικονομικής γενικά ανάπτυξης των βιομηχανικών επιχειρήσεων πριν τον πόλεμο, αποτελεί καινοτομία η εξαγωγή κεφαλαίων για παραγωγική τοποθέτηση στη περιοχή της ξένης αγοράς. Και μάλιστα, όταν η εξαγωγή κεφαλαίων γίνεται όχι μόνο σε χώρες που έχουν το ίδιο ή κατώτερο επίπεδο οικονομικής συγκρότησης (Αβυσσινία, Νότιος Αφρική), αλλά ακόμα και στη μητρόπολη των γιγαντιαίων συγκροτημάτων του αμερικανικού μονοπωλιακού κεφαλαίου. Στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. (Η είδηση των εφημερίδων όριζει τη περιοχή της Καλιφόρνια).

Πρόκειται με δυο λόγια για μερικές από τις γνωστότερες φήμες ισχυρών βιομηχανικών συγκροτημάτων που κατά την είδησεογραφία του καθημερινού τύπου μετέφεραν κεφάλαια σε ξένες χώρες για την ίδρυση βιομηχανιών.

Είναι γνωστό πως στη περίοδο του μεσοπόλεμου η ελληνική βιομηχανία έφτασε στο μεγαλύτερο σημείο της ανάπτυξης της. Όσοι η ανάπτυξη αυτή είχε μονόπλευρο χαρακτήρα γιατί άφορούσε κυρίως τους κλάδους της ελαφριάς βιομηχανίας.

Το εγχώριο βιομηχανικό κεφάλαιο έξ' άλλου όχι μόνο περιορίστηκε στους κλάδους της ελαφριάς βιομηχανίας, αλλά εξάρτησε τη λειτουργία της παραγωγής, της κυκλοφορίας και της πραγματοποίησης των κερδών του από το ξένο κεφάλαιο, γιατί η ελληνική βιομηχανία εξαρτήθηκε αποκλειστικά σχεδόν από τη ξένη αγορά για τις ενεργειακές της ανάγκες και για τις ανάγκες της σε βασικά μέσα παραγωγής, δηλαδή σε μέταλλα, σε μηχανήματα και συγκοινωνιακά μέσα. Η τακτική του βιομηχανικού κεφαλαίου ήταν να εξασφαλίζει με περιορισμένη έκταση επενδύσεων — σε σύγκριση με τις πλουτοπαραγωγικές δυνατότητες της χώρας — υψηλό ποσοστό κέρδους από τη μονοπωλιακή εκμετάλλευση της εσωτερικής αγοράς που του επέτρεπε η δασμολογική προστασία. Ταυτόχρονα η ελληνική βιομηχανία αποτελούσε τη προέκταση της μεγάλης ξένης βιομηχανίας, γιατί οι κλάδοι της σε μεγάλο ποσοστό ήταν κλάδοι τελικής επεξεργασίας των ξένων βιομηχανικών προϊόντων που εισάγονταν σε μισοκατεργασμένη μορφή. Από τη πλευρά αυτή έπαιζε το ρόλο του εμπορικού υπηρέτη του ξένου κεφαλαίου.

Ετσι εξηγείται γιατί δεν αναπτύχθηκαν οι εγχώριοι ενεργειακοί και μεταλλευτικοί πόροι. Ετσι εξηγείται γιατί το βιομηχανικό κεφάλαιο της χώρας μας δεν έβαλε ποτέ σάν προοπτική του τη δημιουργία βαρείας βιομηχανίας. Και όχι μόνο αυτό, αλλά παράδωσε τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους της χώρας στην ανέλεγκτη, με άποικιακούς όρους, εκμετάλλευση των ξένων μονοπωλίων. Είναι χαρακτηριστικό στο σημείο αυτό τα παραδείγματα των υδατοπτώσεων Αχελώου, των μεγάλων λιγνιτωρυχείων μας, των βωϊτών, του πετρελαίου κλπ. που κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο έχουν υπαχθεί ή προστοιμάζεται ή υπαγωγή τους στη κυριαρχία του ξένου κεφαλαίου.

Και για να ξαναγυρίσουμε στην είδηση των εφημερίδων. Ο καινούργιος αυτός προσανατολισμός ορισμένων από τα ισχυρότερα βιομηχανικά συγκροτήματα είναι κατά ένα μέρος η συνέχηση της ίδιας, αντίθετης προς την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, τακτικής. Όπως είναι γνωστό, μεγάλο μέρος το κατακτητή, στο διάστημα της άξονικής κατοχής. Και ύστερα απ' αυτήν δέ δίστασαν να χρησιμοποιήσουν τις πρώτες ύλες της ΟΥΝΡΑ και τις πιστώσεις του Δημοσίου για άρπакτικά κερδοσκοπικό πλουτισμό και για επένδυση σε συνάλλαγμα και χρυσό.

Ο θόρυβος που γίνεται τελευταία, σχετικά με την επανάληψη του πειράματος της ρυθμιστικής παρέμβασης της Τραπεζής της Ελλάδος στην διαμόρφωση της τιμής της χροστής λίρας, εκφράζει κατά τον πιο έντονο τρόπο το φαύλο κύκλο γύρω από τον οποίο περιστρέφεται το όλο οικονομικό σχήμα που επικράτησε μεταπολεμικά στην χώρα μας. Η ραγ-

Υπάρχει όμως και κάτι που είναι καινούργιο στην είδηση της εξαγωγής κεφαλαίων για ίδρυση βιομηχανιών στο εξωτερικό.

Ός τώρα, κατά το μεγαλύτερο μέρος το μεγαλοβιομηχανικό και το εμποριοεφοπλιστικό κεφάλαιο έκαναν εξαγωγή των κεφαλαιοποιημένων κερδών τους για κερδοφόρα τοποθέτηση ρευστών κεφαλαίων σε τράπεζες και σε ξένες επιχειρήσεις που να τους εξασφαλίζουν από υποχρεώσεις φορολογικού, ή συναλλαγματικού χαρακτήρα απέναντι στο ελληνικό Δημόσιο.

Η τοποθέτηση όμως κεφαλαίων για παραγωγική δράση αποτελεί το αποκορύφωμα της αντιεθνικής δράσης των διευθυντικών κύκλων του βιομηχανικού κεφαλαίου που ισχυρίζονται πως «ήγουνται του αγώνος της εθνικοπροσύντης» στην Ελλάδα.

Οι διευθυντικοί κύκλοι της ελληνικής βιομηχανίας δείχνουν με τον τρόπο αυτό πως όχι μόνο δεν ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας (παρ' όλα τα σχέδια πλουτοπαραγωγικής αξιοποίησης, των κρατικών οργανισμών και των «εθνικών» τραπεζιτικών ιδρυμάτων) αλλά και πως η έλλειψη ιδιωτικών κεφαλαίων για τη δραστηριοποίηση της καταστραμμένης οικονομίας είναι χοντροκομμένη ψευτιά που χρησίμευε ως τώρα για να κινούν τις βιομηχανίες τους με το ρυθμό χελώνας που τους συνέφερε εξ αιτίας της πτώσης της αγοραστικής ικανότητας του εργαζόμενου λαού — που αυτοί υποθάλλουν με τη τακτική της παραγωγικής αδράνειας και των μονοπωλιακών υπερκερδών.

Δείχνουν οι «πατέρες» της ελληνικής βιομηχανίας πως μοναδικός γνώμονας και μοναδική τους πίστη είναι το κέρδος, το ληστικό κέρδος που όταν η εσωτερική αγορά νομίσουν πως δεν μπορεί πια να τους το δώσει, παρατούν πρόθυμα τον «εθνικό» τους περιορισμό σάν «στυλοβατών» της εθνικής οικονομίας και σάν «παραγωγικές τάξεις». Επιβεβαιώνουν έτσι με τη τέτοια δράση τους οι άμύνητες του κοινωνικού καθεστώτος πως το κεφάλαιο της χρηματιστικής ολιγαρχίας δεν έχει πατρίδα. Ο περιορισμός της βιομηχανικής δραστηριότητας με την παραπάνω μέθοδο έχει καταστροφικές συνέπειες για την εργατική τάξη και το βιωτικό επίπεδο γενικότερα του εργαζόμενου λαού. Η ανεργία που πήρε οξύτατη μορφή, η φθίνουσα εμπορική δραστηριότητα στην εσωτερική αγορά, θα μπορούσαν ως ένα σημείο ν' αντιμετωπιστούν με την διοχέτευση στην παραγωγή των κεφαλαίων που παίρνουν το δρόμο για την ξένη αγορά. Από φορολογική άποψη θα μπορούσαν να εξασφαλιστούν πραγματικά έσοδα για τον προϋπολογισμό που στηρίζεται σήμερα αποκλειστικά στην ανέλεγκτη επιβάρυνση του ισχνού εισοδήματος των εργαζομένων τάξεων.

Αντί λοιπόν να βρούμε δουλιά οι Έλληνες εργάτες, αντί η κυκλοφορία εμπορευμάτων να μεγαλώνει, η μερίδα αυτή του κεφαλαίου της ολιγαρχίας του πλούτου, τραβάει τα κεφάλαια της από την ελληνική αγορά και εντείνει το οικονομικό χάος και τη λαϊκή εξαθλίωση.

Οι παραπάνω διαπιστώσεις φέρνουν ξανά στην επιφάνεια με οξύτερη μορφή το ζήτημα της αντίθετης προς την παραγωγική δραστηριοποίηση της εθνικής οικονομίας τακτικής, που ακολούθησε το μεγαλοβιομηχανικό κεφάλαιο σε όλη την περίοδο των τριών τελευταίων ετών.

Και είναι ζήτημα που δε μπορεί ούτε πρέπει να περάσει απαρατήρητο για τον επιστημονικό και τεχνικό κόσμο και για ολόκληρο τον ελληνικό λαό.

M.

ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΤΗΣ "ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ", ΠΑ ΤΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

Ο θόρυβος που γίνεται τελευταία, σχετικά με την επανάληψη του πειράματος της ρυθμιστικής παρέμβασης της Τραπεζής της Ελλάδος στην διαμόρφωση της τιμής της χροστής λίρας, εκφράζει κατά τον πιο έντονο τρόπο το φαύλο κύκλο γύρω από τον οποίο περιστρέφεται το όλο οικονομικό σχήμα που επικράτησε μεταπολεμικά στην χώρα μας. Η ραγ-

δαία ανατιμητική κίνηση που σημειώνει η χρυσή στην ελεύθερη αγορά, δεν είναι ένα τυχαίο συμπτωματικό φαινόμενο της σημερινής συγκυρίας, αλλά αποτελεί την εκδήλωση μιας αβυσσικής με βαθύτερες αιτίες, που συγκλίνει περιοδικά την οικονομική και τη νομισματική μας ζωή.

Η αναζήτηση κατά συνέπεια λύσεων, που δεν θα στη-

ρίζονται στην καθολική θεώρηση του φαινομένου αυτού σαν αποτέλεσμα και αιτίας του σαθρού σημερινού οικονομικού και δημοσιονομικού μας βάρους, οδηγεί αναπόφευκτα σε λύσεις προσωρινές που επιτείνουν αντί να αμβλύνουν τις αιτίες που το προκαλούν.

Ετσι ο ρυθμιστικός ρόλος της Τραπέζης της Ελλάδος, δεν μπορεί να ευσταθήσει όταν όλοι οι άλλοι τομείς της οικονομικής και δημοσιονομικής μας ζωής, ακολουθούν την αντίθετη ακριβώς κατεύθυνση. Δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί ή μάλλον να νοηθεί σταθεροποίηση, όταν η παραγωγή εξακολουθεί την επικίνδυνη σημερινή φθίνουσα καμπύλη της, όταν το μέγεθος των εισαγωγών καθορίζεται από πολιτικά κριτήρια και τέλος όταν μια ακατάσχετη πληθωρική πολιτική αποτελεί την μόνη λύση για την αντιμετώπιση των συνεχώς αυξανόμενων εκτάκτων δαπανών.

Εκτός όμως από τους παραπάνω δυσμενείς παράγοντες, συντρέχει και ένας άλλος εξ' ίσου σοβαρός παράγων που καθιστά έντελως άπραγοποιητή και ούτοπινη, οποιαδήποτε σκέψη για τη σταθεροποίηση του χρυσού. Η χρυσή λίρα—όπως είναι γνωστό—υποκατέστησε το χαρτονόμισμα και σ' αυτές ακόμα τις εσωτερικές συναλλαγές και ανέλαβε εκτός απ' αυτό να εξασκεί και τις άλλες λειτουργίες του.

Ο κυρίαρχος αυτός ρόλος της χρυσής αντρεύει την προπολεμική όψη, που παρουσίαζε το νομισματικό μας σύ-

στημα και επιδείνωσε στο έπακρο την μεταδεκεμβριανή οικονομική και δημοσιονομική αστάθεια.

Ετσι και η νέα αυτή προσπάθεια, αφού ακολουθεί τα ίχνη των προηγούμενων, είναι καταδικασμένη σε μία βέβαιη και παταγώδη χρεωκοπία.

Αλλά η σταθεροποίηση, αν τελικά επιτευχθεί, θα σημαίνει παράλληλα και την επίσημη πτώση της δραχμής που εγκαινιάσθηκε άλλωστε με τα «ἀποδεικτικά συναλλάγματος», αφού η νέα ισοτιμία θα καθορισθεί στα επίπεδα που κυμαίνεται σήμερα η χρυσή στην ελεύθερη αγορά.

Το γεγονός αυτό, θα αποτελέσει το σύνθημα, για μία νέα γενική ανατίμηση των ειδών και μία νέα ώθηση της χρυσής στα επίπεδα που θα της καθορίσουν ο περιορισμένος όγκος των αγαθών που κυκλοφορούν, ή ανεξέλεγκτη λειτουργία της εκδοτικής μηχανής και ή κερδοσκοπία.

Ετσι άρα η γρήγορα και όταν εξαντληθούν τα διαθέσιμα της Τραπέζης, θα βρεθούμε πάλι μπρος στο φαινόμενο μίας νέας ανατίμησης της χρυσής λίρας, με τη διαφορά όμως, ότι αυτή τη φορά θα έχουμε εξαντληθεί και το τελευταίο εικασμόφραγο του συναλλαγματικού αποθέματος. Και τότε, έστω και μία επανάληψη της προσωρινής αυτής και μηχανιστικής λύσης, θα παρουσιάζεται πολύ πιο δύσκολη και προβληματική.

K. Bp.

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΗΣ ΧΟΛΕΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ο Υγειονομικός τομέας της Επιστημονικής Έταιρίας δια την μελέτη των Νεοελληνικών Προβλημάτων «Επιστήμη-Ανοικοδόμησις» ησχολήθη εις ειδικήν συνεδρίασιν με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν δια την αντιμετώπισιν του κινδύνου από την χολέρα και κατέληξεν εις τα ακόλουθα πορίσματα:

Φορέας της χολέρας θεωρείται ο άνθρωπος όχι μόνος ο άρρωστος, αλλά και ο υγιής μικροβιοφόρος των δονακίων της χολέρας. Η μετάδοσις της αρώστικας γίνεται από τον άνθρωπον είτε απ' ευθείας είτε έμμεσως δια μολυσμένων αντικειμένων, κυρίως τροφών, και από τα έντομα—ιδιαιτέρως από τις μυίγες και τις κατσαρίδες. Διά να αποκλεισθεί λοιπόν η εισβολή της χολέρας εις την χώραν μας πρέπει σύμφωνα με την σημερινήν πρόδοον της επιδημιολογίας να εφαρμοσθούν τα ακόλουθα μέτρα:

α) Αυστηρά υγειονομική επίβλεψις εις όλας τας εισόδους της χώρας (από ξηράς, θαλάσσης και αέρος), με υποχρεωτικήν εξέτασιν των κοπράνων όλων όσων προέρχονται από την Αίγυπτον και τας άλλας ανατολικάς χώρας. Με την διαδικιήν κοπρολογικην εξέτασιν μπορεί να εξετασθούν εντός 24 ώρων πάνω από 1.000 άτομα με απόλυτον βεβαιότητα πως δεν θα ξεφύγουν οι υγιείς μικροβιοφόροι της χολέρας, πράγμα που δεν μπορούμεν να επιτύχωμεν με την σημερινήν απλήν κλινικήν εξέτασιν. Με την διαδικιήν κοπρολογικην εξέτασιν μπορεί να παύσει η παρότασις της τολαιπωρίας των ταξιδιωτών με καραντίνες εις τα λοιμοκαθαρτήρια.

β) Η υγειονομική επίβλεψις δεν πρέπει λοιπόν να περιορισθεί μόνον εις τον Πειραιά, επιβάλλεται να επεκταθεί και εις άλλους λιμένες και σιδηροδρομικούς σταθμούς ή αεροδρόμια, όπως εις Θεσσαλονίκην, εις την Θράκην, Νησιά του Αιγαίου, Κρήτην, Αδελκάνησα κλπ. Αυστηρά επίβλεψις πρέπει να άσκειται και εις το ταχυδρομειον καθώς και εις τα εισερχόμενα έμπορεύματα δια την τυχόν μετακομιδήν μολυσμένων εντόμων, ιδίως κατσαρίδων. Είναι του άποράιτετο, διότι πρέπει να αντιμετωπισθεί το ένδεχομενον να μās επισκεφθεί η χολέρα όχι μόνον από την Αίγυπτον, αλλά και από άλλας χώρας, όπως από την Τουρκίαν, Ιταλίαν κλπ.

γ) Ο κίνδυνος εισβολής της χολέρας θα ύφίσταται επί πολυ άκμή. Κατά την άνοιξιν όποτε ο άριθμός των εντόμων θα αύξηθαι, θα είναι ακόμη μεγαλύτερος ο κίνδυνος να επεκταθεί η επιδημία, εάν εμφανισθεί κανένα κροσσμα. Καί δια τον λόγον τούτον πρέπει εγκαίρως να ληφθούν όλα τα μέτρα και να επεκταθούν εις όλην την χώραν.

Γενικά προληπτικά μέτρα εις τό Έσωτερικόν:

1) Επιβάλλεται να επιθεωρούνται τακτικά τα ύδραγωγεία και τα πηγάδια εις όλας τας πόλεις και τα χωρία και να εξασφαλισθεί καθαρών από μικρόβια νερό με συνεχή μικροβιολογικόν έλεγγον. Πρέπει ακόμη να εξασφαλισθεί η συνεχής παροχέτευσις του νερού, διότι κατά την διακοπήν οι σωλήνες, ιδίως εις τα ύψηλότερα μέρη, μένουν κενοί και τότε από την δημιουργουμένην άρνητικήν πίεσιν είναι δυνατόν να εισροφηθούν μέσα εις τους σωλήνας από μικρές άπαράτητες ρωγμές μολυσμένα νερά από γυρό όχετους ή βόθρους και να προκαλέσουν έτσι την μόλυνσιν του δικτύου της περιοχής εκείνης.

2) Επιβάλλεται συνεχής επίβλεψις των ύπονομων και των βόθρων και τακτική άποκομιδή των σκουπιδιών.

3) Η συστηματική καταπολέμησις των εντόμων είναι άποράιτετος.

4) Πρέπει να εξασφαλισθούν εις τον πληθυσμόν τα στοιχειώδη μέσα καθαριότητος και καταπολεμήσεως των εντόμων—σαπούνι, άσβεστι, D.D.T., καύσιμος ύλη κλπ.

5) Να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να ύπάρχει έπαρκεια των έξις φαρμάκων: Σουλφοδιαζόλη, Σουλφοδιαιξίνη, Σουλφογκουανιδίνη, Ιατρικός άνθραξ, αίρα συντηρημένην, πλάσμα, φυσιολογικοί όρροι, καρδιοτονωτικά καθώς και καλλιεργήματα του ειδικού βακτηριδιοφάγου, τόσον δια προληπτικήν όσο και δια θεραπευτικήν χρήσιν. Όπως προκύπτει από την διεθνήν πείραν, η μεθοδική και εγκαίρως χρησιμοποίησις των θεραπευτικών τούτων μέσων δίδει την δυνατότητα να θεραπεύονται 90% περίπου από τους χολερικούς.

6) Να έτοιμασθούν έμβόλια σε έπαρκή ποσότητα από ύπερτοξικά στελέχη δονακίων. Με τοιαύτα έμβόλια η προφύλαξις άνέχεται σε 90%.

7) Να όργανωθούν εις μεγάλην κλίμακα και δι' όλον τον πληθυσμόν συνεργεία και Ιατρεία δια τον έμβολιασμόν και δια την παροχήν ιατρικής περιθάλψεως, αν ύπάρξει ανάγκη.

8) Να άποφeyγονται με κάθε τρόπο έντυπωσιακά άνωφελη μέτρα, όπως είναι τό άσβέστωμα των πεδοδρομίων καθώς και ή άστοχος εφαρμογή έντομοκτόνων μεθόδων. Τα μέτρα ταύτα δεν έχουν κανένα άποτέλεσμα.

9) Να διαφωτισθεί ο πληθυσμός και διά τα γενικά και διά τα ειδικά μέτρα σχετικά με την προφύλαξιν. Είναι τούτο άποράιτετον δια να άποφeyχθεί ο πανικός εις την περίπτωσιν που θα εμφανισθεί η επιδημία εις την χώραν μας.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Ένα βλέμμα στη γενική οικονομική κατάσταση του κόσμου, στο τέλος του 1947, μās φανερώνει μία γενική ύξυνση όλων των δυσχερειών που συναντά κάθε χώρα στην ανασυγκρότηση της οικονομίας της και στην άποκατάστασι κάπως ύποφερου έπιπέδου παραγωγής. Στην εποχή μας όμως δεν ύπάρχει ένδικη οικονομία άνεπηρεάστη από τις διακυμάνσεις της παγκόσμιας αγοράς. Τα ειδικά προβλήματα κάθε χώρας βρίσκονται σε στενή συνάρτησι μεταξύ τους και σαν σύνολο πρέπει να μελετηθούν.

Το σπουδαιότερο γνώρισμα της παγκόσμιας οικονομίας σήμερα είναι ή διαίρεσις του κόσμου σε δύο τμήματα που παρουσιάζουν έντελως διαφορετική όψη: Η Εύρώπη και ή Άσία πάσχουν ακόμη από τις συνέπειες του πολέμου κι' άγωνίζονται να βγούν από τη δυστυχία και την καταστροφή με την ανάπτυξη της παραγωγής τους, ένω αντίθετα ή Άμερική, που δεν γνώρισε ούτε τις πολεμικές επιχειρήσεις ούτε την λεηλασία της κατοχής, βρίσκει σήμερα σε πολυ έννοϊκό-τερη θέση σε σχέση με την προπολεμική εποχή από την άποψη του βιομηχανικού της εξοπλισμού.

Οι χώρες της δυτικής Εύρώπης (Γαλλία, Ιταλία, Βέλγιο, Σκανδιναβικά κράτη κλπ.) προσπαθούν, παρά τις μύριες δυσκολίες που συναντούν, πολιτικές και οικονομικές, και κυρίως την έλλειψη πρώτων ύλων, κανόμων και μηχανημάτων, να φθάσουν το προπολεμικό έπίπεδο παραγωγής. Φθάνουν αυτόν τον αντιικειμενικό σκοπό, λίγο ή πολυ, χωρίς όμως να βελτιώνεται ή γενική οικονομική κατάσταση των λαών τους: εξακολουθεί να ύπάρχει μεγάλη έλλειψη έμπορευμάτων.

Και τούτο για τρεις λόγους:

α) Οι χώρες αυτές βρέθηκαν στην άπελευθέρωση με κατεστραμμένο, σε μεγάλο ποσοστό, τον τεχνικό τους εξοπλισμό και με άνύπαρκτα τα στοκ έμπορευμάτων ήταν δηλ. άποράιτη νέα συσσώρευσι για την άναδημιουργία σταθερού κεφαλαίου και άποθεμάτων.

β) Αναγκάζονται να έξάγουν πολλά από τα παραγόμενα έμπορεύματά τους για να έχουν την δυνατότητα να εισάγουν άλλα πιο άναγκαία (Άγγλία, Γαλλία).

γ) Η νομισματική αστάθεια και οι κερδοσκοπικές υπερβολές όρισμένων κύκλων προκαλούν την ύψωση των τιμών που με τη σειρά τους συνεπάγονται την πτώσι του βιωτικού επιπέδου του λαού (Ιταλία, Γαλλία).

Η έλλειψη κάρβουνου είναι ιδιαίτερα αισθητή στην Άγγλία και στη Γαλλία, όπου θίγονται τόσον ή βιομηχανία όσο και οι καταναλωτές. Τό ίδιο συμβαίνει με τό στάρι (ή μερίδα του ψωμιού περιορίστηκε στη Γαλλία σε 200 γραμμάρια ή 65 δράμα και τό ψωμί είναι ένα μίγμα από καλαμπόκι, σόγια και πίτουρα).

Κυριότερος προμηθευτής σήμερα των χωρών της δυτικής Εύρώπης εμφανίζονται οι ΕΠΑ. Πριν από τον πόλεμο οι ΕΠΑ έξήγαγαν στην Εύρώπη 100.000 τόννους κάρβουνου τό χρόνο. Τό 1946 ή Εύρώπη εισήγαγε από τις ΕΠΑ 20 έκατομ. τόννους και τό 1947 3,5 έκατομ. τόννους κάθε μήνα. Τό ίδιο συμβαίνει με τό στάρι, τα ύγρά καύσιμα, τα μηχανήματα κλπ.

Άλλά οι χώρες της δυτικής Εύρώπης στερούνται των δολλαρίων που άπαιτούνται για την πληρωμή αυτών των ειδών κι' έτσι άδυνατούν, χωρίς σημαντικές έξαγωγές, να τα προμηθευτούν.

Τό έλλειμμα του ίσοζυγίου πληρωμών στην Άγγλία

Η κρίσιμη στην Άγγλία παρουσιάζει μία ιδιομορφία. Η βιομηχανική παραγωγή βρίσκειται γενικά στο προπολεμικό της έπίπεδο και ή γεωργική παραγωγή τό ξεπέρασε σημαντικά. Τα δημόσια οικονομικά είναι έπίσης ίκανοποιητικά, αφού ο προύπολογισμός του Α' έξαμήνου 1947 παρουσίασε πλεόνασμα 250 έκατ. λιρών. Και όμως ή διατροφή του πληθυσμού περιορίστηκε κατά ένα τρίτο, σε σύγκρισή με την προπολεμική περίοδο και όλα τα καταναλωτικά αγαθά πωλούνται με δελτίο. Σε τί όφείλεται ή περιεργή αυτή κατάσταση; Σε δυό βασικούς λόγους:

α) Κατά την διάρκεια του αιώνα μας ή Άγγλία εισήγαγε περίπου τα τρία τέταρτα των τροφίμων της, και μόνον τό 6% του πληθυσμού της ήσαν άπασχολημένα με τη γεωργία.

β) Οι άποράιτητες αυτές εισαγωγές καλύπτονταν, στο ίσοζύγιο πληρωμών, από την «άόρατη έξαγωγή», δηλαδή από την είσοδο στη χώρα των εισοδημάτων που απέδιδαν τα επενδυμένα στο έξωτερικό κεφάλαια από τα ασφάλιστρα και τα έσοδα της έμπορικης ναυτιλίας.

Ο πόλεμος όμως προκάλεσε την καταστροφή ενός τετάρτου περίπου του ένδικού πλούτου της Άγγλιας και την έλάττωσι των επενδυμένων στο έξωτερικό κεφαλαίων από 175 έκατομ. λίρες σε 60 έκατομ. λίρες.

Κατά συνέπεια ή κρίσιμη της Άγγλιας είναι κρίσιμη ίσοζυγίου πληρωμών: οι έξαγωγές δεν επαρκούν για την κάλυψη των άποράιτων εισαγωγών.

Η αύξησι των έξαγωγών έγινε πια ζήτημα ζωής ή θανάτου για την άγγλική οικονομία. Η διεθνής αγορά, πλημυρισμένη από άμερικανικά προϊόντα, δεν μπορεί να άπορροφά άπεριόριστα νέα έμπορεύματα. Η διαπίστωση αυτή άνάγκασε τό έξαγωγικό έμπόριο της Μεγάλης Βρετανίας να στραφεί προς την ΕΣΣΔ και τις χώρες της ανατολικής Εύρώπης. Μία άναζωονόνησι των έμπορικων σχέσεων με τις χώρες αυτές θα ίκανοποιούσε όλους τους συμβαλλομένους. Φαίνεται όμως ότι ή Έργατική Κυβέρνησι προτιμά μίαν άλλη λύσι πολυ έπαχθέστερη για τη χώρα: τη λύσι των άπεριορίτων πιστώσεων από τις ΕΠΑ σαν συνέχεια του δανείου των 3.750.000 000 δολλαρίων, που έξαντλήθηκε ήδη εξ αιτίας της αύξησις των τιμών στις ΕΠΑ και της ρήτρας για την έλεύθερη μετατροπή λιρών σε δολάρια από μέρους των πιστωτών της Μεγάλης Βρετανίας. Είναι όμως φανερό ότι ή χορήγησι νέων πιστώσεων δεν μπορεί να γίνει χωρίς ανταλλάγματα, δηλ. χωρίς ν' αναλάβει ή Μεγάλη Βρετανία υποχρεώσεις βαρύτερες κι' απ' αυτές που περιείχε τό πρώτο δάνειο.

Τα γενικά γνωρίσματα της οικονομίας των χωρών της δυτικής Εύρώπης είναι σήμερα ή στενότητα των

έμπορευμάτων και η έλλειψη μέσων πληρωμής με έπα-
κόλουθα την άνακοπή της άνοικοδόμησης, το χαμηλό
βιωτικό επίπεδο των λαών και τον ένδημικό πληθωρισμό.

Νέοι οικονομικοί προσανα- τολισμοί στην άν. Εύρώπη

Στην ανατολική και κεντρική Εύρώπη επικρατεί
μια κατάσταση διαφορετική που όφειλεται στις δια-
φορετικές πολιτικο-οικονομικές αρχές που διέπουν
σήμερα τις χώρες αυτές.

Γενικά χαρακτηριστικά είναι η έθνικοποίηση σε
μεγάλη κλίμακα των βασικών κλάδων της παραγωγής
(βιομηχανία, μεταφορές, πύση), η άγροτική μεταρρύθ-
μιση και η ύπαρξη οικονομικού Σχεδίου. Η επιδίωξη
του κέρδους, ως κίνητρο της παραγωγής, τείνει να άν-
τικατασταθεί με την θέληση της όλικής πραγματοποίη-
σης του σχεδίου. Τα αποτελέσματα φαίνονται ίκανο-
ποιητικά και είναι άξια παρατήρησης: Η Γιουγκο-
σλαβία και η Τσεχοσλοβακία πλησιάζουν ήδη το προ-
πολεμικό επίπεδο της παραγωγής τους, η Πολωνία
και η Βουλγαρία το έχουν ξεπεράσει σημαντικά, σύμ-
φωνα με τα Στατιστικά στοιχεία του Δελτίου του ΟΗΕ.

Επίσης άξιο να τονισθεί είναι το γεγονός, ότι στις
χώρες αυτές το Σχέδιο εκπληρώνεται και η άνοικοδό-
μιση συνεχίζεται χωρίς καμμία έξωτερική οικονομική
βοήθεια, δηλ. κατά τα τελευταία χρόνια οι χώρες
αυτές μπόρεσαν να κρατηθούν έξω από τον φαύλο
κύκλο, ανάγκη έμπορευμάτων—έλλειψη μέσων πλη-
ρωμής, χωρίς να άνακοπεί η οικονομική τους ανάπτυ-
ξη από την έλλειψη έξωτερικής ένίσχυσης.

Τα οικονομικά προβλήματα των ΕΠΑ

Ενώ η Εύρώπη, παρά τις παντοειδείς δυσχέρειες,
προσπαθεί να άνοικοδομήσει τα ερείπιά της και ύπο-
φέρει από την στενότητα πρώτων ύλων, καυσίμων και
είδων κατανάλωσης, στις χώρες της Άμερικής και
ιδιαίτερα στις ΕΠΑ παρατηρείται μεγάλη ανάπτυξη
του σταθερού κεφαλαίου (τεχνικός έξοπλισμός κλπ.)
και αύξηση της παραγωγής. Στις ΕΠΑ η βιομηχανική
παραγωγή που, κατά την διάρκεια του πολέμου, είχε
διπλασιαστεί σε σύγκριση με το 1939, βρίσκεται σήμε-
ρα στα 158% (Δελτίο του ΟΗΕ άρ. 9).

Η κατάσταση αυτή που θα μπορούσε να συμβάλει
στην άνύψωση του βιωτικού επιπέδου του πληθυσμού
είχε, αντίθετα, για συνέπεια την πτώση του. Κι' αυτό
για δύο βασικούς λόγους.

α) Η πτώση της παραγωγής που προήλθε από την
μεταρρύθμιση της οικονομίας από πολεμική σε ειρηνική
κι' από το σταμάτημα των κρατικών παραγγελιών σε
πολεμικό ύλικό, είχε σαν συνέπεια την αύξηση της
άνεργίας από ένα εκατομμύριο το 1947 σε 2.584.000
το 1947, ποσό στο οποίο πρέπει να προστεθούν άλλα
δύο εκατομμύρια άνδρες που απολύθηκαν από τις τά-
ξεις του στρατού.

β) Οι βιομήχανοι, και ιδιαίτερα τα τράστ και κον-
ξερν της βαρείας βιομηχανίας, με δυσανεκία άντιμε-
τωπίζουν μια ελάττωση των τεραστίων κερδών τους
κατά την πολεμική περίοδο, ελάττωση όφειλόμενη
στην πτώση της παραγωγής. Για να άποτραπεί το ένδε-
χόμενο αυτό ανεβάζουν τις τιμές των προϊόντων τους.

Κατ' αυτό τον τρόπο η έσωτερική αγορά περιορί-
ζεται επικίνδυνα από την μείωση του αριθμού των
άγοραστών (άνεργοι) κι' από την ελάττωση της άγο-
ραστικής τους δύναμης (ύψωση των τιμών). Όπως
είδαμε όμως, η παραγωγική ικανότητα της άμερικανι-
κής οικονομίας έχει αύξηθεί σημαντικά. Δημιουργείται
λοιπόν το πρόβλημα της άπορρόφησης των έμπορευ-
μάτων από την αγορά. Έμφανίζεται ο κίνδυνος μιας
κρίσης ύπερπαραγωγής. Για να άποτραπεί ο κίνδυνος
αυτός οι ΕΠΑ στρέφονται προς τις άλλες χώρες κι'
άναζητούν όλο και νέες αγορές. Οι έξαγωγές αυξάνουν
σταθερά (το 1939 : 100, το 1945 : 183, το 1946 : 191,
το 1947 : 227). Άντιστρόφως όμως οι ΕΠΑ επιδιώ-
κουν την μείωση των εισαγωγών από άλλες χώρες για
να μη περιοριστεί ακόμη περισσότερο η έσωτερική τους
αγορά. Οι εισαγωγές παρουσιάζουν άξιόλογη κάμψη
(το 1939 : 100, το 1945 : 94, το 1946 : 100, το 1947 : 90)
χάρη στους προστατευτικούς δασμούς.

Το άδιέξοδο

Άν συγκρίνουμε την οικονομική κατάσταση της
φτωχής Εύρώπης (και Άσίας) και της πλούσιας Άμε-
ρικής παρατηρούμε ότι :

α) Η Εύρώπη επιδιώκει να έξάγει όσα μπορεί πε-
ρισσότερα έμπορεύματα προς την ζώνη του δολλαρίου
για να άποκτήσει μέσα πληρωμής των εισαγωγών που
κάνει απ' την Άμερική.

β) Οι ΕΠΑ θέλουν να αύξήσουν τις έξαγωγές τους
σ' όλη την ύφήλιο, αλλά δεν δέχονται να αύξήσουν ανά-
λογα τις εισαγωγές. Θέλουν να τις περιορίσουν. Θέ-
λουν δηλαδή να πουλούν χωρίς να αγοράζουν.

Κατά συνέπεια έμφανίζεται η ακόλουθη αντίφα-
ση: η Εύρώπη δεν μπορεί να αγοράσει το άπαραίτητο
γι' αυτήν άμερικανικά έμπορεύματα, διότι οι ΕΠΑ
δεν θέλουν να περιοριστεί η έσωτερική αγορά τους με
την εισαγωγή ξένων έμπορευμάτων. Κατ' αυτό τον
τρόπο οι ΕΠΑ άδυνατούν να πουλήσουν στο έξωτε-
ρικό τα πλεονάζοντα έμπορεύματά τους κι' ο κίνδυνος
της οικονομικής κρίσης επιτείνεται.

Το Σχέδιο Μάρσαλ (και το Δόγμα Τρούμαν) είναι
μια προσπάθεια να σπάσει ο φαύλος κύκλος στον ό-
ποιο παραδέρνει η παγκόσμια οικονομία και να άπο-
τραπεί η κρίση στις ΕΠΑ.

Χάρη στο Σχέδιο Μάρσαλ πρόκειται να έφοδια-
στούν οι χώρες της δυτικής Εύρώπης με άμερικανικά
είδη χωρίς άμεση πληρωμή. Έτσι θα διατεθούν τα
προϊόντα της άμερικανικής βιομηχανίας που θα πλη-
ρώνονται από το Δημόσιο Ταμείο των ΕΠΑ προς τους
βιομηχάνους. Η εφαρμογή του Σχεδίου συναντά όμως
πολλά έμπόδια (άγνοηση συμμετοχής των χωρών της
άν. Εύρώπης και της ΕΣΣΔ, διαφωνίες μέσα στο
Κογκρέσσο, ύψωση των τιμών στην Άμερική και συ-
νεπώς ελάττωση της αποτελεσματικότητας της βοή-
θειας που θα παρασχεθεί κλπ.).

Έκείνο επίσης που είναι προβληματικό είναι το
κατά πόσον το Σχέδιο (έφ' όσον εφαρμοσθεί) θα είναι
ϊκανό να άποτρέψει την κρίση ύπερπαραγωγής που ά-
πειλεί τις ΕΠΑ και που θα έχει επικίνδυνες άντανα-
κλάσεις στην περιοχή που έπηρεάζουν οικονομικά.

Η βοήθεια που θα παρασχεθεί στις 16 έυρωπαϊ-

κές χώρες θα άνέρχεται περίπου σε 5 με 6 δισεκατομ-
μύρια δολάρια το χρόνο, δηλαδή θα άπορροφά άμε-
ρικανικά έμπορεύματα άξιας 5—6 δισεκατομμυρίων
δολλαρίων. Είναι όμως ικανό ένα τέτοιο ποσόν να άπο-
τρέψει την κρίση;

Στην Άμερική οι προηγούμενες κρίσεις προκάλε-
σαν πτώση της παραγωγής κατά 23% το 1920, 46%
το 1929 και 36% το 1937. Σήμερα η όλική παραγωγή
των ΕΠΑ άνέρχεται περίπου σε 200 δισεκ. δολάρια
το χρόνο. Άς υποθέσουμε ότι η έρχόμενη κρίση θα
περιορίσει την παραγωγή μόνο κατά 15%, δηλ. κατά
30 δισεκ. το χρόνο. Βλέπουμε ότι για να άποτραπεί
αυτή η πτώση της παραγωγής κατά 30 δισεκ. το
χρόνο, το ποσόν των 6 δισεκ. της βοήθειας του Σχε-
δίου Μάρσαλ είναι άνεπαρκέςτατο. Η συνεχής ύψωση

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ

Είναι γνωστό ότι η παραγωγή της Γαλλίας έχει φθάσει
από καιρό το προπολεμικό επίπεδο και το έχει ξεπεράσει κατά
14% στην παραγωγή κάρβουνου. Η άποκατάσταση αυτή
όφειλεται κατά πρώτο λόγο στις προσπάθειες των έργαζο-
μένων, ως και στην αύξηση της παραγωγικότητας της έργα-
σίας. Άπό την άπελευθέρωση μέχρι σήμερα η παραγωγή
έχει τριπλασιαστεί. Οι τιμές όμως των έμπορευμάτων άντι
να πέσουν, ύψώθηκαν κατά την ίδια αναλογία (δείγμα
πληθωρισμού και κερδοσκοπίας), ενώ οι μισθοί και τα ήμε-
ρομίσθια ούτε καν διπλασιάστηκαν : η σημερινή άγοραστική
δύναμη των έργαζομένων κυμαίνεται μεταξύ 50 και 60%
της προπολεμικής.

Συνεπώς, η αύξηση της παραγωγής, που όφειλεται στις
προσπάθειες των έργαζομένων, δεν είχε άπήχηση πάνω στο
βιωτικό τους επίπεδο. Είναι μέσα στη φύση των πραγμάτων
να ζητούν, σήμερα, οι έργαζόμενοι την έπανόρθωση αυτής
της άδικίας, άδικία που την άναγνώρισαν άλλωστε οι ίδιοι
οι έργοδότες με την συμφωνία που υπογράφηκε στις 16 Ιου-
λιου μεταξύ της Γενικής Συνομοσπονδίας Έργατών και της
Έθνικής Συνομοσπονδίας Έργοδοτών. Αυτό είναι, σχημα-
τικά, το κοινωνικό πρόβλημα στη Γαλλία.

Παραστατικότερη εικόνα του άνοίγματος μεταξύ τιμών
και ήμερομισθίων μας δίνει ο ακόλουθος πίνακας με τις
άπότομες άνιούσες καμπύλες του της παραγωγής και των τι-
μών και την σχεδόν όριζόντια καμπύλη των ήμερομισθίων.

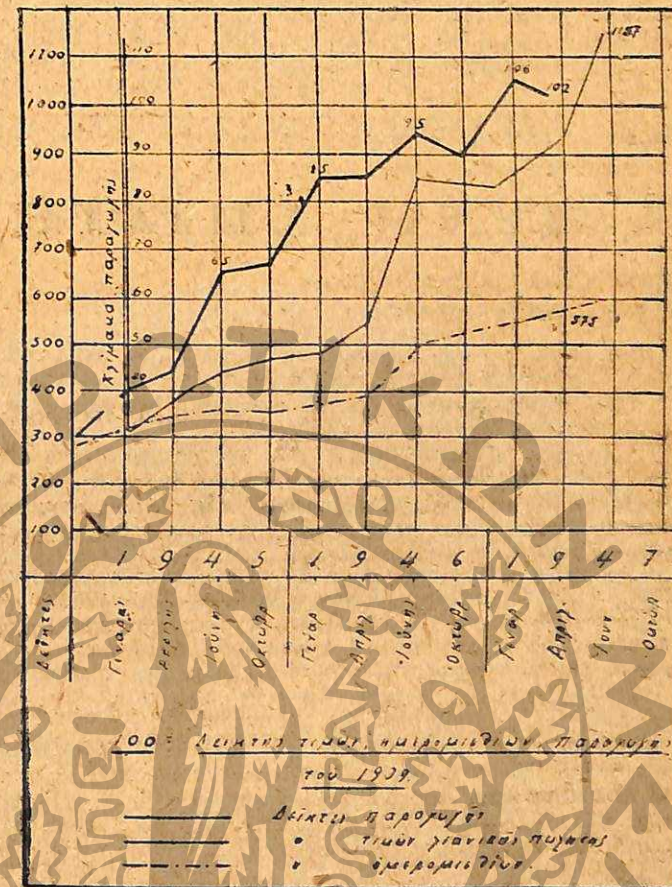
(Στον πίνακα η βάση για τους δείκτες παραγωγής, τιμών,
ήμερομισθίων είναι το 1939 = 100).

των τιμών θα μειώσει ακόμη περισσότερο την άποτε-
λεσματικότητα του Σχεδίου.

Στις παραμονές του 1948 ο κόσμος όλος με άγω-
νία άτενίζει προς το μέλλον. Οι έμπορικές σχέσεις με-
ταξύ των χωρών δεν δείχνουν σημεία άναζωογόνησης,
το επίπεδο ζωής των πληθυσμών δεν βελτιώνεται, ο
πληθωρισμός παίρνει επικίνδυνες διαστάσεις (ιδιαίτερα
στην Ιταλία, στην Κίνα και στην Ελλάδα), μια νέα
κρίση γίνεται κάθε μήνα πιο άπειλητική.

Η έλβετική Έφημερίδα «Neue Züricher Zeitung»
έγραφε πέρσι στις 21 Δεκεμβρίου : «Πουθενά δεν ύ-
πάρχει στερεά βάση. Σ' όλο τον κόσμο μόνο για το
σήμερα είναι κανένας βέβαιος». Υστερα από ένα χρόνο
η διαπίστωση αυτή διατηρεί όλη την επικαιρότητα της.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΡΙΝΗΣ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Το Στατιστικό Δελτίο που εκδίδει κάθε μήνα ο Όργα-
νισμός των Ηνωμένων Έθνών περιέχει πλούσια στοιχεία
από την Δημογραφική και την Οικονομική ζωή των Η-
νωμένων Έθνών. Τα στοιχεία αυτά όμως παρουσιάζουν
μερικά κενά που όφειλονται, πιθανώς στην έλλειψη πληρο-
φοριών από όρισμένες χώρες και για όρισμένα θέματα.
Λημοσιεύουμε σήμερα μερικά από τα στοιχεία του τελευταίου
Δελτίου που ήρθε στην Ελλάδα (άρ. 9, Σεπτέμβριος 1947).

Βιομηχανική Παραγωγή. (Δείκτης 1937=100)
Ο ακόλουθος δείκτης της βιομηχανικής παραγωγής μας
φανερώνει την προσπάθεια των Ευρωπαϊκών χωρών να
φθάσουν το προπολεμικό επίπεδο παραγωγής (μερικές το
έξπεράσαν), ενώ στις χώρες της Άμερικής (ΗΠΑ, Καναδάς)
παρατηρούμε ότι άνεκότη η άνιούσα της πολεμικής περιό-
δου άν και το επίπεδο παραμένει αρκετά άνώτερο από το
προπολεμικό. (Πρέπει να σημειώσουμε ότι κατά την διάρ-

κεια του πολέμου ή βιομηχανία των ΗΠΑ είχε διπλασιάσει την παραγωγή της).

Έτη	Βέλγιο	Βουλγαρία	Καναδάς	Γαλλία	Δ. Γερμ.	Αμερ. Βρεταν. Ζώνη	Νορβηγία	Πολωνία	ΗΠΑ
1945	81	129	163	79	37	31	46	48	180
1946	72	133	147	79	48	34	83	91	151
1947	85	165	159	97	48	34	122	113	158

Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος (σε εκατομ. ΚΧΒ).

Είναι αξιοσημείωτη η συνεχής αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος σ' όλη την Ευρώπη, γιά να αντιμετωπισθεί η έλλειψη κάρβουνου και γενικά καυσίμων.

Αυστρία	Βέλγιο	Βουλγαρία	Ρουμανία	Η.Π.Α.
Απρ. 1938 244.800 Δεκ. 1945 80.300 Ιούλ. 1947 42.600	1938 174.000 Οκτ. 1944 144.600 Δεκ. 1945 102.900 Ιούν. 1946 46.800	1939 31.400 1946 14.200 Απρ. 1947 20.200 Ιούν. 1947 8.900	1938 9.000 1946 6.600 Μάρτ. 1947 5.400	1938 8.842.000 1945 1.040.000 1946 2.270.000 Ιούλ. 47 2.584.000 (*)

(1) Στόν αριθμό αυτό πρέπει να προστεθούν περίπου 2.000.000 απόσπαρατοι που δεν βρήκαν ακόμη δουλειά (Σημ. * Ανταίους).

Η ΞΕΝΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Από τις αρχές του περασμένου Οκτώβρη η «ΕΠ-ΑΝ» ίδρυσε το γραφείο επαφής και επικοινωνίας με το εξωτερικό. Το γραφείο αυτό έχει μεγάλη σημασία γιά την πραγματοποίηση των σκοπών της «ΕΠ-ΑΝ».

Σκοπός του είναι να κάμει όσο μπορεί στενότερη την επαφή και να διατηρήσει τακτική αλληλογραφία με την Παγκόσμια Ομοσπονδία Επιστημονικών Εργατών, ιδρυτικό μέλος της οποίας είναι και η «ΕΠ-ΑΝ», όσο και με τις άλλες επιστημονικές οργανώσεις, μέλη της Π.Ο.Ε.Ε. και ακόμη να έλθει σε άμεση επικοινωνία με επιστημονικές προσωπικότητες του εξωτερικού με τον σκοπό, από το ένα μέρος να κρατήσει ενήμερες τις προοδευτικές επιστημονικές οργανώσεις του εξωτερικού γιά τη δράση και την επιστημονική εργασία της Έταιρείας και από το άλλο μέρος να επιτύχει να συγκεντρώσει βοηθητικά στοιχεία πολύτιμα γιά τη μελέτη των ζητημάτων που έχει αναλάβει.

Με το δεύτερο πληροφοριακό της δελτίο η Παγκόσμια Ομοσπονδία Επιστημονικών Εργατών ανακοινώνει ότι ο κ. S. G. Crowther δέχθηκε το διορισμό του σαν Γενικού Γραμματέα της Π.Ο.Ε.Ε. Ο κ. S. G. Crowther θα εγκατασταθεί στο Παρίσι και θα αναλάβει την υπεύθυνη διοίκηση της Οργάνωσης.

Καταρτίστηκε ένα πρόγραμμα ενεργειών που έχει να κάνει με την Οργάνωση:

- Διαπραγματεύσεις με την U.N.E.S.C.O. και την Π.Σ.Ο.
- Συμμετοχή Οργανώσεων.
- Δημοσίευση ενός φυλλαδίου σχετικού με την Π.Ο.Ε.Ε.
- Οργάνωση στο Λονδίνο επιμνημόσυνης συγκέντρωσης γιά τον Α ν ξ ε β έ ν.
- Έτοιμασία του Καταστατικού Χάρτη Έπιστημονικών.
- Άλλες ύπηρεσίες.

Εκ μέρους της Π.Ο.Ε.Ε. ο καθηγητής Joliot κάλεσε τον Δρ. Julian Huxley και άλλα μέλη της U.N.E.S.C.O. σ' ένα γεύμα και παρουσίασε διάφορα μέλη της Ομοσπονδίας. Ο καθηγητής Bernal και η Δρ. Bonet-Marry και ο Crowther

Μηνιαίος μέσ. όρος	Αυστρία	Βέλγιο	Βουλγαρ.	Τσεχολ.	Ιταλία
1937	152	462	16.8	342	1.095
1942	—	377	33.4	369	941
1946	248	520	36.4	464	1.279
1947	320	559	38.8	524	1.849

Ανεργία (μηνιαίως)

Σ' ολόκληρη την Ευρώπη είναι εμφανής η τάση προς απορρόφηση της ανεργίας σαν συνέπεια της ανάγκης ανοικοδόμησης των καταστροφών του πολέμου και παραγωγής έμπορευμάτων. Αντίθετη εικόνα παρουσιάζουν οι Ήνωμένες Πολιτείες όπου άρχισε να δημιουργείται κορεσμός της αγοράς και, κατά συνέπεια, μείωση της παραγωγής και της απασχόλησής, ενώ, συγχρόνως, αποστρατεύονται οι άνδρες του αμερικανικού στρατού.

ήταν παρόντες. Μελετάται μία σύμβαση μεταξύ της U.N.E.S.C.O. και της Π.Ο.Ε.Ε.

Οι συζητήσεις με την Παγκόσμια Συνομοσπονδία Εργατών συνεχίζονται ικανοποιητικά. Ζητήθηκαν οι σκέψεις των υπευθύνων των αντίστοιχων οργανώσεων Γάλλων επιστημόνων γιά τη συνεργασία με την Π.Ο.Ε.Ε.

Σε γράμμα που έστειλε στην «ΕΠ-ΑΝ» η «Επιτροπή αλληλογραφίας με το εξωτερικό» της Έταιρείας Αμερικανών Έπιστημόνων, που είναι μέλος της Π.Ο.Ε.Ε., αναγγέλει ότι θα την κρατεί εις το εξής ένημερη με δ.τι πληροφοριακό έντυπο υλικό εκδίδεται στην Αμερική τόσο από την Έταιρεία Αμερικανών Έπιστημόνων, όσο και από την Έταιρεία Έπιστημόνων γιά την ατομική εκπαίδευση.

Η «ΕΠ-ΑΝ» άπνηντησεν και του έστειλε μία σειρά από τις εκδόσεις της καθώς και μία σειρά του «Ανταίους».

ΑΤΟΜΙΚΟΣ, ΚΟΣΜΟΣ

Τόν Σεπτέμβριο κατατέθηκαν 5.500 νέες ανακαλύψεις στην Έπιτροπή Ατομικής Ένεργειας των Η.Π.Α. Από αυτές 2.800 κρίνονται άξιες γιά πατέντο. Πέντε καινούργια έλαφρά στοιχεία (Πλατίνα, Μολύβι, Θάλλιο, Βισμούθιο, Ταντάλιο) διασπάσθηκαν γιά πρώτη φορά. Βασική ανακάλυψη μιας νέας ατομικής ένεργειας που είναι δυνατόν ν' αναγάγει τους πηρυνικούς φυσικούς να ξαναγράψουν τα βιβλία τους.

Οι καθηγητές Nilly Samt και Robert Retherford εξετάζοντας με το ραντάρ τα μυστήρια του ηλεκτρονίου ανακάλυψαν κρυμμένη κοσμική ένεργεια. Βασική ανακάλυψη που επεκτείνει τόσο τις γνώσεις του ανθρώπου, όσο η θεωρία της σχετικότητας.

Αυτή η βασική ανακάλυψη μπορεί να σημαίνει ότι το ηλεκτρόνιο δίνει και άποροφά συνεχώς ακτινοβολία κι αυτό είναι ένα νέο επαναστατικό γεγονός.

Ύστερα από τα νέα αυτά πειράματα ο Dr Seaborg εκφράζει την γνώμη πως στο επόμενο βήμα μπορεί να είναι μηχανές που ν' αναπτύσσουν ισχυρή ένεργεια γιά την σύνθεση Ουδέτερονίων και Πρωτονίων και έτσι να δημιουργηθεί όλη από την ένεργεια. Ακριβώς το αντίθετο δηλαδή απ' ό,τι γίνεται στην ατομική βόμβα.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ

Στο 1 φύλλο του Β' χρόνου η «ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ» κάνει κριτική στα νέα οικονομικά μέτρα που πήρε η κυβέρνηση τελευταία και τελειώνει λέγοντας πως ο μόνος που θα βγει όφελιμένος είναι πάλι το μεγάλο κεφάλαιο.

Ο καθηγητής Α. Αγγελοπούλος γράφει γιά το πρόβλημα της οικονομικής ανασυγκροτήσεως της Ευρώπης, και τονίζει όρισμένους εξωτερικούς παράγοντες που επηρεάζουν τη λύση του. «Το πρόβλημα, γράφει, της ανασυγκροτήσεως είναι πρωτίστως πρόβλημα δημιουργίας ψυχολογικών προϋποθέσεων». Και κλείνοντας γράφει γιά την ανάγκη της οικονομικής συνεργασίας έξω από πολιτικούς ύπολογισμούς και εκφράζει την έλπίδα «ότι και την τελευταία στιγμή θα επικρατήσει η σύνεση, θα άφεθούν κατά μέρος οι άρνητικές πολιτικές συζητήσεις και οι άμοιβαίες δυσπιστίες και τα Ήν. Έθνη θα μπουν στο δρόμο της πραγματικής οικονομικής συνεργασίας. που θα εξασφαλίσει όχι μόνο την άνασυγκρότηση της Ευρώπης, αλλά και την ευημερία όλων των λαών της γης». Η πείρα έδειξε ωστόσο, πως όλες αυτές οι διαφωνίες και οι αντίθεσεις δεν είναι τόσο έξωτερικές και δεν μπορούν να λείψουν τόσο εύκολα.

Δημοσιεύεται και άρθρο του J. Benda γιά την τεχνική πρόοδο και την ήθική, που κλείνει έτσι: «Η τεχνική πρόοδος μπορεί να φέρε ήθική στους καλούς και ένταση της ανηθικότητας στους κακούς». Πολύ κοινά συμπεράσματα!

Ύστερα από διάφορα οικονομικά στοιχεία δίνει και την έρευνα του έλληνικού πληθυσμού από τους ξένους παρατηρητές των έκλογων και του δημοψηφίσματος και γράφει τοῦτα: «Είναι αλήθεια πως τ' άποτελέσματα στα όποια έφθασαν οι παρατηρητές στη συσχέτιση των πολιτικών δυνάμεων της χώρας μας κλόνισαν δικαίως την έμπιστοσύνην έπί το έργο τους. Διατηρούμε όμως την έντύπωση πως τ' άποτελέσματα που άφορούν τα πληθυσμιακά χαρακτηριστικά παρουσιάζονται με άρκετη αντικειμενικότητα, γιατί κατά κάποιο μεγάλο μέτρο είναι άπαλλαγμένα από την επίδραση της πολιτικής».

Ειδήσεις απ' όλο τον κόσμο και ζητήματα οικονομικά και κοινωνικά σαν το άγροτικό κίνημα της Βουλγαρίας και άλλα κάνουν το περιοδικό πλούσιο, μ' όλο που θα μπορούσε να παρουσιάζει μεγαλύτερη ένότητα.

Στη «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ» του Οκτώβρη (156) δημοσιεύεται η άνασκόπηση από τη δράση της βιομηχανικής παραγωγής σε ποσοστά σχετικά με την

προπολεμική. Εκεί φαίνεται πως οι περισσότερες βιομηχανίες είναι ακόμα χαμηλά. Μερικές ωστόσο πέρασαν (!) το προπολεμικό επίπεδο (1939).

Σε άρθρο ο κ. Σίνος δίνει μερικά στοιχεία σχετικά με την ύδρευση της Αθήνας από την Υλίκη και Παραλίμνη, που θα δώσουν συνολικό ποσό 450 εκατομ. κυβικά μέτρα. «Τα εκατομμύρια αυτά των κυβικών μέτρων, τα όποια έπί χιλιοτηρίδας χύνονται άνεκμετάλλευτα εις την θάλασσαν, επιδιώκει το ύδραγωγείον Υλίκης να καταστήσει παραγωγικά δια της άφθόνου ύδρευσεως της πρωτευούσης μας και της άρδεύσεως των πεδιάδων Αττικής και Βοιωτίας». 228.000 στρέμματα θα γίνουν ποτιστικά.

Ο κ. Ραυτόπουλος άπαντά σε μία κριτική που κάνει ο κ. Μπατσης στις γνώμες του γιά την ηλεκτροκίνηση της Έλλάδας μ' ένα άρθρο με τον τίτλο «Η ηλεκτρική ένεργειακή οικονομία και οι άριστοι συγγραφείς». Διαβάζοντάς το έχει κανείς την έντύπωση πως ο κ. Ρ. πάει να βγάλει από πάνω του τη «μομφή» που ύποθετεί πως του δίνει ο κ. Μπάτσης στο βιβλίο του γιά τη Βαρεία βιομηχανία στην Έλλάδα. Ο κ. Ρ. νομίζει πως ο κ. Μπ. του άποδίδει πως «άναγνωρίζει ότι μόνον ύπό το κομμουνιστικών καθεστώδ της Ρωσίας κατέστη δυνατή η όργάνωσις ύποδειγματικής όρθολογισμένου ηλεκτρικού έξοπλισμού». Ο κ. Ρ. τονίζει στο άρθρο του πως αν λέει πως έγινε τέτοιο πράγμα τοῦτο «όφείλεται εις άνογνωρίσιν της ικανότητος των ένεργειακών συμβούλων της Ρωσίας». Η στενοχώρια του συγγραφέα είναι φανερά γιά την παρεξήγηση που θα μπορούσε να δημιουργηθεί...

Το τελευταίο σκάνδαλο της άθροας εξαγωγής έθνικών κεφαλαίων στο έξωτερικό, όπου θα αξιοποιηθούν ξένες πηγές πλούτου και θα αξιοποιηθούν κάτω από ξένη σημαία—ως τώρα ή ξένη σημαία είχε ύψωθεί μόνο στα κατάρτια «έλληνικών» πλοίων των έθνικοφρόνων έφοπλιστών μας, τώρα ύψώνεται και πάνω στη στέγη «έλληνικών» βιομηχανιών—μας θυμίζει το σχόλιο αυτό του κ. Θ. Ραυτόπουλου γιά την «Βαρεία βιομηχανία» του κ. Α. Μπάτση.

Στο σχόλιο του έκτενο ο κ. Ραυτόπουλος, άπολογούμενος γιά την άφιέωση 10 όλόκληρων σελίδων του βιβλίου του (μετά πινάκων, διαγραμμάτων κλπ.) στην ύποδειγματική—όπως τη χαρακτηρίζει—όργάνωση της σοβιετικής ένεργειακής οικονομίας—έγραψε, ότι το ίδιο μπορούσε να γίνει και στην Άβρυσσινία, αν ο Νεγκους χρησιμοποιούσε μερικούς

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Τετρακόσιες χιλιάδες άμερικάνικες φάρμες πήραν ηλεκτρική ένεργεια από κεντρικούς σταθμούς μέσα στους τελευταίους 12 μήνες.

Ός τα σήμερα 60 οοο του συνολικού αριθμού άγροταύλεων, που φθάνει τις 3.574.641, χρησιμοποιεί την ηλεκτρική ένεργεια.

Το 1935 το ποσοστό ήταν 15 οοο. Το Υπουργείο Γεωργίας διέθεσε δάνεια 225.000.000 δολλ. γιά την ηλεκτροκίνηση. Τα δάνεια δίδονται στις όργανωμένες κοοπερατίβες. Χίλιες κοοπερατίβες χρηματοδοτούνται από την ύπηρεσία αυτή του ύπουργείου. Το 1947 τοποθετήθηκαν γραμμές διανομής μήκους 115.200 χι. Αυτό είναι το ξάπλωμα του ηλεκτρισμού στην Αμερικανική Άγροτική οικονομία. Τι λένουν οι δικοί μας ειδικοί, που παραμελούν βασικά το ξάπλωμα του ηλεκτρισμού στην άγροτική μας οικονομία;

Έδω οι ειδικοί της Αμερικανικής άποστολής, που άσχολούνται με το έλληνικό άρδευτικό πρόβλημα, βρήκαν τη μσαιωνική λύση: άρδευση από πηγάδια.

ΞΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ηλεκτρονία και ή έφαρμογή τους στη βιομηχανία και την έρευνα (Electronics and their application in Industry and Resaerch) Έκδ. Bernard Lovell (Pilot Press, 660 σελίδες) London.

Ένα έργο γραμμένο συνολικά από 14 ειδικούς Πανεπιστημιακούς και ειδικούς γιά τη βιομηχανία πάνω στις πονές έφαρμογές της φυσικής του Ηλεκτρονίου, που έπαιξαν μεγάλο όλοο κατά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, σαν μέσο άμυνας και επίθεσης.

Κάθε κεφάλαιο είναι άυτότελές και συμπληρωμένο και δίνει μέσα σε 10 έως 90 σελίδες μία πλήρη συγχρονισμένη άνασκόπηση ενός ειδικού θέματος. Ύστερα από το πρώτο κεφάλαιο φυσικής των ηλεκτρονίων ακολουθούν άρθρα έφαρμογής φωτοηλεκτρικών κυττάρων, τηλεόρασεως, ραντάρ, έφαρμογής έλέγχου μηχανισμών, έφαρμογών στην Ιατρική και τη φυσιολογία, στα κύματα πολύ ύψηλης συχνότητας, ύψηλη συχνότητα θέρμανσης, ηλεκτρονικό μικροσκόπιο κτλ.

Πέρα ως πέρα η άνασκόπηση είναι πλήρης, πρακτική και διευκρινίζεται με θαυμάσιες εικόνες με περισσότερα από 100 διαγράμματα και φωτογραφικές εικόνες).

(Από το Περιοδικό: The Scientific Worker. Vol. 2. No 5. Oct. 1947)

ικανούς τεχνικούς συμβούλους—όπως έγινε η σοβ. κυβερ-
νηση—αφθονα μέσα και... μερικές χιλιάδες δούλους.

Τότε είχαμε νομίζει ότι ο κ. Ρ. ήθελε να κάνει χιούμορ.
Τώρα όμως, ύστερα απ' την αποκάλυψη ότι η Άβησσυ-
νία περιλαμβάνεται στον κατάλογο των χωρών, που δέχον-
ται την ευλογία της εισαγωγής ελληνικών κεφαλαίων, θυ-
μηθήκαμε το σχόλιο του κ. Ρ., τις σχέσεις του με τους
«εθνοκάφρονες» βιομηχανικούς κύκλους, τις ικανότητές του
ως τεχνικού συμβούλου και άρχισαμε να πιστεύουμε, ότι
ίσως ο κ. Ρ. δεν ήθελε να κάνει χιούμορ στο σχόλιό του.
Μήπως ο κ. Ρ. είχε πραγματικά σκεφθεί—τότε που έγραφε—
να εφαρμόσει το «εθνικόν δίκτυον...» του, που είναι τόσο
κατάλληλο για οποιαδήποτε προσαρμογή και για όποιον
δήποτε απαιτήσεις (παλιές καταναλώσεις αυξημένες, βιο-
μηχανικές ανάγκες, ηλεκτρονικήσεις, βαρεία βιομηχανία,
γεωργικές ανάγκες κλπ.), μήπως—είπαμε—ο κ. Ρ. απέφασε
πραγματικά να το εφαρμόσει στην Άβησσυνία με τα ελληνικά
κεφάλαια, που εξάγουν στη χώρα του Νεγκούς οι ίδιοι εκεί-
νοι που θα έκαναν έδω το «έγγεγραμμο» του «εθνικού δι-
κτύου»; Και ποιοι θα ήτανε τότε πιά κατάλληλοι για την
εφαρμογή του από τους τεχνικούς συμβούλους, που το σχε-
δίασαν, που μόχθησαν για την εξασφάλιση του «εθνικού δι-
κτύου» και που θα είχαν την ικανότητα και να το εφαρμόσουν
με πολύ καλύτερα αποτελέσματα σε μια χώρα, που διαθέτει
πολύ περισσότερους δούλους παρά η Ελλάδα;

Ο κ. Γιωργικόπουλος στο άρθρο του για την επέ-
κταση της ελληνικής βιομηχανίας το κλείνει μ'αυτά τα λό-
για: «Ο πρὸς τὴν οἰκονομικὴν φύσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ οὐχὶ τε-
λειῶς προσιδιάζων κλάδος τῆς βιομηχανίας ἐν γένει δια-
φέρει ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως οὐσιωδῶς ἀπὸ τὴν γεωρ-
γίαν καὶ τὸ ἐμπόριον». Αὐτὰ τὰ δύο, φαίνεται, «προσι-
διάζουν τελειῶς εἰς τὴν φύσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ». Θέτει ἄ-
κόμα καὶ μερικά ἐρωτήματα σχετικά με τὴς βιομηχανίες
πὺ πρέπει νὰ ἰδρυθοῦν ἢ ὄχι, μὴ καὶ ὑπάρχει κίνδυνος
γιὰ τὰ... κεφάλαια καὶ τὰ κέρδη μπορεῖ νὰ νῆαι ἀμφίβολα!
Ἀκόμα δημοσιεύονται ἐνδιαφέροντες ἐντυπώσεις τοῦ
Δ. Μυλωνά ἀπὸ τὴν ἔκθεση τῆς Σμύρνης.

Στο φύλλο τοῦ Νοέμβρη (157) συνεχίζει καὶ τελειώ-
νει ο κ. Σίνο ς με τὰ οἰκονομικά ὀφελήματα τοῦ ὑδραγω-
γείου Ὑλίκης. Τὸ ζήτημα εἶναι ἀκόμα στὴν προμελέτη
καὶ φαίνεται πὺς ὑπάρχουν διαφορὰ συμφέροντα στὴ μέση.

Ο κ. Βάλλη νδ ς μιλάει σὲ ἄρθρο γιὰ τὴν ἀνασυ-
κράτηση τῶν λιγνιτωρυχείων καὶ γράφει στὴν ἀρχὴ: «Ἀς
στρέψωμεν τὰ βλέμματά μας εἰς τὴν φθισιδῶσαν παραγω-
γὴν πρῶτων ὕλων... καὶ ἄς ἐντείνωμεν τὰς δυνάμεις μας...».
Μιλάει γιὰ τὰ ἀποθέματα, τὴς ἀνάγκες τοῦ τόπου, τὸν
ἐξευγενισμό καὶ στὸ τέλος ζητάει νὰ ἰδρυθεῖ Ὁργανισμὸς
Παραγωγῆς τῆς Μεταλλευτικῆς Βιομηχανίας, πὺ θὰ κα-
τασκευαστεῖ μετὰ τὴς ζητήματα. Δὲν ἐξετάζει ὅμως γιὰτὶ δὲν ἔγινε
τίποτα ἀκόμα ἀπ' ὅσα προτείνανε πολλοὶ ἐδῶ καὶ πάρα
πολλὰ χρόνια. Τὶ ἐμποδίζει γι' αὐτό;

Ἐχει ἄρθρα ἀκόμα γιὰ τὴς βιομηχανίες στὴν Ἀγγλίαν, τὸ
Ἰράν, τὴν Ἰταλίαν καὶ τὴν Ἀμερική, τὴ χώρα τῆς ἰδιωτικῆς
πρωτοβουλίας, ὅπου οἱ συνθήκες συνεργασίας ἐργοδότη
καὶ ἐργάτη ἀποτελοῦν παρήγορο φαινόμενο μ' ἕνα ὄργανο
νισμὸ «Συμφιλίωσης» πὺ ἐμποδίζει τὴν παρέμβαση τῆς
κρατικῆς γραφειοκρατίας. Νὰ λοιπὸν ἡ λύση τοῦ προ-
βλήματος!

Ο «Αἶον τοῦ Ἀτομοῦ» τοῦ Σεπτέμβρη (ἀρ. 5) μαζί
με ἄλλα ἐνδιαφέροντα δημοσιεύει ἄρθρο τοῦ καθηγητῆ κ.
Χ. νδ ς ο «Σωμάτια καὶ κύματα» ὅπου κοντὰ στὸ ἐκλά-
κυσμένο περιεχόμενο ἀναπτύσσονται μερικές περιέργες—
ρασιονιστικές ἀντιλήψεις. Μαθαίνουμε, νὰ πούμε, πὺς τὸ
ἀποσυνιδετὸ αἶθμα νὰ νομίζουμε πὺς ἡ ἐρμηνεία πὺ
δίνουμε γιὰ τὰ φαινόμενα τοῦ κόσμου ἔχει ἄσειστα θε-
μέλια, ὅταν τὴς φυσικῆς μας θεωρίας μποροῦμε νὰ τὴς
στηρίζουμε σ' ἕνα αὐτονόητο μοντέλλο, αὐτὸ σχετίζεται
ἴσως μετὰ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τῶν φυλῶν, πὺ στὴν ἀρχαι-
ότητα ὁ κύριος τύπος τῶν ἦταν ἡ Ἑλληνική... καὶ πα-
ρακάτω γράφει: «Τὴν ἀδυναμία νὰ ἐκφράσουμε σήμε-
ρὰ, καὶ τὸ ἴδιο πρῶμα νὰ τὸ παρουσιάσουμε ἄλλοτε σὰν
βλῆμα καὶ ἄλλοτε σὰν κύμα» γυρᾶ βέβαιον ρητορικὰ νὰ τὴν
ἐξηγήσει ὁ κ. καθηγητῆς μετὰ διαφορὰ καὶ στὸ τέλος βρί-
σκει πὺς βολικά νὰ τὸ βάλει καὶ αὐτὸ μέσα στὴν ἰδιοσυγ-

κρασία τοῦ Σημίτη, πὺ εἶναι «κατ' ἐξοχὴν ἄνθρωπος τοῦ
ἀφρημένου λογισμοῦ». Στὸ τέλος βρίσκει πὺς ἡ κυματο-
μηχανικὴ καὶ ἡ κβαντομηχανικὴ «ἔχουν ἐβραϊκὴ γραμμὴ,
ἐσχεδιάσθησαν ὅμως καὶ συμπληρώθηκαν ἀπὸ ἀνθρώπους
πὺ δὲν ἦταν ἐβραῖοι». Δὲν λέει ἂν ἦταν, νὰ πούμε, ἄριοι.

Στὸ φύλλο 9 τοῦ Νοέμβρη δημοσιεύεται ἄρθρο τοῦ
γνωστοῦ Heisenberg, ὅπου γίνεται λόγος γιὰ τὴς προσπά-
θειες τῆς ἐπιστῆμης νὰ μπορέσει νὰ μεταχειριστεῖ τὴν
ἐνέργεια τῆς διάσπασης τοῦ ἀτόμου στὴν πολεμικὴ προ-
σπάθεια τῆς χιτλερικῆς Γερμανίας. Ἡ ἀμερικανικὴ ἐπι-
στῆμη ἐδῶ, ἔβαλε κάτω τὴ γερμανικὴ, καὶ αὐτὸ, λέει, ἔγινε
γιατὶ οἱ γερμανοὶ ἐπιστήμονες δὲν τολμοῦσαν νὰ ζητή-
σουν μεγάλη προθεσμία γιὰ νὰ κάνουν τὴ βόμβα! Ἐδῶ
βλέπει κανεὶς ἀλήθεια πὺς οἱ ἐπιστήμονες ἐργάζονται
ἐξῶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ. Αὐτὸ τὸ ἐξηγεῖ καὶ τὸ ἄρθρο τοῦ
Friedwald «ἐπιστῆμη καὶ πόλεμος» ὅπου λέει πὺς «οἱ ἀ-
νάγκες τοῦ πολέμου ὑπῆρξαν πάντοτε ἕνας ἀπὸ τοὺς
κυριότερους σκοποὺς πὺ κρούουν οἱ ἐπιστημονικὲς με-
λέτες» καὶ ἐξετάζει ὕστερα τὴς διαφορῆς ἐποχῆς μετὰ
ἀντίστοιχα μέσα τὰ πολεμικά.

Ἀκόμα ἄρθρο ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Παπασταματίου
γιὰ τὴ γεωχημεία τοῦ Οὐράνιου, πὺ ἀπόκτησε μεγάλη
σημασία.

Στὰ «ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» τοῦ Σεπτέμβρη (279) δη-
μοσιεύεται εἰσήγηση γιὰ τὴν Ἀλιεία καὶ Σπογγαλιεία
τοῦ Χρ. Σεργιάνη στὴν Ἐπιτροπὴ τῆς βιομηχανικῆς
παραγωγῆς καὶ μεταλλευτικοῦ πλούτου εἰδικὰ γιὰ τὰ κε-
φάλαια. Ἐτοι μαθαίνουμε πὺς ἡ ἀξία τῆς ἀλιευτικῆς πα-
ραγωγῆς εἶναι 450.000.000 δρχ. (προπολεμικῆς), ἀξία πα-
γίου κεφαλαίου ἀλιείας 250.000.000 δρχ., ὕλικων κατα-
ναλισκομένων ἐτησίως 80.000.000, ἡμερομισθίων ἐργατῶν
ἀλιείων 295.000.000. Ἡ παραγωγή εἶναι 25.000 τόννοι ψά-
ρια καὶ εισαγωγή ἀπ' ἐξῶ 15.000 τόννοι.

Εἰσήγηση ἐπίσης τοῦ κ. Σεργιάνη γιὰ τὴν ἀλιευ-
τικὴ βιομηχανία τῆς Ἑλλάδας. Ἀπ' αὐτὴ μαθαίνουμε πὺς
«τὸ σύνολο τῶν κατασκευασθειῶν ποσότητῶν ἀλιπύστων
ἀνέρχεται τὸ 1939 εἰς 1967 τόννους, τὸ 1940 εἰς 2447 τ.
καὶ τὸ 1941 εἰς 1374 τόννους» ἀπὸ ἀναγνωρισμένους βιο-
μηχανίες μονάχα. Ἡ παραγωγή σὲ κονσέρβες «οὔτε ση-
μαντικὴ ὑπῆρξε μέχρι τοῦδε οὔτε σταθερά».

Εἶναι χαρακτηριστικὸ πὺς στὴ συζήτηση ἔγινε τούτῃ
ἡ ἐρώτηση: «Ἐάν δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν νὰ βελτιώ-
σωμεν ἀξιολογῶς τὴν ἀλιείαν διὰ τῆς παρακωρήσεως
προνομίων ἀλιείας εἰς ξένους εἰδικούς καὶ ἐπιχειρήσεις
διαθετούσας πείραν, ἀλιευτικὸν στόλον, ἐργαλεία, εἰδι-
κευμένον προσωπικὸν καὶ ἐπαρκὴ κεφάλαια». Αὐτὸ δει-
χνει πραγματικὰ τὸ «ἐπιχειρηματικὸν δαιμόνιον τοῦ Ἑλλη-
νος». Ἐνῶ ἀπὸ τὴς εἰσηγήσεις τῶν εἰδικῶν θὰ ἔπρεπε νὰ
δοῦμε τὴς ἐλλείψεις γιὰ νὰ ὀργανώσουμε καλὰ καὶ ὅπως
χρειάζεται τὴν ἀλιεία.

Κατὰ ἄλλο ἀκόμα προκύπτει. Πὺς τὰ στοιχεῖα πὺ δί-
νει ἡ στατιστικὴ ὑπηρεσία, ἡ ἐπίσημη, δὲν εἶναι καὶ τὰ
σωστά, γι' αὐτὸ χρειάζεται νὰ καταφύγει ὁ μελετητῆς
σὲ... ἰδιωτικὲς στατιστικῆς. Εἶναι καὶ αὐτὸ χαρακτηριστι-
κὸ γιὰ τὸ σημεῖο τῆς κρατικῆς ὀργάνωσής μας.

Στὸ τέλος (σελ. 37) δημοσιεύονται τὰ πορίσματα τῆς
ἐπιτροπῆς, ὅπου δὲν ξεχνᾶ νὰ τονίσει πὺς ἡ πρόοδος (II)
στὴν ἀλιεία ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος «εἰς τὴν ἰδιωτι-
κὴν πρωτοβουλίαν» καὶ γίνονται προτάσεις γιὰ τὰ μέτρα
πὺ θὰ ἐξασφαλίσουν τὴ βελτίωση τῆς ἀλιείας μετὰ ἐπέκ-
τασή τῆς καὶ στὸν Ἀτλαντικόν.

Ἀπὸ τὸν καιρὸ πὺ ἡ Ἀμερικὴ ἀνέλαβε νὰ προστα-
τέψει μαζί μετὰ ὁλόκληρο τὸ «Δυτικὸν κόσμον» καὶ τὸν πολι-
τισμὸ τοῦ καὶ τὴν Ἑλλάδα, πολλοὶ «κάνουν προσπάθειαν
νὰ βροῦν τὴ σχέση πὺ ἔχει καθεὶ ἐκδὴλωση ἀμερικανικὴ
μετὰ... Ἑλληνικὸν Πνεῦμα», ἐνῶ προτιήτερα ὅλες αὐτὲς
τὴς ἐκδηλώσεις τὴς εἰρωνεύονταν ὅλοι οἱ Εὐρωπαῖοι. Στὸ
ἄρθρο τοῦ κ. Ι. Σπανίδη, «Ἀμερικανικὴ Ἀρχιτεκτονικὴ
καὶ Ἑλληνικὸν Πνεῦμα», γραμμένο μετὰ βάση τὸ βιβλίον
τοῦ Th. Tallmadge, διαβάζουμε μαζί μετὰ ἱστορικὴ ἀνα-
σκόπηση τῆς ἀρχιτεκτονικῆς στίς Ε.Π.Α. καὶ τοῦτο: «Ὁ
λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ νεαρὰ ἀμερικανικὴ δημοκρατία
ὑπεδέχθη τὴν ἑλληνικὴν ἀναβίωσιν μετὰ τὸσον ἀνεξήγητον
(sic) ἐνθουσιασμόν, δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἴσως μόνον εἰς

τὴν ὁμοιότητα τῆς σκέψεως τῶν δύο λαῶν» καὶ στὴν ἀρχὴ
τοῦ ἄρθρου, τοῦτο: «Αἱ γενικότητες ἀποκτοῦν ἰδιαίτερον
ἐνδιαφέρον διὰ τὸν Ἑλληνα τεχνικόν, ὅταν θὰ προσέβλε-
πεν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας. Τὸ πρᾶγμα εἶναι αὐτο-
νόητον, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ὁμοιότης τῶν δύο λαῶν εἰς
τὴν ἀγάπην τῶν πρὸς τὴν πρωτοτυπίαν καὶ τὴν ἐλευθε-
ρίαν τῆς σκέψεως... καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐδιδάξαμεν, θὰ μᾶς
διδάξουν καὶ αὐτοί, δίδοντες εἰς ἡμᾶς ὡς παράδειγμα τὸ
ἀποτέλεσμα τῆς προόδου τῶν...».

Στὴν «ΤΕΧΝΙΚΗ» τοῦ Αὐγούστου (ἀριθ. 52—53) ὁ κ.
Μάνος μιλάει γιὰ τὴν ἀνασυγκρότηση τοῦ Ὁργανισμοῦ
ἀνασυγκροτήσεως καὶ μαζί μετὰ τὴς προτάσεις πὺ δὲν ἔ-
χουν καὶ τόσο μεγάλη σημασία λέει πὺς ἐνῶ στὴ Γαλλίαν
καὶ τὴ Γιουγκοσλαβίαν ἔγινε σωστὴ δουλειά, ἐδῶ στὴν
Ἑλλάδα τὸ τεράστιον αὐτὸ ἔργον ἀνετέθη εἰς πρόσωπα
ἐχοντα βεβαίως ἐξαιρετικὴν φήμην ὡς ἐπιστήμονες εἰς τὸν
ἐπαγγελματικὸν τῶν κλάδων, ἀλλ' οὐδεμίαν προεργασίαν,
ἡ ὁποία θὰ τοὺς ἐβοήθει εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ προ-
βλήματος ἐν τῷ συνόλῳ... καὶ στὸ τέλος προτείνει κά-
πως μπερδεμένα πράγματα.

Στὸ ἴδιο φύλλο δημοσιεύεται ἡ διάλεξη τοῦ κ. Μπερ-
νάρη, πὺ ἔγινε σὲ μιὰ σειρά πὺ ὀργάνωσε τὸ περα-
σμένο καλοκαίρι τὸ Ἑλληνοαμερικανικὸ Ἐπιμελητήριον
μετὰ τὴν προοπτικὴ τῆς Ἀμερικανικῆς βοήθειας. Ἡ διάλε-
ξη βγήκε καὶ σὲ βιβλίον. Ὁ ὁμιλητῆς ἔχει τὴ γνώμη πὺς
«ἡ ἐμφάνισις τοῦ κράτους ὡς ἀσφαλιστοῦ τῆς βιομηχα-
νίας κατὰ πάσης ὑποκαταναλώσεως θὰ μεταβάλλῃ ἄρδην
τὴν ψυχολογίαν τῶν ἐπιχειρηματιῶν, οἱ ὅποιοι σήμερον
δικαίως τρέμουν μὴ πὺς τοὺς κάμψουν οἱ ὑψηλοὶ τόκοι
καὶ διάφοροι ἄλλοι παράγοντες». Δὲν ξέρουμε ἂν ὁ κ. Μπ.
καταφέρναι νὰ εφαρμόσει τώρα τὴς ἀπόψεις τοῦ καὶ νὰ
ἀλλάξει τὴν ψυχολογίαν μετὰ μέτρα αὐτά.

Στὸ φύλλο τοῦ Σεπτέμβρη (54—55) δημοσιεύεται μαζί
μετὰ διαφορὰ ἄλλα πὺ ἔχουν λιγότερο ἐνδιαφέρον ἢ 2η
διάλεξη τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Ἐπιμελητηρίου τοῦ κ.
Χωροφᾶ γιὰ τὴν ἀξιοποίηση ὑδάτων καὶ ἐδάφους. Ὁ
ὁμιλητῆς μιλάει γιὰ τὰ ἐδαφοῦδατικά ἔργα καὶ τὰ ὀφελή-
ματα πὺ θάχει ὁ τόπος ἀπ' αὐτά.

Ἡ «ΙΑΤΡΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΠΡΑΞΙΣ» εἶνε καινούρ-
γιο περιοδικὸ πὺ ἐξετάζει τὰ τρέχοντα προβλήματα.

Στὸ 3 φύλλο τοῦ Ὀκτωβρίου ἔχει μιὰ γενικὴ κατατό-
πιση γιὰ τὴ χολέρα, τὸ θέμα τῆς ἡμέρας, μετὰ πρακτικῆς
γνώσεως γιὰ τὴ μετάδοσιν τῆς. Τονίζει πὺς «ὁ κίνδυνος
μεταδόσεως τῆς νόσου καὶ παρ' ἡμῶν παραμένει πάντοτε»
καὶ παρακάτω «οὐδεὶς ἔχει νὰ μεμφθῇ τὰς ὑγειονομικὰς
ὑπηρεσίας, ἐάν διαπιστωθοῦν κρούσματα «εἰσαχθέντα» ἐκ
τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐφόσον οὐδεὶς ἔλεγχος τῶν μικροβιοφο-
ρῶν ἐνεργεῖται» καὶ ἄλλα πολλά ἐνδιαφέροντα ἄρθρα
μετὰ εἰδήσεις σχετικῆς μετὰ τὴν κίνηση σ' ὅλο τὸν κόσμον.

Στὸ 4 φύλλο τοῦ Νοέμβρη μαζί μετὰ ἄρθρα πάλι γιὰ
τὴ γρίπη, τοὺς ἐξανθηματικούς καὶ ἄλλα, δημοσιεύει
πάλι γιὰ τὴ χολέρα, μετὰ τονισμένη τὴ φράση «ὁ κίνδυνος
δὲ ἡμᾶς δὲν παρήλθεν».

Θὰ εἶχε μεγάλαν σημασίαν ἂν τὸ ἐνδιαφέρον αὐτὸ
φύλλο καταγινόνταν καὶ μετὰ θεωρητικὴ τοποθέτηση τῶν
ιατρικῶν ζητημάτων στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, ὅπου ὀρισμέ-
νοι κύκλοι πάντε νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴς ἀναζητήσεις τῆς
ἐπιστῆμης καὶ τὴς φαινομενικῆς τῆς ἀδυναμίας.

Ἡ «ΠΑΙΔΕΙΑ» τοῦ Νοέμβρη (14) ἀσχολεῖται μετὰ τὴν Πα-
νεπιστημιακὴ Παιδείαν. Μιλάει γιὰ τὰ χάλια τῆς καὶ τονίζει
τὴν εὐθύνη πὺ ἔχουν οἱ καθηγητῆς τοῦ γι' αὐτό: «Πὺς ὅμως
ἀντέδρασαν καὶ ἀντιδρῶν οἱ Πανεπιστημιακοὶ Σχολεῖς γιὰ
νὰ ματαιώσουν τὴν ἐπέμβαση;» Καὶ κάνει λόγο γιὰ διάφορα
γεγονότα πὺ δείχνουν πὺς οἱ κύριοι καθηγητῆς δὲ νιάζον-
ται παραπάνω ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ τους καὶ τὰ προσωπικά τους
συμφέροντα. Ἡ διεύθυνση τῆς «Παιδείας» ἀποφεύγει νὰ
τοὺς πεῖ ὅλα ὅσα γίνονται καὶ σχετικὰ μετὰ τὴν τελευταία
«ἐξουσίαν» καὶ σχετικὰ μετὰ ἄλλα περιστατικά πὺ δείχνουν
σὲ πόσο χαμηλὸ ἐπίπεδο στέκουν οἱ «πνευματικοὶ ἡγέτες».
Ὅποτε τονίζει τὴν εὐθύνη πὺ ἔχει καὶ ἡ Πολιτεία γιὰτὶ κα-
ταντάει ἔτσι τὰ ἴδρυματα, γιὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ σκοποὺς
ὁλότελα διαφορετικούς ἀπὸ τοὺς πὺ λένε πὺς ἔχουν τὰ

ἀνώτερη ἐκπαιδευτήρια καὶ πὺς τονίζει στὴν ἀρχὴ τοῦ ἄρ-
θρου καὶ ἡ «Παίδεια».

Ὁ κ. Δελμούζος σὲ ἄρθρο τοῦ «Ὁ Φῶτης Φωτιάδης καὶ
τὸ γλωσσολογικὸν πρόβλημα», συνεχίζει τὴς σκέψεις τοῦ
σχετικὰ μετὰ τὴν καθαρηνιστικὴν μόρφωση τοῦ παιδιοῦ.
Δείχνει ὅλες τὴς συνέπειες πὺ ἔχει ἡ ἀριστία, ἡ ἀνακρίβεια,
ἡ ψευτιά, ὅπως κυρίως γινόνταν τότε. Ὡστόσο ἡ σημερινὴ
κατάσταση—λέει—ἔχει πολλὰς ὁμοιότητες μετὰ τὴν κατάσταση
τῆς ἐποχῆς τοῦ Φωτιάδου. Ὁ κ. Δ. πιστεύει σὲ Δημοτικισμό
ὅπως τὸν ἔφερε τὴν ἐποχὴ πὺ πρωτοφανερῶθηκε, κουρά-
στηκε νὰ τὸν παρακολουθῇ καὶ νὰ δει πόσο μεγάλο ἔγινε
τὸ περιεχόμενον τοῦ καὶ πόσο πὺς βαθεῖα ὀρίζετο μέσα στὴν πα-
ράδοση τοῦ ἔθνους καὶ πόσο ἔξοιανται ἀπὸ τοὺς πόθους τοῦ.

Ὁ κ. Παπανοῦτσος συνεχίζει τὸ «Παιδαγωγικὸ
ἦθος» καὶ μιλάει γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Πεισταλδοῦ πὺς πι-
στεύει πὺς ὁ Θεὸς ὑπάρχει μέσα σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους
καὶ γιὰ τὸν «ἐρωτα» τοῦ Πλάτωνα πὺς εἶναι ἀριστοκρατι-
κὸς μετὰ τὸν «παιδαγωγικὸν ἐρωτα», πὺς εἶχε βάση τὴ δουλο-
χρητικὴ κοινωνία. Ὁ κ. Π. βγάζει τὸ συμπέρασμα πὺς ἡ
παιδαγωγικὴ ἀγάπη εἶναι πὺς πλατεῖα. Τὴν ἐμπνέει καὶ τὴ
στηρίζει ὁ χριστιανικὸς κοινωνικὸς ἰδεαλισμός.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

UNRRA : Εἰσηγήσεις ἐπὶ τῆς ἀξιοποιήσεως πλουτοπαραγωγι-
κῶν πόρων τῆς Ἑλλάδος.

Τεύχος Α'. I. Ὑδατικὴ καὶ ἐνεργειακὴ οἰκονομία.

Τεύχος Β'. II. Μεταλλουργία. III. Ἀνὸργανος χημικὴ βιο-
μηχανία.

Τεύχος Γ'. IV. Ὁργανικὴ χημικὴ βιομηχανία, V. Βιομη-
χανία ἐπεξεργασίας μετάλλων καὶ δομικῶν ὕλων. VI. Βιομηχα-
νία εἰδῶν διατροφῆς καὶ γύχους. Ἀθήνα, Μᾶς 1947. Πολυ-
γραφημένα σὲ περιορισμένο ἀριθμὸ ἀντίτυπα.

Δ. Μπάτσος : Ἡ βαρεῖα βιομηχανία στὴν Ἑλλάδα. Ἀθήνα
1947 μετὰ πρόλογο τοῦ καθηγητῆ Ν. Κιτοῖκη. «Βιβλιοθήκη Ἐ-
πιστήμης». Ἀνοικοδόμησις ἀριθ. 2, σελ. 8, σελ. 512 καὶ 50 πί-
νακες ἐξῶ ἀπὸ τὸ κείμενον.

Μέρος Α'. Ἡ ἀξιοποίηση τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων.

Β'. Τὸ οἰκονομικὸν σχέδιον γιὰ τὴν ἐκβιομηχανίση.

Γ'. Ἐκβιομηχανίση καὶ βιοσιμότητα.

Α. Μπερνάρη : Διερευνήσεις ἑλληνικῆς διαστροφῆς καὶ
δυσχετητικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς, Ἀθήνα 1947, σελ. 180.

Ὁμάδος Ἐπιστημόνων : Ἡ ἐπιβίωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.
Εἰσηγήσεις εἰς τὸν ὀργανισμὸν ἀνασυγκροτήσεως. Ἐκδ. Ὑπ.
Ἀνοικοδ. ἀρ. 32, σελ. 320, Ἀθήνα, 1947.

Χρ. Ἀγαλλόπουλος : Ἡ τεχνικὴ τῶν ἐννομοποιήσεων, σελ. 8,
σελ. 32, Ἀθήνα Ἀργ. Παπαζήσης, 1947.

Α. Ἀναστασοπούλου : Ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας,
Ἀθήνα, 1947, 1840—1940, σελ. 17,5 X 25, Τόμ. Α', σελ. 538,
Β' σελ. 568, Γ' σελ. 594.

Ν. Κιτοῖκη : Ἡ φιλοσοφία τῆς νεώτερης φυσικῆς. (Βιβλιο-
θήκη Ἐπιστήμης—Ἀνοικοδόμησις). Ἀργ. Παπαζήσης, σελ. 90,
Ἀθήνα, 1947.

Θ. Κουγιουμτζέλη : Πυρηνικὴ Φυσικὴ, σ. 190, Ἀθήνα 1947.

Φ. Σκούρα, Α. Χατζηδήμου, Α. Καλούτσι, Γ. Παπαδημη-
τρίου : Ἡ ψυχολογία τῆς πείνης, τοῦ φόβου καὶ τοῦ ἄγχους.
σ. 8, σελ. 376, Ἀθήνα, 1947.

Κ. Δήμησος : Χολέρα. Ἑκδοτικὴ ἐκδοσις Περιοδικοῦ
«Ἱατρικὴ, Ἐπιστήμη—Πράξις 1, σελ. 16, σελ. 32, Ἀθήνα, 1947.

Κλεωνύμου Στυλιανίδου : Ἀνασκοπήσεις καὶ ἀνασκευαί. Α'.
τῆς οὐτοπίας περὶ Ὑλίκης τῶν κ.κ. Α. Σίνου καθηγητοῦ καὶ Θ.
Ραντοπούλου ὁρηγητοῦ. Β'. περὶ βαρεῖαν βιομηχανίαν ἐν τῇ
ἀξιοποιήσει παραγωγικῶν πόρων Ἑλλάδος κατὰ κ. Α. Μπάτσον
καὶ Ἐπιστήμης UNRRA (quo vadis domine) Ἀθήνα 1948,
σ. 8, σελ. 32.

Διευθύνει τὸν σύντακτον τὸ ἄρθρον 6 § 1 τοῦ Α. Ν. 1092/1938

Ἐκδότης—Διευθύνων : Διμήτ. Μπάτσος, Βασιλεῖος Ἡρακλείου 12—Ἀθήνα.
Προϊστάμενος Τυπογραφείου : Β. Κωνσταντινίδης, Προόδου 21—Πειραιᾶς

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ Α ΚΑΙ Β ΤΟΜΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Α

- Α. ΑΛ.: Καταβολές της Τραπεζής 'Ελλάδος πρὸς τὰ Ἀγγλικά στρατεύματα Β 210
> > «Tennessee Valley Authority» Β 230
ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΓΓ.: Βάσεις καὶ σκοποὶ τοῦ σχεδίου παραγωγικῆς ἐργασίας Α 71
> > Οἱ κεντρικὲς ἀρχὲς γιὰ ἓνα μεταβατικὸ οἰκονομικὸ πρόγραμμα Α 295
ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ Δ.: Ἐσωτερικὴ ὀργάνωση τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων Α 128, 149
ΑΓΓΕΛΟΥ Γ.: Φορολογικὴ πολιτικὴ ἢ δημοσιονομικὴ ἀλληλεγγύη Α 114
> > Ἡ Δημοσιονομικὴ Ἀλληλεγγύη συνεχίζεται Α 267
> > Ἀνασκόπηση τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας τὸ 1945 Α 355
> > Συμφωνία οἰκονομικῆς ὑποδούλωσης καὶ ἐξαρτήσεως τῶν ἐργαζομένων Α 361
> > Προϋπολογισμὸς γιὰ τὴν ἀνασυγκρότηση τοῦ Κεφαλαίου καὶ τῆς κερδοσκοπικῆς ἐλιγάρχειας Α 482
ΑΜΠΑΤΖΗ ΑΛ.: Ἡ Ἀνοικοδόμησις καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἐργασίας Α 146, 179
> > Ψευδοσταθεροποίηση καὶ κρυφοπληθωρισμὸς Β 92
> > Οἰκονομολογικὴ δοριστολογία (Διένεξη Διομήδη—Βαρβαρέσσου) Β 203
> > Διαπιστώσεις καὶ συμπεράσματα Β 247
ΑΝΑΝΙΑΔΗ Κ.: Ἡ ἀλιευτικὴ μεταρρύθμιση καὶ ἡ βελτίωση τῆς ἰχθυοτροφίας μας Α 247, 270
> > Ἡ ἐλίεα τῆς Μακεδονίας καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἐκμετάλλευσης τῶν κλειστῶν τῆς ὑδάτων Α 453, 493
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ Μ.: Γιὰ ἓνα δίκτυο λαϊκῆς ραδιοφωνίας στὴν Ἑλλάδα Β 96, 138

Β

- Β. Α.: «Β. Τσιρίμπα. Τὸ πρόβλημα τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως κ.λ.π.» Α 478
> > «Μιχαηλίδου. Διδακτικὲς ὁδηγίαι καὶ σχέδια διδασκαλιῶν» Β 38
ΒΑΡΓΚΑ Ε.: Ἡ πορεία τοῦ οἰκονομικοῦ κύκλου μετὰ τὸν πόλεμο Α 344
ΒΑΡΒΑΡΕΣΣΟΥ Κ.: Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Μέρμπεν Β 165, 203
BERNAL J. D.: Ὁργανώσεις ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν Β 216
ΒΙΔΑΛΗ Κ.: Ἡ λίρα δὲν εἶναι ἐμπόρευμα Α 492
> > Οἰκονομικὸς τοχοδωκιτισμὸς Β 32
ΒΡ. Κ.: Παραγωγικὴ δραστηριότητα, Ἐμπόριο, Νόμισμα Β 287—
> > Προϋπολογισμὸς Β 288—Ρυθμιστικὴ παρέμβαση Β 291
ΒΡΑΝΑ Κ.: Ἡ κρίσις τοῦ ἐξωτ. ἐμπορίου Β 279
BRUNAT J.: Τὸ δίχρονο πλάνο στὴν Τσεχοσλοβακίαν Β 172

Γ

- Γ. Γ.: Διεθνὴς ὀργανισμὸς ὑγείας Β 153
ΓΑΛΑΝΗ Α.: Ἡ ἐπίτευξις τῆς Σοβιετικῆς Ἀκαδημίας Α 87
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ Θ.: Τὰ σημερινὰ προβλήματα τῆς Ἀγροτικῆς Οἰκονομίας Α 364, 424, 466
> > Τὸ νομοσχέδιον «Περὶ ἀναδιανομῆς τῆς γῆς» Β 89
ΓΡΑΝΙΤΗ Π.: Τὸ πρόγραμμα τῆς Ἐθνικοποιήσεως στὴ Γαλλίαν Α 15
> > Ἡ κατάρρευσις τῆς σταθεροποιήσεως Α 56

Δ

- Δ.: Τὰ διαθέσιμα τῆς Τραπεζῆς Ἑλλάδος τοῦ 1946 Β 179
> > Τὰ μεροκάματα καὶ οἱ μισθοὶ Β 181
ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ Ι.: Ἀνοικοδόμησις Α 13
> > Ἡ προσωρινὴ Συγκρότηση Στέγας Α 47
> > Χωροδομία καὶ οἰκισμὸς Α 329
> > «Ἀλ. Λοῦζου. Ὁ ἡλιασμός εἰς τὴν Ἀρχιτ. καὶ Πολεοδομίαν» Β 149
ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ Κ.: Σκέψεις γιὰ τὴν παιδείαν Α 121
ΔΗΜΑΚΗ Κ.: Τὸ πρόβλημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ κώδικα Α 323, 376, 420
ΔΗΜΗΣΣΑ Κ.: Τὰ ὑγειονομικὰ μας προβλήματα Β 189
DUCHEMIN PH.: Ἡ ὑδροηλεκτρικὴ παραγωγή στὴ Γαλλίαν Α 354

Ε

- Ε. Π.: Οἱ ἐργασίαι τῆς ΕΠ—ΑΝ Α 320
«ΕΠΙΣΤΗΜΗ—ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ»: Τὰ πρακτικὰ τῆς ἔδρουσής τῆς Α 182
> > Διακήρυξις Α 261
> > Ἀνακοινώσεις γιὰ τὴν ἐπανορθώσεις καὶ τὸν ἀστικό κώδικα Α 437
> > Γιὰ ἓνα Πανελλαδ. συνέδριο ἐπιστημόνων Α 481
> > (Ἐκπαιδευτικὸς τομέας). Τὸ σχολικὸ βιβλίο Α 489 Β 29
> > Γιὰ τὴν ἀγροτικὴν στέγασιν Α 514
> > Ἀ' Γενικὴ συνέλευσις Β 42
> > Γιὰ τὴν μόρφωση διδασκ. προσωπικοῦ Β 133
> > Ἐπόμνημα πρὸς τὸν κ. Πόρτερ Β 162
> > (Γ' γειτονικὸς τομέας) Ἡ προστασία τῆς βρεφικῆς ἡλικίας Β 255
> > Σολέρα Β 292
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΝ Ι. Τ.: Κριτικὴ τῶν δημοσιονομικῶν κατευθύνσεων Β 86, 123, 221, 257
> > Ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ 1946-1947 Β 280

Ζ

- ΖΑΚΚΑ Δ.: Συλλογικαὶ συμβάσεις Β 275
ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ Ι.: Τὰ παραγωγικὰ ἔργα στὴν Ἑλλάδα Α 190, 215

Η

- ΗΛΙΟΥ Η.: Ἡ Διοίκησις τοῦ λαϊκοῦ κράτους Α 196
> > Ἡ ἰδιοκτησία τοῦ ὑπεδάφους Α 293
> > Ἡ Διεθνὴς Ἑταιρεία Δημοκρατικῶν Νομικῶν Β 182
Ηπς.: Ὁ ὄρυκτός μας πλοῦτος καὶ τὸ Τ.Ε.Ε. Β 186—Τὸ ἐπιστημονικὸ προλεταριάτο—Ἡ ἀνώτερη παιδεία Β 190—Παγκόσμια ἐπιστημονικὴ κίνησις Β 195—Ἡ ἐπιστήμη στὴν Ἀμερικὴ Β 196—Γεωπολιτικὰ Β 284

Θ

- ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ Χ.: Προγραμματικὸ Α 1
> > Ἀπλὲς γραμμὲς Α 17
> > Ὁ μῦθος τοῦ Ἀνταίου Α 29
> > Τὸ Πανεπιστήμιον ποῦ γεννιέται Α 107

Ι

- Ι. Κ.: Ἡ μετατροπὴ τῆς οἰκονομίας στὶς Ἑν. Πολιτεῖς Α 397

Κ

- Κ. Θ.: Ἡ διάσπασις τοῦ ἀτόμου στὴ Νεώτερη Φυσικὴ Α 155
Κ. Ν. Ι.: Οἱ καινούργιες δημοκρατίαι στὴν Εὐρώπην Α 434
> > «Ἡ Ἑλλήν. βιομηχανία κατὰ τὸ 1945 ἐκδ. Συνδ. Ἑλλ. Βιομ.» Ἀθήναι 1946 Α 476
ΚΑΒΒΑΔΑ Δ.: Δυνατότητες ἀνάπτυξης τῆς Μακεδονίας Α 402
ΚΑΛΙΤΣΟΥΝΑΚΗ Δ.: Στατιστικὴ ἀνασυγκρότησις Β 276
ΚΑΛΟΓΕΡΕΑ Σ.: Μελέτη γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀγροτικῶν βιομηχανικῶν Α 187
> > Βιομηχανία Γάλακτος Α 213
> > Τὰ σακχαρώδη προϊόντα Α 257
> > Σύγχρονα προβλήματα διατροφῆς Α 312
ΚΑΝΔΥΛΗ ΕΛΕΝΗΣ: Ἡ νεολαία τῆς Γαλλίας στὴν ἀνοικοδόμησιν Α 133
ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ Κ.: Διεθνὴς οἰκονομικὴ συνεργασία ἢ προκάλυμμα ἀμερικανικῆς οἰκονομικῆς κυριαρχίας; Α 448
> > Ἀτλαντικὸς 1941—Μόσχα 1948—Τεχεράνη 1945 Β 3
> > Ἀπ' τὸ Ντάμπартον Ὅσους σὲ Σὲν Φραντζίσκο Β 48
ΚΕΡΑΣΣΩΤΗ Π.: Μία ἀντεθνικὴ συνωμοσία Α 226

- ΚΙΣΚΥΡΑ Δ.: Ὁ ὄρυκτός μας πλοῦτος καὶ οἱ δυνατότητες βαρεῖας βιομηχανίας στὴν Ἑλλάδα Α 210, 227
> > Γύρω ἀπὸ τὴν ἀξιοποίηση τῶν λιγνιτῶν τῆς χώρας μας Α 289

- ΚΙΤΣΙΚΗ Ν.: Ἡ Τεχνικὴ παιδεία στὸ πλαίσιο τῆς Ἀνοικοδόμησεως Α 5, 39
> > Ἐπιστήμη Ἀνοικοδόμησις Α 284
> > Οἱ δυνατότητες βαρεῖας βιομηχανίας Α 333
> > Τὸ λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ Α 442
> > Σημασία τῆς Φυσικῆς γιὰ τὴν Φιλοσοφίαν Β 250

- ΚΟΚΚΑΛΗ Π.: Σκέψεις γιὰ τὴν ὀργάνωσιν νοσοκομείων Α 297
ΚΟΛΟΜΒΟΥ Γ.: Οἱ κατευθύνσεις τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς Α 18
ΚΟΡΑΚΗ ΕΥΘ.: Ἡ ἀξιοποίηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Λιγνίτη Β 56, 106
ΚΟΥΒΕΛΗ Π.: Γιὰ τὴν βιωσιμότητα Α 162, 202
ΚΟΥΡΚΟΥΜΕΛΗ Π.: Ἡ ἀποκατάστασις τῶν ὁδικῶν καὶ σιδηροδρομικῶν μας συγκοινωνιῶν Β 19, 73

- ΚΡΙΑΡΗ Α.: Ἐπέκτασις καὶ ἔντασις τῆς καλλιέργειας Α 204, 231, 308, 348, 416, 469, 502 Β 78, 110, 225, 259
ΚΥΔΩΝΙΑΤΟΥ ΣΟΛ.: Ἡ θίσσις τοῦ Ἑλλήν. χωριοῦ Α 75, 109

Λ

- ΛΑΓΟΥ Ν.: Τὸ ξένο κεφάλαιο στὴν ἐκτέλεσιν τῶν τεχνικῶν ἔργων Β 13, 62, 100
ΛΑΜΕΡΑ Γ.: Εἰσήγησις στὸ συνέδριον Π. Ο. Φυμακτικῶν Α 491

Μ

- Μ.: «Ὁ προσανατολισμὸς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου Β 143
> > Οἰκονομικὸς μαρσμός Β 286
Μ. Δ.: Τὸ βασικὸ πρόβλημα τῆς ἀνοικοδόμησεως Α 2
> > Προσανατολισμὸς τῆς Ἑλληνικῆς Οἰκονομίας Β 1
> > «Ἐἴκοσι χρόνιων χωρονομικὸ σχέδιον γιὰ τὴν Ἑλλάδα τοῦ κ. Κρίστου» Α 156
> > «Λ. Σεγκάλ: Ἀρχὲς Πολιτικῆς Οἰκονομίας» Α 399
> > Πρόγραμμα Ἀνοικοδόμησεως ἢ «Ἐλεγχος τιμῶν» Α 61
> > Οἱ ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν πολιτικὴν Βαρβαρίσσειν Α 161
> > «Β. Γεωργίου. Ἐξαρτήσεως τοῦ λαοῦ καὶ ὁ πλοῦτος τῆς χώρας» Α 199
> > Ἐνα ἔτος μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν Α 201
> > Τὰ οἰκονομικὰ «προγράμματα» Α 273
> > «Α. Ἀγγελόπουλου. Τὸ οἰκονομικὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος» Α 277
> > «Α. Λαόντιος. Πολιτικὴ Οἰκονομία» Β 36
> > Ἡ παραλαβή, φύλαξις, κατεργασία, κυριότητα καὶ διανομὴ τῶν ἐφοδίων τῆς Οὐνρα Α 471
> > Πρωτομαγιά 1947 καὶ ἀνοικοδόμησις Β 201
> > Τὸ βράθυρον Β 241
ΜΑΚΡΗ Κ.: Ἡ Ἐπιστημονικὴ Ἔρευνα Β 277
ΜΑΝΕΣΗ Τ.: Ζήτημα μέσων Τεχνικῶν Σχολῶν Β 112
ΜΑΝΤΕΚΟΥ Α.: Γύρω ἀπ' τὸ ὑγειονομικὸ πρόβλημα Α 251
ΜΑΞΙΜΟΥ Σ.: Ἡ οἰκονομία μας στὰ νύχια τοῦ Γ' Ράιχ Α 4
> > Ἡ Ἑλλάδα εἶναι βιώσιμη; Α 78
> > Ἡ κρίσις τῆς Ἐπιστήμης στὴν Ἑλλάδα Α 152
> > Γιὰ τὴν βιωσιμότητα Α 163, 203
> > Τὸ ἑλληνικὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριον Α 222
> > Ἡ ἀνοικοδόμησις στὸ φῶς τῶν ἀντιθέσεων τῆς σύγχρονης οἰκονομίας Α 326, 406
> > Αὐτοδιοίκησις καὶ ἀνασυγκρότησις Α 457
> > Τὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριον καὶ ἡ οἰκονομικὴ μας ἀνεξαρτησία Α 486
> > «Γ. Ἀργυροπούλου—Π. Καρασακάλη. Κοιτάζοντες μπροστὰ» Α 505
> > Ἡ τραπεζιτικὴ ἀποσυμφόρηση Β 33
> > Τὰ ξένα σχέδια ἀνοικοδόμησεως Β 81
ΜΑΡΙΝΗ Γ.: Γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς Γαλλίας Α 435
> > Ἀπ' τὴν κρατικοποίηση τῶν ἀνθρακωρυχείων στὴν Ἀγγλίαν Α 472
> > Τὸ 4ο πεντάχρονο σχέδιον Α 510
> > Τὸ ἀπεργιακὸ κῶμα στὶς ΕΠΑ Α 511
> > Ἡ ἐθνικοποίησις τῶν βιομηχανικῶν παραγωγῆς ἡλεκτρισμοῦ καὶ ἀερίωφωτος στὴ Γαλλίαν Α 511
> > Ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς γερμαν. οἰκονομίας. Τὸ 4ο 5χρονο σχέδιον Β 35
> > Διεθνεῖς οἰκον. ὀργανισμοὶ Β 35
> > Γενικὴ οἰκονομικὴ κατάσταση. Βιομηχανικὴ καὶ γεωργικὴ παραγωγή. Δράσις τῶν ξένων κεφαλαίων Β 118
> > Κατάστασις στὴν Κίνα—Παγκόσμιος νέος Β 116
> > Ἀποκορύφωμα τῆς κρίσεως Β 142
> > Ἰμπεριαλισμὸς καὶ λαοί. Καταστατικὸς χάρτης Δημοσίων Ἑπαρχικῶν στὴ Γαλλίαν. Μετατροπὴ καὶ ἀνασυγκρότησις τῆς γαλλ. βιομηχανίας Β 150

- ΜΑΡΙΝΗ Γ.: Ἀνοικοδόμησις στὴν Πολωνίαν Β 150
> > Πρὸς νέα οἰκον. κρίσιν—Ἡ κρίσις στὴ Μ. Βρετανίαν—Πορτογαλλία Β 193
> > Στὶς Λαϊκὲς Δημοκρατίαι Β 194
> > Μεταπολεμικὰ προβλήματα Β 293—Τὸ κοινων. πρόβλημα στὴ Γαλλίαν Β 295

- ΜΕΕΗ Δ.: Τὸ πρόβλημα τῆς ἐγκληματικότητος Α 100
> > Πρακτικὰ ζητήματα σωφρονιστικῆς Α 315
> > Ἀπ' τὴ ζωὴ τῆς ΕΠ—ΑΝ Α 436, 513
> > Ὁ Μάξιμ Γκόρκι γιὰ τὴν σωφρονιστικὴ Β 25

- ΜΙΧΑΗΛ Ν.: «Ἑλληνικὴ μεταπολεμικὴ ἀνασυγκρότησις τοῦ Δ. Σφαέλλου» Α 135

- ΜΠΑΤΣΗ Δ.: Ὁλοκληρωτισμὸς στὴν Οἰκονομίαν μας! Α 93
> > Ἡ σύμβασις Κούπερ Α 484
> > Γιατί δὲν ἄρχισε ἡ ἀνοικοδόμησις Α 281
> > Τὸ διδάγμα τοῦ Ἰλνιού Α 282
> > Οἰκονομικὴ ὑποτέλεια, οἰκονομικὴ ζημία, ἐξουθένωσις τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ Α 321
> > Ὁ λόγος τοῦ Τρούμαν Β 161

- ΜΥΡΙΝΑΙΟΥ Σ.: Ἡ ἀνάγκη συμπλήρωσεως τοῦ ἀλφαβήτου Α 429

Ν

- Ν.: Οἱ Διεθνεῖς Οἰκονομικοὶ Ὀργανισμοὶ τοῦ Μπρέττον Γούντς Α 27
Ν. Μ.: Τὸ σχέδιον Εἰρήνης τοῦ Ντάμπартον Ὅσους Α 23
> > Ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς Ἀγγλίας καὶ οἱ προσεχέες ἐκλογαί Α 53
ΝΕΦΕΛΟΥΔΗ Β.: Ἡ μεταπολεμικὴ κατάστασις καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἀνοικοδόμησεως Α 431

Ο

- ΟΛΥΜΠΙΟΥ Θ.: Φθιγνὸ λιγνίτη μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσει οἱ συνεταιρισμοὶ τῶν λιγνιτωρύχων Α 328
> > Οἱ ὑποτροφίαι Ἑλλ. Ἐπιστημόνων Β 155
Ο. Μ.: Ἐκπαιδευτικὸς δμῖλλος—ἐπισκόπησις γιὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ καὶ σπουδαστικὰ Β 147
ΟΜΙΛΟΥ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ: Ἡ διατροφή τοῦ λαοῦ καὶ ἡ ἀνοικοδόμησις τῆς χώρας Α 80, 171
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ ΓΕΩΠΟΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ: Ἀπόφασις Γενικῆς Συνέλευσεως Α 253

Π

- Π.: Ἀνασκόπησις τῆς γεωργικῆς μας παραγωγῆς Β 208
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Α': Διακήρυξις Β 163
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ.: Θέματα φυσικῆς καὶ χημείας Β 281
ΠΑΠΑΔΑΚΗ Α.: Τὸ ὑγειονομικὸ μας πρόβλημα Α 423
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Ι.: Τὸ ἀρδευτικὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος Α 382, 500 Β 26
ΠΑΝΑΓΟΥ Σ.: Τὰ παραγωγικὰ ἔργα Β 67
ΠΑΠ. Σ.: Χρυσὸς καὶ τιμάρησις Β 115
> > Χρηματοδότησις ἐπιχειρήσεων Β 143
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΪΔΗ ΗΛ.: Ὁ ὄρυκτός μας πλοῦτος καὶ τὰ προβλήματα τοῦ Β 243
ΠΑΣΚΟΥ Ε.: Γιὰ μιὰ διεθνή οἰκονομικὴ συνεργασία Α 84
> > Τὰ διεθνῆ Κάρτελ κίνδυνος γιὰ τὴν εἰρήνην Α 193
> > Οἱ ἐργασίαι τῆς ἑταιρίας ΕΠ—ΑΝ Α 320
ΠΑΤΟΥΛΙΩΤΗ Θ.: Ἡ ἀγροτικὴ τράπεζα καὶ οἱ γεωργικοὶ συνεταιρισμοὶ Β 177

Ρ

- RAZINE R.: Ἡ ἀγροτικὴ μεταρρύθμισις στὴν Οὐγγαρίαν Α 125
ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΥ Θ.: Ἡ ἀντιγνώρισις ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς ἀνεργείας διεκδικήσεως Α 276
> > Ἡλεκτρικαὶ οἰκονομικαὶ παρανοήσεις καὶ λήμναι τῆς Δασσαρητίας Α 369
ΡΟΥΛΙΑ Γ.: Ἐθνικοποίησις τῶν τραπεζῶν στὴ Γαλλίαν Β 228

Σ

- Σ. Σ.: «Θ. Ραυτοπούλου. Τὸ ἐθν. δίκτυον ἡλεκτρισμοῦ τῆς Ἑλλάδος» Β 115
> > Ἡ Ζωντανὴ γλώσσα στὴν Ἐπιστήμην Β 118
> > Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Στυλιανίδου Β 146
ΣΑΚΑΝΤΑΝΗ Κ.: Τὸ πρόβλημα τῆς παραγωγικῆς γῆς Α 32, 65, 104
> > Στάγη—Σπύρος—Αὐτοδιοίκησις Α 288
> > Ἀπόψεις γιὰ τὸ στεγαστικὸ πρόβλημα Α 473
> > Τὸ πρόβλημα τῶν γεωργικῶν κεφαλαίων στὴν Ἑλλάδα Β 6, 59, 104, 128, 318
ΣΑΚΑΝΤΑΝΗ ΡΙΤΣΑΕ: «Κ. Μπῆρη Νηπιαγωγία» Α 218
ΣΑΡΑΝΤΟΥ Η.: Οἱ ἐπιστήμονες καὶ τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς χωρὶς μεταφυσικὴ Β 169

ΣΙΔΕΡΗ Κ.: 'Ο Α.Σ.Ο., ΚΥ.Δ.Ε.Π. 'Οργανισμοί εξωπαραγωγικής, εκμετάλλευσης Α 153, 167
'Συνεταιρισμοί και αγροτική πίστη Α 393, 497
ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ Γ.: Για την προστασία του παιδιού και της μητέρας Β 127
ΣΤ. ΣΤ.: Τα μηχανουργικά συγκροτήματα της Ούρα Β 121
'Ι. Τριβιόνη 'Ο άνθρωπος και η μηχανή Β 116
'Ν. Χωραφά: 'Αρδεύσεις και ηλεκτρισμός Β 115
ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ Σ.: 'Η υδρενεργειακή αξιοποίηση και ο αναγκα-
στικός νόμος 2220/40 Α 184
'Οι λίμνες Δασσαρητίας και η 'Ελληνική Οικονομία Α 246
'Ενεργειακή αξιοποίηση, 'Εθνική Τράπεζα και άλλα μερικά Α 303
'Ζητήματα ενεργειακής οικονομίας Α 372, 414
'Η Σύμβαση 'Αχελώου έγκλημα κατά της χώρας Β 16, 52
'Ενεργειακές διαπιστώσεις και προοπτικές Β 132
ΣΤΡΙΓΓΑΡΗ Μ.: 'Η προσωπικότητα του έγκληματις Α 236
ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗ Κ.: Ζητήματα ενεργειακής οικονομίας Α 412
ΣΥΝΤΑΞΗΣ: 'Επισκόπηση του περιοδικού τύπου Α 137, 280
'Σταύς προδευτικούς επιστήμονες Α 141
'Σταθμός για την επιστήμη του τόπου Α 181
'Η ίδρυση της 'Εταιρείας «'Επιστήμη - 'Ανοικοδόμηση» Α 182
'Γ. Χαλκιοπούλου 'Η σύγχρονος θέσις της θεωρίας της 'Ανεργίας Α 219
'Πανελλήνιο αίτημα Α 221
'Η νέα έκτρωματική λύση Α 241
'Νέες προσπάθειες Α 401
'Η ανοικοδόμηση του κεφαλαίου Α 441
'Το διεθνές επιστημονικό συνέδριο του Λονδίνου Α 507
'Κλείνοντας τον πρώτο χρόνο Β 12

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΥΛΗΣ

Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

'Η 'Ελλάδα είναι ή «πρέπει να γίνει βιώσιμη», Σ. Μάξιμου Α 78
'Η βιωσιμότητα, Π. Κουβέλη Α 162, 202—Σ. Μάξιμου Α 163, 203
'Η 'Εξέθλιψη του λαού και ο πλούτος της χώρας, Δ.Μ. Α 199
'Γίνεται βιώσιμος η σημερινή 'Ελλάς, Δ. Κατακουζηνού Π. Β 271
'Η 'Εξέθλιψη του λαού και ο πλούτος της χώρας Β. Γεωργίου, Δ.Μ. Α 199
Δυνατότητες πλουτοπαραγωγικής ανάπτυξης της Μακεδονίας, Δ. Καββάδα Α 402

ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ

Το πρόβλημα της ανοικοδόμησης, Δ.Μ. Α 2
'Ανοικοδόμηση, Ι. Δεσποτόπουλου Α 13
'Η ανοικοδόμηση στην 'Αγγλία, Ν.Μ. Α 53
Πρόγραμμα ανοικοδόμησης ή «λεγχος τιμών», Δ.Μ. Α 61
'Η διατροφή του λαού, 'Ομιλίες 'Υγειονομικών Μελετών Α 80 171
'Ελληνική μεταπολεμική ανασυγκρότηση, Δ. Σφαέλλου Ν. Μιχαήλ Α 135
'Είκοσι ετών χωρονομικό σχέδιο Κ. Φ. Κρίστη, Δ.Μ. Α 156
Γιατί δεν άρχισε η ανοικοδόμηση, Δ.Μ. Πάτση Α 281
'Επιστήμη 'Ανοικοδόμηση, Ν. Κιτσίκη Α 284
'Η ανοικοδόμηση στο φώς των αντιθέσεων, Σ. Μάξιμου Α 326, 406
Το πρόγραμμα του 'Υπουργείου 'Ανοικοδομήσεως Α 400
'Η μεταπολεμική κατάσταση, Β. Νεφέλου Α 481
Οι καινούργιες δημοκρατίες, Ν.Ι.Κ. Α 434
'Η ανοικοδόμηση της Γαλλίας, Γ. Μαρβίνη Α 435
'Η ανοικοδόμηση του κεφαλαίου Α 441
Αυτοδιοίκηση, 'Ανασυγκρότηση, Σ. Μάξιμου Α 457, 505
Τα έφδια της UNRRA, Δ.Μ. Α 471
'Αργυροπούλου-Καπασακάλη, Κοιτάζοντας μπροστά, Σ. Μάξιμου Α 475

Πού θα στηριχθεί η ανασυγκρότηση Β 41
Τα ξένα σχέδια 'Ανοικοδομήσεως, Σ. Μάξιμου Β 81
'Ανοικοδόμηση στην Πολωνία, Γ. Μαρβίνη Β 152
'Ο λόγος του Τρούμαν, Δ.Μ. Β 161
Τα έφδια της Ούρα, Θ. Γκιφου Β 175
Πρώτομαγιά 1947 και 'Ανοικοδόμηση, Δ.Μ. Β 201
Tennessee valley authority, 'Α.Λ. Α Β 231
'Η νεολαία της Γαλλίας στην ανοικοδόμηση, 'Ελ. Κωνσταντίνου Α 133

ΣΥΝΤΑΞΗΣ: Πού θα στηριχθεί η ανασυγκρότηση Β 41
'Κώστας Βιδάλης Β 51
'Εγγειοβελτιωτικά και 'Υπουργείο Γεωργίας Β 145
'Ο Διωγμός των γεωπόνων Β 145
'Η 'Εταιρεία «'Επιστήμη-'Ανοικοδόμηση» Β 146
'Οχι οικονομική υποδούλωση Β 185
Κεφάλαια νομικών προσώπων και ταμείων Β 186
Το κράτος και οι Γερμανικές επανορθώσεις Β 187
'Η επιστήμη στην 'Ελλάδα Β 188
Το Α' Πανελλαδικό συνέδριο επιστημόνων Β 188
'Η κίνηση της ΕΠ-ΑΝ Β 189
Νίκος Καρούνης Β 164
Γιάννης Ζέβος Β 211
'Ο «Πέρος» της 'Αντίστασης και η Λαϊκή 'Ανοικοδόμηση Β 249
Οι εργάτες της επιστήμης Β 273
ΣΩΤΗΡΙΟΥ Κ.: 'Ο αναφαρβητισμός και η αγραμματοσύνη στην 'Ελλάδα Α 300
'Η παιδεία μας σήμερα Α 367
'Το ανθρωπιστικό ιδανικό και η παιδεία Β 212
'Θέματα Παιδείας Β 284—'Εκπιδ. 'Ομιλίες Β 285

ΤΖΙΦΟΥ Θ.: Τα έφδια της UNRRA και η ανοικοδόμηση Β 175
ΤΣΑΜΠΑΝΗ Π.: 'Η λαϊκή μας τέχνη και βιοτεχνία στα πλαίσια της ανοικοδόμησης Α 142, 176

ΦΡΑΓΚΙΣΚΑΤΟΥ Κ.: 'Η ανοικοδόμηση της ναυτιλίας μας Α 242, 262, 337
'Το λιμάνι του Πειραιά - 'Ελεύθερη ζώνη ή ελεύθερο λιμάνι Β 22, 70

Ω: Τα έφδια της Ούρα και η ανοικοδόμηση Β 175.

Προϋπολογισμός για την ανασυγκρότηση του κεφαλαίου, Γ. 'Αγγέλου Α 482
'Ενα έτος μετά την απελευθέρωση, Δ.Μ. Α 201
Οι γερμανικές επανορθώσεις Β 187
Στατιστική ανασυγκρότηση Δ. Καλιτσούνκη Β 276

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

'Η Οικονομία μας στα νύχια του Γ' Ράγ, Σ. Μάξιμου Α 4
Οι κατεχόμενες της οικονομικής πολιτικής, Γ. Κολόμβου Α 18
Οι οργανισμοί του Μπρέττον Γούντς, Ν. Α 27
'Η κατάρρευση της σταθεροποίησης, Π. Γρανίτη Α 57
Βάσεις και σκοποί του σχεδίου παραγωγικής εργασίας, Α.Θ. 'Αγγέλου Α 71
Για μια διεθνή οικονομική συνεργασία, Ε.Δ.Α.Γ. Πάσκου Α 84
'Ολοκληρωτισμός στην οικονομία μας, Δ. Μπάτση Α 93
'Ο ΑΣΟ, ΚΥΔΕΠ κλπ. οργανισμοί εξωπαραγωγικής εκμετάλλευσης, Κ. Σιδερέη Α 167
'Η UNRRA Α 160
Οι υπεύθυνοι για την πολιτική Βαρβαρίσσου, Δ.Μ. Α 161
Οι καταβολές της Τ.Ε. στα αγγλικά στρατεύματα, 'Α.Λ. Α Β 210
Το σκάνδαλο του μπαμπακιού, Π. Κερασώτη Α 226
Προτάσεις οικονομικής πολιτικής Α 260
'Ο νόμος 545 και οι έροπλιστές Α 260
'Α. 'Αγγελοπούλου. Το Οικονομικό πρόβλημα της 'Ελλάδας, Δ.Μ. Α 295

Οικονομική υποτέλεια κλπ., Δ. Μπάτση Α 321
'Η ανοικοδόμηση στο φώς των αντιθέσεων της σύγχρονης οικονομίας, Σ. Μάξιμου Α 326
'Η πορεία του οικονομικού κύκλου, Ε. Βάρβα Α 344
'Ανασκόπηση της 'Ελληνικής Οικονομίας, Γ. 'Αγγέλου Α 355
Συμφωνία οικονομικής υποδούλωσης, Γ. 'Αγγέλου Α 361
'Σεγκάλ, 'Αρχές πολιτικής οικονομίας, Δ.Μ. Α 399
Διεθνής Οικονομ. συνεργασία Κ. Καραγιώργη Α 448
'Η σύμβαση Κοΐπερ, Δ. Μπάτση Α 484
'Η λίρα δεν είναι έμπορεύμα, Κ. Βιδάλη Α 493
'Ο προσανατολισμός της 'Ελληνικής Οικονομίας, Δ.Μ. Β 1
Το πρόβλημα των γεωργικών κεφαλαίων, Κ. Σακαντάνη Β 6, 59, 104, 128
Το ξένο κεφάλαιο, Ν. Λάτση Β 13, 62, 100
'Η Σύμβαση 'Αχελώου, Σ. Σταυροπούλου Β 16, 52
Οικονομικός τυχοδιωκτισμός, Κ. Βιδάλη Β 32

'Η τραπεζική αποσυμφόρηση, Σ. Μάξιμου Β 33
'Α. Λεόντιος, Πολιτική Οικονομία, Δ.Μ. Β 36
Γενική Οικονομική Κατάσταση, Γ. Μαρβίνη Β 113
Βιομηχανική Γεωργική παραγωγή, 'Εξωτερικό έμπορο, Γ. Μαρβίνη Β 113
'Η δράση των ξένων κεφαλαίων, Γ. Μαρβίνη Β 113
'Ο Τιμάρθμος, γ.μ. Β 120, 143 234, 289
'Αποκορύφωμα της κρίσης, Γ. Μαρβίνη Β 142
Χρηματοδότηση των επιχειρήσεων, Σ. Παπ. Β 144
'Γκόμενμα στην αποστολή Πόρτερ, 'ΕΠ-ΑΝ Β 162
'Επιστολή στον κ. Μέιμπεν, Κ. Βαρβαρίσσου Β 165, 203
Οικονομική υποδούλωση Β 185
Κεφάλαια νομικών προσώπων Β 186
Οικονομική δοριοτολογία, 'Α.Λ. 'Αμπατζή Β 202
Το έρωτηματολόγιο του Πόρτερ, γ.μ. Β 234
'Η έκθεση του διοικητού της Εθν. Τραπεζής Β 234
Ξένο κεφάλαιο και οργανισμός ανασυγκροτήσεως Β 235
Το βάραθρο, Δ.Μ. Β 241
Διαπίστωση και συμπεράσματα, 'Α.Λ. 'Αμπατζή Β 247
'Αμερικανική βοήθεια Β 262, 234
'Απολογισμός του 1946-1947 Ι. Ε.Δ.Α.Γ. Β 280
'Ο οικονομικός μαρasmus Μ. Β 286

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

'Η κίνηση της βιομηχανίας Α 92
'Η έσωτερική οργάνωση των βιομηχανικών επιχειρήσεων, Δ.η.μ. 'Αγγέλου Α 128, 149
'Η λαϊκή τέχνη και βιοτεχνία Π. Τσαμπάση Α 142, 176
Για την ανάπτυξη των αγροτικών βιομηχανιών, Σωκρ. Καλογερέα Α 187, 213, 257
'Ο ορυκτός μας πλούτος και οι δυνατότητες βαρείας βιομηχανίας, Δ. Κισκούρα Α 210, 227
Μιά άνταθνική συνομιλία, Π. Κερασώτη Α 226
'Αξιοποίηση των λιγνιτών, Δ. Κισκούρα Α 289
Οι δυνατότητες βαρείας βιομηχανίας, Ν. Κιτσίκη Α 333
Συμπεράσματα από τη βιομηχ. κίνηση Α 439
'Η 'Ελλ. βιομηχανία το 1945. Συνδ. 'Ελλ. βιομηχανών, Ν.Ι.Κ. Α 476
'Η αξιοποίηση του λιγνίτη, Ε.Δ.Α.Γ. Β 56, 106
Βιομηχανική παραγωγή, Γ. Μαρβίνη Β 113
Τα μηχανουργικά συγκροτήματα της UNRRA, Σ.Τ. Σ.Τ. Β 121
'Ενεργειακές διαπιστώσεις, Σ.Τ. Σταυροπούλου Β 132
Μετατροπή της γαλλικής Βιομηχανίας, Γ. Μαρβίνη Β 151
'Π. Κερασώτη, Συνθετικές ίνες, Π. Β 240
'Η Βαρεία βιομηχανία στην 'Ελλάδα, Ν. Κιτσίκη Β 242

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ — ΑΛΙΕΙΑ

Το πρόβλημα της παραγωγικής γής, Κ. Σακαντάνη Α 32, 65, 104
Το ψήφισμα της πανελ. συνομοσπ. γεωργ. συν/μών Α 118
'Η 'Αγροτική Μεταρρύθμιση στην Ουγγαρία, Ζ. Razine Α 125
Για την ανάπτυξη των αγροτικών βιομηχανιών, Σ. Καλογερέα Α 187, 213, 257
Τα παραγωγικά έργα, Ι. Ζαχαρόπουλου Α 190, 215
'Επέκταση και ένταση της καλλιέργειας, Αρ. Κριάση Α 204, 231, 308, 348, 416, 459, 502, Β 78, 110, 225
Το πρόβλημα των γεωργικών κεφαλαίων, Κ. Σακαντάνη Β 6, 59, 104, 128, 218, 259
'Η αλιευτική μεταρρύθμιση, Κ. 'Ανανιάδη Α 247, 270
'Απόφαση της Γεν. Συν. 'Ομοσπ. Συνδ. Γεωπόνων 'Ελλάδος Α 253
Στέγη-Σπόρος-Αυτοδιοίκηση, Κ. Σακαντάνη Α 288, 319
Τα άμεσα προβλήματα της αγροτικής οικονομίας, Θ. Γιαννοπούλου Α 364, 424, 466
Το άρδευτικό πρόβλημα, Ι. Παπαδοπούλου Α 382, 500
Συνεταιρισμοί και αγροτική πίστη, Κ. Σιδερέη Α 393, 497
'Η αλιεία της Μακεδονίας, Κ. 'Ανανιάδη Α 453, 493
Για την αγροτική στέγαση, ΕΠ. ΑΝ. Α 514
Τα παραγωγικά έργα, Σ.Τ. Πανάγου Β 67
'Περί αναδιανομής της γής, Θ. Γιαννοπούλου Β 89
'Ν. Χωραφά, 'Αρδεύσεις και ηλεκτρισμός, Σ.Τ. Σ.Τ. Β 115
'Εγγειοβελτιωτικά και 'Υπ. Γεωργίας, Σ.Τ. Σ.Τ. Β 145
'Ο διωγμός των γεωπόνων, Σ.Τ. Σ.Τ. Β 146
'Η διάλεξη του κ. Στυλιανίδη, Σ.Τ. Σ.Τ. Β 146
'Η Α.Τ.Ε. και οι γεωργ. συνεταιρισμοί, Θ. Πασσαλιώτη Β 177
'Επισκόπηση της γεωργικής παραγωγής, Π. Β 208
'Ο Καπνός εις το πλαίσιον..., Δ. Στεφανίδη Σ. Β 271

ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

'Η υδρενεργειακή αξιοποίηση και ο αναγκαστικός νόμος 2220/40, Σ.Τ. Σταυροπούλου Α 184
Οι λίμνες Δασσαρητίας, Σ.Τ. Σταυροπούλου Α 246
'Η άντηγνωμία έπεί της έθνικής ενεργειακής διεκδικήσεως, Θ. Ραυτοπούλου Α 276

'Ενεργειακή αξιοποίηση, Σ.Τ. Σταυροπούλου Α 308
'Υδροηλεκτρική παραγωγή στη Γαλλία, Ph. Duchemin Α 354
'Ηλεκτρικοί οικονομικοί παρανοήσεις, Θ. Ραυτοπούλου Α 369
'Ηλεκτρική οικονομία, Σ.Τ. Σταυροπούλου Α 372, 414
'Ενεργειακή οικονομία, Κ. Στυλιανίδη Α 412
'Η σύμβαση «Κοΐπερ», Δ. Μπάτση Α 484
'Η Σύμβαση 'Αχελώου, Σ.Τ. Σταυροπούλου Β 16, 52
'Χ. Χωραφά, 'Αρδεύσεις και ηλεκτρισμός, Σ.Τ. Σ.Τ. Β 115
'Θ. Ραυτοπούλου. Το έθνικόν δίκτυον ηλεκτρισμού, Σ.Τ. Σ.Τ. Β 115

ΟΡΥΚΤΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ — ΚΑΥΣΙΜΑ

'Ο ορυκτός μας πλούτος και οι δυνατότητες βαρείας βιομηχανίας, Δ. Κισκούρα Α 210, 227
'Η αξιοποίηση των λιγνιτών, Δ. Κισκούρα Α 289
'Η ιδιοκτησία του υπεδάφους, 'Ηλ. 'Ηλίου Α 293
Φτηνό λιγνίτη, Θ. 'Ολύμπιου 328
'Η αξιοποίηση του λιγνίτη, Ε.Δ.Α.Γ. Β 56, 106
'Ο ορυκτός μας πλούτος και το Τ.Ε.Ε., Η.Π.Σ. 186
'Ο ορυκτός πλούτος της 'Ελλάδος, 'Ηλ. Παρασκευαΐδη Β 243

ΕΜΠΟΡΙΟ

Το έλληνικό έξωτερικό έμπορο, Σ. Μάξιμου Α 222, 486
'Εξωτερικό έμπορο, Γ. Μαρβίνη Β 113
Προσανατολισμός του έξωτερικού έμπορου, Μ. Β 143
'Η κρίση του έξ. έμπορου Κ. Βρανά Β 279

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ — ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑ

Φορολογική πολιτική Γ. 'Αγγέλου Α 114
'Η δημοσιονομική αλληλεμία συνεχίζεται, Γ. 'Αγγέλου Α 267
Κριτική των δημοσιονομικών κατευθύνσεων, Ι. Ε.Δ.Α.Γ. Β 86, 123, 220, 257
'Εχουμε πληθωρισμό, Α 200, 439
Ψευδοσταθεροποίηση και Κρυφοπληθωρισμός, Α. 'Αμπατζή Β 92
Συναλλαγματικό άπόθεμα, Σ. Παπ. Β 115, 143
Τα διαθέσιμα σε χρυσό και συνάλλαγμα της Τρ. 'Ελλ., Δ. Β 179
Οι αναγνωρίσεις σε συνάλλαγμα, γ.μ. Β 233
Τα δημόσια οικονομικά Β 262, 287
Νόμισμα Συνάλλαγμα 'Ο τιμάρθμος, ή λίρα, ή δραχμή Β 265
'Ο Προϋπολογισμός Β 288

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ

'Η ανοικοδόμηση της ναυτιλίας μας, Κ. Φραγκισκάτου Α 242, 262, 337
Το λιμάνι του Πειραιά, Ν. Κιτσίκη Α 442
'Η αποκατάσταση των συγκοινωνιών Π. Κουρκουμέλη Β 19, 79
Το λιμάνι του Πειραιά, Κ. Φραγκισκάτου Β 22, 71
'Η αποκατάσταση των συγκοινωνιών στη Γαλλία, Π. Β 236

ΟΙΚΙΣΜΟΣ — ΣΤΕΓΑΣΗ

'Η προσωρινή συγκρότηση - στέγαση, Γ. Γ. Δεσποτόπουλου Α 47
Η θέση του 'Ελληνικού χωριού, Σ.Δ. Π. Κυδωνιάτου Α 75
Χωροδομία και οικισμός, Ι. Δεσποτόπουλου Α 329
Το στεγαστικό, Κ. Σακαντάνη 473
Για την αγροτική στέγαση, ΕΠ. ΑΝ. Α 514
'Α.Λ. Λοΐζου. 'Ο 'Ηλιασμός κλπ, Ι. Δεσποτόπουλου Β 149

ΕΡΓΑΣΙΑ

Το πρόβλημα της 'Εργασίας, 'Α.Λ. 'Αμπατζή Α 146
'Γ. Χαλκιοπούλου. 'Η σύγχρονος θέσις της θεωρίας της 'Ανεργίας Α 219
'Ο νόμος 424 Α 480
Το άπεργιακό κήμα στις Ε.Π.Α., Γ. Μαρβίνη Α 511
Τα μεροκάματα και οι μισθοί, Δ. Β 181
Συλλογικοί συμβάσεις Α. Ζάκκα Β 275

ΝΟΜΙΚΑ

Το πρόβλημα της έγκληματικότητας, Δ. Μάξη Α 100
'Η οργάνωση της διοίκησης του λαϊκού κράτους 'Ηλ. 'Ηλίου Α 196
'Γ. Χαλκιοπούλου. 'Η θέσις της θεωρίας της ανεργίας Α 219
'Η προσωπικότητα του έγκληματις, Μ. Στριγγάρη Α 236
'Η ιδιοκτησία του υπεδάφους, 'Ηλ. 'Ηλίου Α 293
Ζητήματα σωφρονιστικής, Δ. Μάξη 315
Το πρόβλημα του άστικού Κώδικα, Κ. Δημάκη Α 376, 323, 420
Αυτοδιοίκηση, 'Ανασυγκρότηση, Σ. Μάξιμου Α 457, 505
'Ο Μάξιμ Γκόρκι για τη σωφρονιστική στην ΕΣΣΑ, Δ. Μάξη Β 25
Διεθνής 'Εταιρεία Δημοκρατικών Νομικών, Η. 'Ηλίου Β 182
Νομοθετική πολιτική, γ.μ. Β 267

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ

Ἡ διατροφή τοῦ λαοῦ, Ὁμίλου Ὑγειονομ. Μελ. Α 80, 171
 Τὸ υγειονομικὸ πρόβλημα, Α. Μαντέκου Α 251
 Γιά τὴν ὀργάνωσιν τῶν νοσοκομείων, Π. Κόκκαλη Α 297
 Προβλήματα διατροφῆς, Σ. Καλογερέα Α 312
 Τὸ υγειονομικὸ μᾶς πρόβλημα, Ἀντ. Παπαδάκη Α 423
 Εἰσήγησις ἐπὶ συνέδριον τῶν φυματικῶν, Γ. Λαμέρα Α 491
 Προστασία τοῦ παιδιοῦ, Γ. Σπηλιόπουλου Β 127
 Διεθνῆς ὀργανισμὸς Ὑγείας, Γ.Γ. Β 153
 Τὰ υγειονομικὰ μᾶς προβλήματα, Κ. Δημήτσα Β 189
 Ἡ προστασία τῆς βρεφικῆς ηλικίας, Ὑ. Τομ. ΕΠ-ΑΝ Β 253
 Ἡ γολέρα ΕΠ-ΑΝ Β 292

ΠΑΙΔΕΙΑ

Ἡ τεχνικὴ παιδεία, Ν. Κιτσίκη Α 5
 Τὸ πανεπιστήμιον ποῦ γεννιέται Α 39
 Ἡ ἀποφῆ τοῦ Συλλόγου ὑπομηχανικῶν Α 107
 «Κ. Μπέρη Νηπιαγωγεία», Ρίτσα Σακκιντάνη Α 118
 Σκέψεις γιά τὴν Παιδεία, Κ. Ι. Δεσποτόπουλου Α 191
 Ὁ ἀναλφαβητισμὸς καὶ ἡ ἀγραμματοσύνη, Κ. Σωτηρίου Α 300
 Ἡ παιδεία μᾶς σήμερα, Κ. Σωτηρίου Α 367
 Συμπλήρωση τοῦ ἀλφαβήτου, Σ. Μυρινάτου Α 429
 «Β. Τσιρίμπα, Τὸ πρόβλημα τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως», Α.Β. Α 478
 Τὰ κατώτερα συμβούλια τῆς παιδείας Α 480
 Τὸ σχολικὸ βιβλίον, Ἐκπ. τομέα ΕΠ. - ΑΝ. Α 489
 «Κ. Κ. Μιχαηλίδου, Διδακτικὴς ὁδηγίαι κλπ», Α.Β. Β 38
 Μέσες τεχνικὲς σχολαί, Τ. Μάνεση Β 112
 Ἡ μόρφωσις τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ, Ἐκπ. τ. ΕΠ-ΑΝ Β 183
 Ὁ Ἐκπαιδευτικὸς Ὀμιλος, Μ.Ο. Β 147 — Κ. Σωτηρίου Β 285
 Ἐκπαιδευτικὰ καὶ σπουδαστικὰ, Μ.Ο. Β 147
 Ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Ἐπιστημόνων, Θ. Ὁλύμπιου Β 155
 Τὸ Πανεπιστήμιον Θεσπικῆς Β 160
 Στὴν Ἀνώτερη Παιδεία, Η.π. 191, 235
 Τὸ ἀνθρωπιστικὸ ἰδανικόν, Κ. Σωτηρίου Β 212
 Θέματα παιδείας Κ. Σωτηρίου Β 284

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Ἡ ἐπέτειος τῆς σοβιετικῆς Ἀκαδημίας, Α. Γαλάνη Α 37
 Στοιχοὶ προοδευτικῶν ἐπιστημῶν Α 141
 Ἡ κρίσις τῆς ἐπιστήμης στὴν Ἑλλάδα, Σ. Μάξιμου Α 152
 Ἡ διάσπασις τοῦ ἀτόμου, Θ.Κ. Α 155
 Σταθμὸς γιά τὴν ἐπιστήμην τοῦ τόπου Α 181
 Ἡ ὕδρευσις τῆς ἐταιρίας «Ἐπιστήμη - Ἀνοικοδόμησις» Α 182
 Ἐπιστήμη - Ἀνοικοδόμησις, Ν. Κιτσίκη Α 284
 Οἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπ.-Ἀν., Ε.Π. Α 320
 Ἐπιστημονικὸ γεγονός Α 400
 Διεθνῆς Ἐπιστημ. συνέδριον τοῦ Λονδίνου Α 507
 Ζωντανὴ γλώσσα στὴν Ἐπιστήμην, Σ.Σ. Β 118
 Διακήρυξις γιά τὸ Ἀ' Συνέδριον Ἐπιστημόνων Β 163
 Οἱ ἐπιστήμονες καὶ τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς, Η. Σαράντου Β 169
 Ἡ ἐπιστήμη στὴν Ἑλλάδα Β 188, 264
 Τὸ Ἀ' συνέδριον Ἐπιστημόνων Β 188
 Τὸ ἐπιστημονικὸ προλεταριάτον, Η.π. Β 190
 Παγκόσμια Ἐπιστημονικὴ Κίνησις, Η.π. Β 195
 Ἡ ἐπιστήμη στὴν Ἀμερικὴ, Η.π. Β 196
 Ὁργανώσεις ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, J. D. Bernal Β 216
 Ἡ σημασία τῆς Φυσικῆς Ν. Κιτσίκη Β 250
 Ἀλλή πνευματικὴ κίνησις Β 265
 Παγκόσμια Ὁμοσπονδία Ἐπιστημονικῶν Ἐργασιῶν Β 268, 296
 Ἀτομικὸς κόσμος Β 296
 Ἐπιστημονικὴ ἔρευνα Κ. Μακρή Β 277
 Οἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιστήμης Β 273

«ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ»

Ἡ ὕδρευσις τῆς Ἐταιρίας «Ἐπιστήμη - Ἀνοικοδόμησις» Α 181
 Σταθμὸς γιά τὴν Ἐπιστήμην τοῦ τόπου Α 182
 Ἐπιστήμη — Ἀνοικοδόμησις, Ν. Κιτσίκη Α 284
 Οἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπ.-Ἀν. Α 320
 Οἱ διαλέξεις > > 400
 Οἱ ἐργασίαι > > Δ. Μέξη Α 436, 513
 Ἀνακοίνωσις γιά τὴν ἐπανορθώσεως — Ἀνακοίνωσις γιά τὸν ἀστυν.
 Κώδικα Α 437
 Γιά ἓνα πανελλαδικόν συνέδριον ἐπιστημόνων Α 437
 Ἡ γενικὴ συνέλευσις τῶν μελῶν Β 40
 Ἡ πρώτη γενικὴ συνέλευσις Β 42
 Ἡ Ἐταιρία «Ἐπιστήμη - Ἀνοικοδόμησις», Στ. Στ. Β 146
 Ὑπόμνημα στὴν Ἀμερικανικὴ Ἀποστολή Β 163
 Ἡ κίνησις τῆς Ἐπ.-Ἀν. Β 189, 264, 285
 Διακήρυξις τῆς Ἐταιρίας «ΕΠ-ΑΝ» Α 261

ΕΘΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

Τὸ πρόγραμμα τῆς ἐθνικοποιήσεως, στὴ Γαλλία, Π. Γρανίτη Α 15
 Κρατικοποίησις ἀνθρακωρυχείων στὴν Ἀγγλίαν, Γ. Μαρίνη Α 472
 Ἡ ἐθνικοποίησις στὴ Γαλλίαν, Γ. Μαρίνη Α 512
 Ἡ Ἐθνικοποίησις τῶν Τραπεζῶν στὴ Γαλλίαν, Γ. Ροῦλια Β 228

ΞΕΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ἡ μετατροπὴ τῆς οἰκονομίας στὴς Ε.Π.Α. — Τὸ Νέον 5χρονον σχέδιον
 στὴ Σοβ. Ἐνωση — Ἡ ἀνέρθωσις τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας,
 Ι.Κ. Α 397
 Τὸ 4ο 5χρονον σχέδιον, Γ. Μαρίνη Α 510, Β 35
 Ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς γερμανικῆς οἰκονομίας, Γ. Μαρίνη Β 35
 Διεθνῆς Οἰκονομικοὶ Ὁργανισμοί, Γ. Μαρίνη Β 79
 Οἰκονομικὴ κατάστασις στὴν Κίνα, Γ. Μαρίνη Β 116
 Παγκόσμια νέα, Γ. Μαρίνη Β 117, 237
 Μετατροπὴ τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας, Γ. Μαρίνη Β 151
 Τὸ δίχρονον πλάνον στὴν Τσεχοσλοβακίαν, J. Bruhat Β 172
 Πρὸς νέα οἰκονομικὴ κρίσις, Γ. Μαρίνη Β 192
 Ἡ κρίσις στὴ Μ. Βρεταννίαν > Β 193
 Ἡ οἰκονομικὴ δύναμις τῶν Ε.Π.Α., γ.μ. Β 235
 Ἡ ἐλάττωσις τοῦ φυσικοῦ πλούτου τῶν Ε.Π.Α., γ.μ. Β 235
 Τὸ Ρούρ Β 267
 Αὔξησις τῶν κερδῶν τῶν ἀγγλικῶν ἐπιχειρήσεων Β 267
 Ἡ κρίσις στὴν Ἀγγλίαν Β 268
 Στὴν Τσεχοσλοβακίαν Β 268
 Μεταπολεμικὰ προβλήματα Γ. Μαρίνη Β 293

ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Τὸ σχέδιον τοῦ Ντάμπαρτον Ὁοκς, Ν.Μ. Α 23
 Τὰ διεθνή Κάρτελ κινδύνος γιά τὴν Εἰρήνην, Ε. Πάσκου Α 193
 Ἀτλαντικὸς 1941 - Μόσχα 1943 - Τεχεράνη 1943, Κ. Καραγ. Β 3
 Ἀπὸ τὸ Ντάμπαρτον Ὁοκς, στὸ Σάν Φραντσίσκο, Κ. Καρα-
 γιώργη Β 48
 Ἱμπεριαλισμὸς καὶ λαοί, Γ. Μαρίνη Β 130

ΔΙΑΦΟΡΑ

Προγραμματικόν, Χ. Θεοδωρίδης Α 1
 Ἀπλές γραμμές, > > 17
 Ὁ μῦθος τοῦ Ἀνταίου > > 31
 Οἱ δηλώσεις τοῦ Βαρβαρέρσου Α 57
 «Ἀφετε τὰ παιδιά ἐλθεῖν...» > 119
 Ἡ «Δημοκρατικὴ Ἐπιθεώρησις» Α 139
 Τ' ἀποτελέσματα τῶν ἀγγλικῶν ἐκλογῶν Α 139
 Ἡ λαϊκὴ τέχνη καὶ βιοτεχνία, Π. Τσαμπάση Α 142, 176
 Τί γίνεται μὲ τὰ στόχ τῆς Οὔνρα Α 220
 Πανελλήνιο αἶτημα Α 221
 Οἱ προνομιακὲς ἐταιρίαι Α 239
 Οἱ ἐπανορθώσεις καὶ ἡ ἀντιπροσώπευσίς μας Α 259
 Τὸ συνέδριον γιά τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα Α 279
 Τὸ διδάγμα Γληνοῦ, Δ. Μπάτση Α 282
 Οἱ ἐπανορθώσεις Α 360
 Τὸ 8ο πανεργατικὸν συνέδριον Α 400
 Νέες προσπάθειαι Α 401
 Στατιστικὴ καὶ ἐκλογές Α 439
 Οἱ ἐπανορθώσεις καὶ τὰ ὑποπτα ἐνδιαφέροντα Α 439
 Ἡ Οὔνρα τιμωρὸς Β 40
 Κώστα Βιδάλης, Β 51
 Μικρὲς εἰδήσεις Β 80
 Δίκτυον Λαϊκῆς Ραδιοφωνίας, Μ. Ἀναστασιάδης Β 96, 138
 «Γ. Ἰμβριώτη, ὁ ἀνθρώπος καὶ ἡ Μηχανή», Στ. Στ. Β 116
 Παγκόσμια νέα, Γ. Μαρίνη Β 117, 154, 196
 Οἱ οἰκονομικὲς ιδέαι τοῦ κ. Καραβίδα Β 120
 Τὸ αἶσχος τῆς ἐξυγίανσεως Β 120
 Ἡ δίωξις τῶν συνεταιριστῶν Β 144
 Ἡ Ἑλληνικὴ Ραδιοφωνία Β 146
 Καταστατικὸς χάρτης Δ.Γ. στὴ Γαλλίαν, Γ. Μαρίνη Β 150
 Τὸ ναυάγιον τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων Β 160
 Ἀναρμοδιότης, Δουλοφροσύνη Β 160
 Ν. Καρβούνης Β 164
 Ἡ Πορτογαλία, Γ. Μαρίνη Β 193
 Στὴς Λαϊκὲς Δημοκρατίας, Γ. Μαρίνη Β 211
 Γιάννης Ζέβγος Β 211
 «Γ. Γιαννιόπουλου, Ἠλεκτρολογία», Π. Β 240
 «Ὁ Γέρος» τῆς Ἐθν. Ἀντίστασης Β 249

ΒΙΒΛΙΑ — ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Βιβλιογραφικὸν δελτίον Α 60, 120, 140, 159, 320 359, 440, 479, 514
 Β 80, 200, 240, 272, 297
 Ἐπισκόπησις τοῦ περιοδικοῦ τύπου Α 137, 280
 Ἐπιθεώρησις τοῦ ἐντύπου, Π. καὶ Α. Σ. Μ. Β 197, 238
 Ἐπιθεώρησις τοῦ ἐντύπου Β 268, 297

